

Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan varsinaisille jäsenille
sekä hallituksen jäsenille ja varajäsenille

Suomen Kuntaliiton valtuuskunta kutsutaan kevätkokoukseen.

Aika Torstai 27.8.2019 klo 14.00–18.00

Paikka Kuntatalo, Toinen linja 14, Helsinki

Asiat

- 1 Kokouksen avaus
- 2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta
- 4 Esityslistan hyväksyminen
- 5 Päätösasioiden esittely
- 6 Ajankohtaiskatsaus
- 7 Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2019
- 8 Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2019
- 9 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2019
- 10 Muutokset Kuntaliiton sääntöihin ja valtuuskunnan työjärjestykseen
- 11 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä
- 12 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä
- 13 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä
- 14 Eronpyynnöt Kuntaliiton hallituksen jäsenen ja varajäsenen tehtävistä ja täydennysvalinnat
- 15 Suomen kuntasäätiö sr:n hallituksen täydentäminen
- 16 Eronpyynnöt Kuntaliiton valtuuskunnan vaalilautakunnan jäsenen ja varajäsenen tehtävistä ja täydennysvalinnat
- 17 Valtuuskunnan sihteerin varahenkilön nimeäminen
- 18 Seuraava kokous
- 19 Muut asiat
- 20 Kokouksen päättäminen

Esityslista liitteineen on julkaistu Microsoft Teams -ohjelman Kuntaliiton valtuuskunta -työtilassa sekä Kuntaliitto.fi -palvelussa.

Kokouksen tarkempi ohjelma on merkitty esityslistaan.

Esteestä pyydetään ilmoittamaan Kuntaliittoon hallintoasiantuntija Nina Erikssonille sähköpostilla nina.eriksson@kuntaliitto.fi tai p. 050 569 5301 (ei koske esteestä aikaisemmin ilmoittaneita).

Valtuuskunnan työjärjestys 14 §: Varajäsenen kutsuminen

Valtuuskunnan jäsenen, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan sihteerille tai kokoushenkilökunnalle.

Saatuuan luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan jäsenen sijaan on kutsuttava yhdistyksen sääntöjen mukainen varajäsen.

Valtuuskunnan jäsenen/kokoukseen kutsutun varajäsenen valtuuttaminen edustamaan valtuuskunnan toista jäsentä/kokoukseen kutsuttua varajäsentä

Kuntaliiton hallitus on 28.5.2020 § 50 päättänyt, että valtuuskunnan jäsen voi valtuuttaa toisen valtuuskunnan jäsenen toimimaan puolestaan valtuuskunnan kevätkokouksessa 27.8.2020. Hallituksen päätös perustui lakiin väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (290/2020).

Myös kokoukseen kutsuttu valtuuskunnan varajäsen voi antaa valtakirjan valtuuskunnan jäsenelle tai kokoukseen kutsutulle varajäsenelle.

Ennen valtakirjan antamista on syytä varmistaa, että valtuutuksen saaja osallistuu valtuuskunnan kevätkokoukseen. Valtuutuksen antajan tulee allekirjoittaa valtakirja. Valtakirjan antaja toimittaa valtakirjan valtuutuksen saajalle joko postitse tai skannattuna sähköpostin liitteenä.

Valtuuskunnan kevätkokoukseen ilmoittautuessaan valtakirjan saaneen tulee esittää valtakirja, jolloin hän voi kokouksessa edustaa valtakirjan antajaa.

SUOMEN KUNTALIITTO - FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

puheenjohtaja Joonas Räsänen

Tiedoksi

valtuuskunnan varajäsenet

Valtuuskunta 27.8.2020

Kokoustiedot

Aika Torstai 27.8.2020 klo 14.00–18.00
Paikka Kuntatalo, luentosali ja neuvotteluhuoneet
Toinen linja 14, Helsinki

Kokousohjelma

Torstai 27.8.2020

Klo

13.00-	Lounas ja ilmoittautuminen	luentosalin aula, ravintola Kalliokivi
14.00	Kokouksen avaus <i>valtuuskunnan puheenjohtaja Markku Pakkanen</i> Kokousasioiden 1 § – 6 § käsittely	luentosali
15.30	Valtuustoryhmien kokoukset	Kuntatalon kokoushuoneet
	Kok.	B 3.6 3. kerros
	SDP	B 3.1 3. kerros
	Kesk.	B 3.8 3. kerros
	Vihr.	B 3.2 3. kerros
	Vas.	B 3.3 3. kerros
	PS	B 1.4 1. kerros
	RKP	B 1.2 1. kerros
	KD	B 1.3 1. kerros
16.30	Ryhmiä puheenjohtajien välinen neuvottelu	Kokoushuone B 3.5, 3. kerros
17.00	Kokous jatkuu <i>valtuuskunnan puheenjohtaja Markku Pakkanen</i> Kokousasioiden käsittely jatkuu, 7 § - 20 § Kokouksen päättäminen	luentosali

Valtuuskunta 27.8.2020

Osanottajaluettelo

Varsinaiset jäsenet

Helsingin vaalipiiri

Asko-Seljavaara Sirpa
Kaleva Atte
Urho Ulla Marja
Jalovaara Ville
Kivekäs Otso
Diarra Fatim
Harjanne Atte
Malin Petra
Borgarsdóttir Sandelin Silja

Uudenmaan vaalipiiri

Markkula Markku
Perttu Helinä
Vestman Heikki
Patinen Jussi
Kiljunen Kimmo
Pahlman Irma
Sistonen Markku
Havula Tapio
Aura Anssi
Raunu Päivi
Liimatainen Tiina
Andersson Otto

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Kattelus Lauri
Mikkola Mari
Pokki Pertti
Ruottu Annina
Sarlund Katri
Rinne Pirjo

Satakunnan vaalipiiri

Laitinen-Pesola Jaana
Jokinen-Anttila Leena
Jalonen Vesa
Saarinen Pauli

Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri

Eriksson Tage

Hämeen vaalipiiri

Vahter Merja
Bitter Riku
Nahkuri Miia
Lehtimäki Kirsi-Maarit
Häggman Johanna
Ronkainen Jari
Falk Sonja

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

Saxberg Mirita Kok.
Niskanen Dani-Joakim Kok.
Apter Ted Kok.
Heinäluoma Eveliina SDP
Vanhanen Reetta Vihr.
Vesikansa Sanna Vihr.
Ohisalo Maria Vihr.
Arhinmäki Paavo Vas.
Rantala Marcus RKP

Laiho Mia Kok.
Lehmuskallio Paula Kok.
Tamminen Sami Kok.
Koroma-Hintikka Maria Kok.
Korpi Marianne SDP
Kähärä Sirkka-Liisa SDP
Lindberg Arto SDP
Metsäkivi Sari Kesk.
Lintula Tiia Vihr.
Nieminen Eeva-Liisa Vihr.
Lehto Timo Vas.
Walls Anders RKP

Forsblom Toni Kok.
Ruohonen Sini Kok.
Koivusalo Mari-Eliina SDP
Santalahti Samuli Kesk.
Lindberg Marko Vihr.
Rand Jorma Vas.

Marttinen Matias Kok.
Viitala Juha SDP
Vuorela Sari Kesk.
Rantanen Jani PS

Karlsson Bo-Yngve Åland

Lähteenkorva Jaana Kok.
Karjalainen Riitta Kok.
Laatikainen Anne SDP
Hyytiä Kari SDP
Talja Martti Kesk.
Nieminen Mira PS
Portin Ismo KD

Valtuuskunta 27.8.2020

Varsinaiset jäsenet

Pirkanmaan vaalipiiri

Parhankangas Kirsi
Andersson Jari
Jokinen Jenni
Ala-Herttua Marika
Kuisma Juha
Koto Sonja

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

Kostiainen Leena Kok.
Taina Anneli Kok.
Järvinen Pekka SDP
Lounasranta Marko SDP
Sarvijärvi Minna Kesk.
Friman Väinö Vihr.

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Kirjavainen Marika
Salmisaari Timo
Taavitsainen Satu
Pakkanen Markku
Kuikka Seija
Lehto Raul

Leppänen Jouko Kok.
Lumitsalo Miika SDP
Harjumaaskola Jarkko SDP
Helminen Kristiina Kesk.
Tynkkynen Jonne Kesk.
Aksels Tuulikki PS

Savo-Karjalan vaalipiiri

Berg-Väänänen Nelli
Suhonen Timo
Ojalampi Mari
Markkanen Sallamaarit
Saastamoinen Kari

Törmälä Anssi Kok.
Lahtela Esa SDP
Sokka Irja SDP
Musikka Sinikka Kesk.
Savolainen Leila Kesk.

Vaasan vaalipiiri

Koski Susanna
Berg Kim
Lehtimäki Esko
Kerola Mari
Stenman Ulf
Nummensalo Kati

Heinonen Kimmo Kok.
Isotalus Tiina SDP
Rintamäki Merja Kesk.
Ojaniemi Kati Kesk.
Björklund Mikaela RKP
Rantanen Kimmo KD

Keski-Suomen vaalipiiri

Selin Jaakko
Puro Markku
Honkonen Petri
Mäkinen Tuija

Timperi Kati-Erika Kok.
Kalmary Leena SDP
Lindell Leila Kesk.
Kuorelahti-Juntunen Pulmu Vihr.

Oulun vaalipiiri

Heikkinen Janne
Hietala Heli
Vehkaperä Mirja
Mulari Keijo
Hänninen Tuomo
Paasimaa Veli
Moilanen Ahti

Heinonen Niilo Kok.
Laine Sanna SDP
Mattila Hanna-Leena Kesk.
Karjalainen Esa Kesk.
Uusitalo Anna-Kaarina Kesk.
Räisänen Aki Vas.
Aavakare Eila PS

Lapin vaalipiiri

Salmijärvi Petteri
Ponkala Markku
Keränen Pertti

- Kesk.
- Kesk.
Ahlakorpi Anni Vas.

Valtuuskunta 27.8.2020

Kuntaliiton hallitus

Varsinaiset jäsenet

Räsänen Joonas, pj	SDP
Rautio Sari, I vpj.	Kok.
Tapani Tölli, II vpj.	Kesk.
Kankaanniemi Toimi	PS
Kokko Annika	Kok.
Korhonen Martti	Vas.
Lehtonen Harri	SDP
Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa	Kesk.
Lumela Meri	Vihr.
Lyly Lauri	SDP
Nylander Mikaela	RKP
Rantanen Tuomas	Vihr.
Rautava Risto	Kok.
Sankelo Janne	Kok.
Taponen Merja	Kesk.

Varajäsenet

Autto Heikki	Kok.
Hertell Sirpa	Vihr.
Honkasalo Veronika	Vas.
Ikonen Anna-Kaisa	Kok.
Karjalainen Mira	Kesk.
Korhonen Ari	SDP
Lepola Kaisa	SDP
Mäkinen Tapani	Kok.
Ollikainen Mikko	RKP
Pelttari Pekka	Kesk.
Reijonen Minna	PS
Röppänen Neeta	SDP
Saario Mari	Vihr.
Seppälä Topi	Kesk.
Talvitie Mari-Leena	Kok.

Muut läsnäolijat

Karhunen Minna	toimitusjohtaja
Reina Timo	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna	varatoimitusjohtaja
Sulin Ida	johtaja, ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat
Välikorpi Miia	va. viestintäjohtaja
Liippola Elina	talous- ja hallintojohtaja
Myllymäki Riitta	kokouksen sihteeri

Valtuuskunta 27.8.2020

Asiat

- 1 Kokouksen avaus
- 2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta
- 4 Esityslistan hyväksyminen
- 5 Päätösasioiden esittely
- 6 Ajankohtaiskatsaus
- 7 Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2019
- 8 Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2019
- 9 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2019
- 10 Muutokset Kuntaliiton sääntöihin ja valtuuskunnan työjärjestykseen
- 11 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä
- 12 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä
- 13 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä
- 14 Eronpyynnöt Kuntaliiton hallituksen jäsenen ja varajäsenen tehtävistä ja täydennysvalinnat
- 15 Suomen kuntasäätiö sr:n hallituksen täydentäminen
- 16 Eronpyynnöt Kuntaliiton valtuuskunnan vaalilautakunnan jäsenen ja varajäsenen tehtävistä ja täydennysvalinnat
- 17 Valtuuskunnan sihteerin varahenkilön nimeäminen
- 18 Seuraava kokous
- 19 Muut asiat
- 20 Kokouksen päättäminen

Valtuuskunta 27.8.2020

1

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avaa valtuuskunnan kokouksen.

Ehdotus

Todetaan.

Päätös

Valtuuskunta 27.8.2020

2

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kuntaliiton sääntöjen 18 §:n mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseensa kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maaliskuu-heinäkuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Eduskunnan 30.4.2020 hyväksymä laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (290/2020) mahdollistaa sen, että valtuuskunnan kevätkokous pidetään syyskuun loppuun mennessä.

Kuntaliiton hallitus on 28.5.2020 kokouksessaan edellä olevan nojalla kutsunut valtuuskunnan koolle kokoukseen 27.8.2020 Kuntatalolle, Toinen linja 14, Helsinki.

Kuntaliiton hallitus on lisäksi 28.5.2020 kokouksessaan päättänyt, että valtuuskunnan jäsen voi valtuuttaa toisen valtuuskunnan jäsenen toimimaan puolestaan valtuuskunnan kevätkokouksessa 27.8.2020. Hallituksen päätös perustui lakiin väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (290/2020). Myös kokoukseen kutsuttu valtuuskunnan varajäsen voi antaa valtakirjan valtuuskunnan jäsenelle tai kokoukseen kutsutulle varajäsenelle.

Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähetettävä kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista.

Kutsu lähetetään viimeistään 17.8.2020.

Edelleen mainitun sääntökohdan nojalla valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Ehdotus

Todetaan, että tähän valtuuskunnan kokoukseen osallistuvat valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet sekä muut läsnäolijat allekirjoitetun osanottajalistan mukaisesti. Todetaan lisäksi esitettyjen valtakirjojen perusteella osanottajalistaan tehtyihin merkintöihin perustuen, että osa jäsenistä ja varajäsenistä on valtuuttanut toisen jäsenen tai kokoukseen kutsutun varajäsenen toimimaan kokouksessa puolestaan.

Samalla todetaan, että kokous on kutsuttu koolle laillisesti ja että se on päätösvaltainen.

Päätös

Valtuuskunta 27.8.2020

3

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Valtuuskunnan työjärjestyksen 16 §:ssä todetaan, että valtuuskunnan pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksessa valittua valtuuskunnan jäsentä.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan kaksi jäsentä aakkosjärjestyksen mukaisesti, kuitenkin siten, että pöytäkirjan tarkastajat eivät edusta samaa puoluetta.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää, että pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan valtuuskunnan jäsenet Otto Andersson, RKP ja Atte Harjanne, Vihr.

Päätös

Valtuuskunta 27.8.2020

4
Esityslistan hyväksyminen

Ehdotus   Valtuuskunta hyväksyy kokouksen esityslistan.

Päätös

Valtuuskunta 27.8.2020

5
Päätösasioiden esittely

Toimitusjohtaja esittelee kokouksen päätöasiat.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

6
Ajankohtaiskatsaus

Ajankohtaiskatsaus poikkeusolojen vaikutuksesta kuntiin
toimitusjohtaja Minna Karhunen

Muut mahdolliset ajankohtaiset asiat

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

7

Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2019

Liite 1, 7 § Kuntaliiton tilinpäätös ja toimintakertomus 2019
Liite 2, 7 § Suomen Kuntaliitto ry tilintarkastuskertomus 2019
Liite 3, 7 § Tilintarkastuskertomuksen allekirjoitusliite

Kuntaliiton sääntöjen mukaan yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuosittain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajan tarkistettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.

Edelleen sääntöjen mukaan valtuuskunnan tehtävänä on kevätkokouksessaan hyväksyä hallituksen kertomus yhdistyksen toiminnasta edellisellä vuonna samoin kuin vahvistaa yhdistyksen tilinpäätös saatuaan asiasta tilintarkastajan lausunnon. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tulojen ja menojen tilitys sisältyy liiton tilinpäätökseen.

Kuntaliitto-konsernin 2019 ylijäämä on 5.469.846 euroa (Vuosi 2018: 6.139.101) ja Kuntaliiton (emoyhdistys) ylijäämä 7.938. 548,25 euroa (-3.816.553,57). Konsernitaseen loppusumma on 142.680.071 euroa (136.588.180) ja Kuntaliiton (emoyhdistys) taseen loppusumma on 116.650.177,77 euroa (107.438.773,40).

Liitteenä olevan Suomen Kuntaliiton (emoyhdistys) vuoden 2019 tilinpäätöksen keskeisiä lukuja ovat:

1000 euroa	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2018
Varsinainen toiminnan kulujäämä	-19 921	-20 762	-20 294
Varainhankinta	18 889	18 898	18 949
Sijoitus- ja rahoitus- toiminta	8 970	1 600	-2 471
Tilikauden tulos	7 939	-265	-3 817

Luvut ovat tilintarkastettuja.

Esityslistan liitteenä on ehdotus Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätökseksi ja toimintakertomukseksi vuodelta 2019.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää

1. merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen.
2. vahvistaa Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2019 esityslistan liitteen mukaisena.
3. että Suomen Kuntaliiton vuoden 2019 tilikauden ylijäämä 7.938.548,25 euroa lisätään liiton omaan pääomaan
4. vastuuvapauden myöntämisestä vuodelta 2019 liiton hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Päätös

Valtuuskunta 27.8.2020

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Elina Liippola, p. 050 565 0271

Valtuuskunta 27.8.2020

8

Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2019

Liite 1, 8 § Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2019

Vuosikertomuksessa on esitelty liiton toimintaa ja toiminnan tuloksia vuonna 2019.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Markus Pauni, p. 050 439 5612

Valtuuskunta 27.8.2020

9

Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2019

Liite 1, 9 § Pienten kuntien neuvottelukunnan toimintakertomus 2019
Liite 2, 9 § Ruotsinkielisen neuvottelukunnan toimintakertomus 2019

Hallituksen hyväksymän neuvottelukuntien toimisäännön mukaan neuvottelukunnan on laadittava vuosittain toimintakertomus.

Valtuuskunta on asettanut seuraavat neuvottelukunnat:

- Pienten kuntien neuvottelukunta
- Ruotsinkielinen neuvottelukunta

Neuvottelukuntien toimintakertomukset vuodelta 2019 ovat tämän esityslistan liitteinä.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Taina Väre, p. 050 462 7279
Linda Grönqvist, p. 050 597 2925

Valtuuskunta 27.8.2020

10

Muutokset Kuntaliiton sääntöihin ja valtuuskunnan työjärjestykseen

Liite 1, 10 § Muutosehdotukset sääntöihin

Liite 2, 10 § Muutosehdotukset valtuuskunnan työjärjestykseen

Kuntaliiton sääntöjen mukaan etäosallistuminen kokoukseen on mahdollista vain vaalipiirikohtaisille kuntapäiville. Koronaviruksen kaltaiset poikkeusolot voivat edellyttää sitä, että myös valtuuskunnan kokoukseen tulisi voida osallistua etänä. Kuntaliiton sääntöihin ehdotetaan lisättäväksi määräykset, jotka mahdollistavat etäosallistumisen valtuuskunnan kokoukseen. Lisäksi sääntöihin ehdotetaan tehtäväksi joitakin muita pienempiä muutoksia.

Valmisteluryhmä (Riitta Myllymäki, Nina Eriksson ja asianajaja Oili Kela) on käynyt läpi säännöt ja valtuuskunnan työjärjestyksen. Muutosehdotukset on merkitty liitteiden tekstiin punaisella.

Patentti- ja rekisterihallitus on ennakkotarkastanut säännöt ja 8.5.2020 antamallaan päätöksellä hyväksynyt säännöt.

Muutosehdotukset **yhdistyksen sääntöihin**:

1 § Nimi ja kotipaikka

- Kuntaliiton englanninkielisenä nimenä voidaan käyttää nimeä Association of Finnish Municipalities tai The Association of Finnish Local and Regional Authorities.

12 § Toimielimet

- Vaalilautakunnan kokoonpanossa ei edellytetä noudatettavan tasa-arvolain vaatimuksia. Kuntaliiton hallituksessa, Kunnallisen työmakkinalaitoksen valtuuskunnassa, ruotsinkielisessä neuvottelukunnassa ja pienten kuntien neuvottelukunnassa noudatetaan tasa-arvolain 4 a §:n 1 momenttia, jonka mukaan toimielimessä tulee pääsääntöisesti olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

16 § Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät

- Sääntöihin ehdotetaan lisättäväksi tapa, jolla vaalipiirikohtaiset kuntapäivät kutsutaan koolle.

17 § Valtuuskunnan tehtävä

- Tilintarkastajat hyväksyy nykyisin Patentti- ja rekisterihallituksen alainen Tilintarkastusvalvonta.

18 § Valtuuskunnan kokoukset

- Sääntöihin ehdotetaan lisättäväksi mahdollisuus osallistua etänä valtuuskunnan kokoukseen. Etäosallistumismahdollisuudesta ja siihen mahdollisesti liittyvästä puhevallan käyttämisen rajoittamisesta on mainittava kokouskutsussa. Tarkemmat määräykset etäosallistumisesta on lisätty valtuuskunnan työjärjestykseen.

21 § Hallituksen työskentely

- Pykälään lisätään selvyuden vuoksi kokouskutsun toimittamista koskeva määräys, jos puheenjohtaja on estynyt tai esteellinen kutsumaan hallituksen kokousta koolle.

Keskeisimmät muutosehdotukset **valtuuskunnan työjärjestykseen**:

2 § Kokouskutsu ja esityslista

- Pykälään esitetään lisättäväksi asiat, jotka on mainittava kokouskutsussa, jos valtuuskunnan kokoukseen on mahdollista osallistua etänä.

Valtuuskunta 27.8.2020

---

4 § Kokouksen päätösvaltaisuus ja läsnäolo-oikeus

12 § äänestys- ja päätöksentekojärjestys

- Työjärjestykseen ehdotetaan lisättäväksi määräykset osallistumisoi-
keuden ja ääntenlaskennan oikeellisuuden selvittämisestä tavallisessa
kokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla.

13 § Vaalit

- Yhdistyslain 28 §:n mukaan kaikille päätösvallan käyttöön oikeutetuille
on turvattava oikeus osallistua ehdokkaiden asettamiseen vaalissa. Py-
kälään edotetaan lisättäväksi mahdollisuus edellyttää ehdokkaiden
asettaminen ennen kokousta, jos kokoukseen on mahdollista osallistua
etänä. Lisäksi ehdotetaan määräys suljetuin lipuin järjestettävän vaalin
menettelytavoista etäkokouksen yhteydessä.

17 § Etäosallistuminen valtuuskunnan kokoukseen

- Etäosallistumista voidaan käyttää vain kokouksen aikana, jollei val-
tuuskunta päättä erikseen muuta. Hallitus päättää muista tarkemmista
etäosallistumismahdollisuuksien liittyvistä käytännön järjestelyistä.

18 § Reaaliaikaisen etäosallistumisyhteyden katkeaminen

- Työjärjestykseen ehdotetaan lisättäväksi määräys toimenpiteistä, joita
reaaliaikaisen etäosallistumisyhteyden katkeaminen aiheuttaa.

Ehdotus

Valtuuskunta hyväksyy liitteiden 1, 10 § ja 2, 10 § mukaiset muutokset
Suomen Kuntaliitto ry:n sääntöihin sekä valtuuskunnan työjärjestykseen.

Valtuuskunta päättää, että sääntöjen muutosta noudatetaan yhdistyk-
sen sisäisessä toiminnassa ennakkotarkastuksesta annetun päätöksen
voimassaoloaikana, vaikka muutosta ei ole vielä merkitty rekisteriin.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907

Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

11

Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä

Kuntaliiton valtuuskunnan jäsen Anssi Aura on pyytänyt eroa Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenyydestä. Hänet on valittu valtuuskuntaan Uudenmaan vaalipiiristä vihreiden ehdokaslistalta.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan, jos jäsen on vapautettu toimestaan, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Sen jälkeen, kun Anssi Auralle on myönnetty ero valtuuskunnan jäsenyydestä, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi kutsua valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalituloksen mukaan Tiia Lintulan.

Valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi myös pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Uudenmaan vaalipiiristä vihreiden ehdokaslistalta. Vaalituloksen mukaan uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi tulee Leni Pispala.

Ehdotus

Valtuuskunta myöntää Anssi Auralle eron valtuuskunnan jäsenen tehtävästä.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

12

Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä

Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsen Miika Lumitsalo on pyytänyt eroa Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä. Hänet on valittu valtuuskuntaan Kaakkois-Suomen vaalipiiristä SDP:n ehdokaslistalta.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan, jos jäsen on vapautettu toimestaan, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Sen jälkeen, kun Miika Lumitsalolle on myönnetty ero valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Kaakkois-Suomen vaalipiiristä SDP:n ehdokaslistalta. Vaalituloksen mukaan uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi tulee Niina Malm.

Ehdotus

Valtuuskunta myöntää Miika Lumitsalolle eron valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

13

Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä

Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsen Anna-Kaarina Uusitalo on pyytänyt eroa Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä. Hänet on valittu valtuuskuntaan Oulun vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan, jos jäsen on vapautettu toimestaan, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Sen jälkeen, kun Anna-Kaarina Uusitalolle on myönnetty ero valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Oulun vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta. Vaalituloksen mukaan uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi tulee Eija-Riitta Niinikoski.

Ehdotus

Valtuuskunta myöntää Anna-Kaarina Uusitalolle eron valtuuskunnan varajäsenen tehtävästä.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

14

Eronpyynnöt Kuntaliiton hallituksen jäsenen ja varajäsenen tehtävistä ja täydennysvalinnat

Kuntaliiton hallituksen jäsenen tai varajäsenen tehtävästä ovat seuraavat henkilöt pyytäneet eroa:

Hallituksen jäsen Risto Rautava on pyytänyt eroa hallituksen jäsenen tehtävästä. Rautavan kotikunta on Helsinki ja hän edustaa kokoomusta.

Hallituksen varajäsen Veronika Honkasalo on pyytänyt eroa hallituksen varajäsenen tehtävästä. Honkasalon kotikunta on Helsinki ja hän edustaa vasemmistoliittoa.

Hallituksen varajäsen Ari Korhonen on pyytänyt eroa hallituksen varajäsenen tehtävästä. Korhosen kotikunta on Raisio ja hän edustaa SDP:tä.

Kuntaliiton sääntöjen 19 §:n mukaan hallitukseen kuuluu 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy, kun valtuuskunta on valinnut seuraavan hallituksen. Hallitukseen kuuluvista vähintään yhden jäsenen ja yhden varajäsenen on edustettava ruotsinkielistä väestöryhmää. Hallitus valitaan noudattaen periaatetta, jonka mukaan eri poliittisten puolueiden tai muiden ryhmien edustus vastaa kuntavaalien suhteellisuusperiaatteen mukaisesti puolueiden tai muiden ryhmien edellisissä kuntavaaleissa yhdistyksen jäsenkunnissa saamia äänimääriä. Jäseniä valittaessa on lisäksi otettava huomioon alueelliset näkökohdat ja erikoisten kuntien edustavuus.

Ehdotus

Valtuuskunta

- myöntää Risto Rautavalle eron hallituksen jäsenen tehtävästä ja valitsee Rautavan tilalle uuden jäsenen.
- myöntää Veronika Honkasalolle eron hallituksen varajäsenen tehtävästä ja valitsee Honkasalon tilalle uuden varajäsenen.
- myöntää Ari Korhoselle eron hallituksen varajäsenen tehtävästä ja valitsee Korhosen tilalle uuden varajäsenen.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

15

Suomen kuntasäätiö sr:n hallituksen täydentäminen

Liite 1, 15 § Suomen kuntasäätiö sr:n säännöt

Suomen kuntasäätiön sääntöjen mukaan Suomen Kuntaliiton valtuuskunta nimeää Suomen kuntasäätiön hallituksen puheenjohtajan, kaksi varapuheenjohtajaa sekä muut hallituksen jäsenet ja varajäsenet.

Suomen kuntasäätiön hallituksen jäsenten toimikausi on neljä vuotta, kuitenkin siten, että ensimmäinen toimikausi päättyi vuonna 2018.

Suomen kuntasäätiön hallitukseen kuuluu 3 – 11 jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Suomen Kuntaliiton valtuuskunta päättää hallituksen jäsenten lukumäärästä.

Suomen kuntasäätiön hallituksen jäseneksi ja varajäseneksi voidaan nimittää Suomen Kuntaliiton hallituksen jäsen ja varajäsen. Suomen kuntasäätiön hallituksen jäsenet valitaan noudattaen periaatetta, jonka mukaan eri poliittisten puolueiden tai muiden ryhmien edustus vastaa puolueiden tai muiden ryhmien tasolla edellisiin kuntavaaleihin perustuvaa edustusta Suomen Kuntaliiton hallituksessa, kuitenkin niin, että jokaisesta sellaisesta puolueesta tai ryhmästä valitaan Suomen kuntasäätiön hallituksen jäseneksi enintään yksi henkilö. Jäseniä valittaessa on otettava huomioon alueelliset näkökohdat ja erikokoisten kuntien edustavuus. Suomen kuntasäätiön hallituksen jäseniä valittaessa tulee lisäksi pyrkiä siihen, että hallituksessa on edustettuna molemmat sukupuolet.

Jos säätiön hallituksen jäsen tai varajäsen eroaa, erotetaan tai menettää kelpoisuutensa säätiön hallituksen jäsenen tehtävään taikka säätiön hallituksen jäsenen paikka tulee muutoin avoimeksi kesken toimikauden, Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta voi nimittää uuden jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäseniä valittaessa on huomioitava, mitä edellä on määrätty hallituksen valinnassa noudatettavista periaatteista.

Suomen kuntasäätiön hallituksen lukumäärä toimikaudella 2018-2022 on seitsemän ja hallituksen kokoonpano on seuraava:

Varsinaiset jäsenet

Räsänen Joonas, pj.
Rautio Sari, I vpj
Tölli Tapani, II vpj
Lumela Meri
Korhonen Martti
Kankaanniemi Toimi
Nylander Mikaela

Henkilökohtainen varajäsen

Lyly Lauri SDP
Kokko Annika Kok.
Taponen Merja Kesk.
Rantanen Tuomas Vihr.
Honkasalo Veronika Vas.
Reijonen Minna PS
Ollikainen Mikko RKP

Suomen kuntasäätiön hallituksen varajäsen Veronika Honkasalo on 30.3.2020 ilmoittanut eroavansa hallituksen varajäsenen tehtävästä. Näin ollen hallituksen jäsen Martti Korhoselle tulee nimittää uusi henkilökohtainen varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Ehdotus

Valtuuskunta nimittää Suomen kuntasäätiön hallituksen jäsen Martti Korhoselle henkilökohtaisen varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi 2018 – 2022. Nimitettävän varajäsenen on oltava Kuntaliiton hallituksen jäsen tai varajäsen.

Päätös

Valtuuskunta 27.8.2020

Lisätietoja

Minna Karhunen p. 050 380 5907
Nina Eriksson, p. 050 569 5301

Valtuuskunta 27.8.2020

16

Eronpyynnöt Kuntaliiton valtuuskunnan vaalilautakunnan jäsenen ja varajäsenen tehtävistä ja täydennysvalinnat

Valtuuskunnan vaalilautakunnan jäsenen tai varajäsenen tehtävästä ovat seuraavat henkilöt pyytäneet eroa:

Tiina Elo on pyytänyt eroa vaalilautakunnan jäsenen tehtävästä. Hän edustaa vihreitä.

Minna Österholm on pyytänyt eroa vaalilautakunnan jäsenen tehtävästä. Hän edustaa RKP:tä.

Mikko Koikkalainen on pyytänyt eroa vaalilautakunnan jäsenen tehtävästä. Hän edustaa vasemmistoliittoa.

Joonas Leppänen on pyytänyt eroa vaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä. Hän edustaa vasemmistoliittoa.

Kuntaliiton sääntöjen 13 §:n mukaan valtuuskunta asettaa vaalilautakunnan. Vaalilautakuntaan voi jokainen valtuuskunnan ryhmä ehdottaa yhtä jäsentä. Valtuuskunta on 15.2.2018 asettanut vaalilautakunnan ja nimennyt siihen valtuuskunnan ryhmien tekemien ehdotusten mukaisesti kahdeksan jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Ehdotus

Valtuuskunta

- myöntää Tiina Elolle, Minna Österholmille ja Mikko Koikkalaiselle eron vaalilautakunnan jäsenen tehtävästä ja Joonas Leppäselle eron vaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä.
- nimeää eron saaneiden tilalle vaalilautakuntaan kolme jäsentä ja yhden varajäsenen asianomaisten valtuuskunnan ryhmien tekemien ehdotusten mukaisesti.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

17

Valtuuskunnan sihteerin varahenkilön nimeäminen

Valtuuskunnan 15.2.2018 § 4 tekemän päätöksen mukaan valtuuskunnan sihteerinä toimii johtava lakimies Riitta Myllymäki ja varahenkilönä johtava lakimies Ida Sulin. Ida Sulinin siirryttyä toisiin tehtäviin on tarpeen nimetä uusi varahenkilö lakiasiat-yksiköstä.

Ehdotus Valtuuskunta nimeää valtuuskunnan sihteerin varahenkilöksi lakimies Saija Haapalehdon.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

18
Seuraava kokous

Kuntaliiton sääntöjen 18 §:n mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maaliskuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Kuntaliiton hallitus on vuoden 2020 kokousaikataulun hyväksyessään päättänyt, että valtuuskunnan syyskokous on 26.-27.11.2020.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 27.8.2020

19
Muut asiat

20
Kokouksen päättäminen

SUOMEN KUNTALIITTO RY

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1.1. – 31.12.2019

	sivuno
Toimintakertomus	1 - 2
Tuloslaskelma	3
Tase	4 - 5
Konsernin tuloslaskelma	6
Konsernin tase	7 - 8
Liitetiedot	9 - 18
Luettelo kirjanpitoKirjoista ja tositelajeista	19
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	20

Liitteet:
budjettivertailu

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2029 asti.

Osoite Toinen linja 14
00530 HELSINKI

Y-tunnus 0926151-4
Kotipaikka Helsinki

SUOMEN KUNTALIITTO

Suomen Kuntaliitto -konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus 2019

Suomen Kuntaliitto ry:n (Y-tunnus 0926151-4) konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien tilinpäätöksen lisäksi KL-Kuntahankinnat Oy:n sekä Kuntaliiton omistaman Kuntaliitto Holding -konsernin tilinpäätökset. Kuntaliiton toimintaa on selvitetty vuosikertomuksessa erikseen ja toiminnasta on lisäksi annettu erillinen raportti valtuustolle. KT Kuntatyönantajien tuottojen ja kulujen yhteismäärä sisältyy Kuntaliiton tilinpäätökseen.

Suomen Kuntaliitto ry:n (emoyhdistys) tilinpäätös

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 7 938 548,25 euroa ylijäämäinen.

	2019	2018
Tulos	(1000 euroa)	(1000 euroa)
Tilikauden ali-/ylijäämä (konserni)	5 470	6 139
Suomen Kuntaliitto ry:n tilikauden ali-/ylijäämä, (emoyhdistys)	7 939	-3 817
Tytäryhtiöiden jakamat osingot yhteensä	6 106	1 586
Liikevaihto		
Varsinainen toiminta (konserni)	13 205	14 718
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	4 334	4 260
Varainhankinta (emoyhdistys)	18 889	18 949
Taseet		
Taseen loppusumma (konserni)	142 680	136 588
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	116 650	107 439
Henkilökunta (keskimäärin)		
Henkilökunta (konserni)	1032	1 051
Henkilökunta (Kuntaliitto)	173	180
Henkilökunta (KT Kuntatyönantajat)	61	55
Henkilökunta (tytäryhtiöt)	798	816

Liiton sijoitus- ja rahoitustoiminta on 8 970 069 euroa ylijäämäinen. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuston hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus on 17 070 970 euroa. Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus on 1 818 038 euroa.

Muutokset konsernirakenteessa

FCG hankki kehityskonsultointiyhtiö Pohl Consulting & Associates GmbH:n joulukuussa 2019. FCG City Portal Oy:n fuusio FCG Suunnittelu- ja tekniikka Oy:öön käynnistettiin vuoden 2019 aikana ja toteutui 29.2.2020. Syksyllä 2019 Kuntaliitto osti 35% osuuden Hansel Oy:stä.

Toiminnan ja talouden riskit

Mikäli koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne jatkuu useita kuukausia ja sen vuoksi tarve pysyä etätöissä jatkuu, tulee harkittavaksi lyhytaikaiset sopeuttamistoimenpiteet. Kuntien huono taloudellinen tilanne saattaa aiheuttaa paineita alentaa jäsenmaksuja tulevaisuudessa tai jopa maksuvaikeuksia, mitkä aiheuttaisivat Kuntaliitossa rakenteellisia sopeutustoimenpiteiden tarpeita sekä kassavirran ja maksuvalmiuden heikkenemistä. Tilanne pääomamarkkinoilla on aiheuttanut merkittävän arvonalennuksen sijoitussalkkuun ja romahduttanut sijoitusomaisuuden tuotto-odotukset ainakin vuodelta 2020.

Kuntaliitto on ohjeistanut henkilökuntaansa muun muassa etätöiden, matkustamisen, tartunnan ehkäisemisen ja tartuntaepäilyjä koskevan toiminnan osalta. Henkilöstöriskinä on organisaation toimintakyvyn heikkeneminen, jos henkilöstö sairastuu laajamittaisesti samaan aikaan. Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen johdosta asiantuntija- ja neuvontapalveluissa työskentelevät ovat kuormittuneita ja työn määrä on poikkeuksellisen suuri.

Vuoden 2020 toiminta ja talous

Vuoden 2020 talousarviossa on Kuntaliiton toiminnallisen tuloksen arvioitu olevan noin 3 129 euroa ylijäämäinen sijoitus- ja rahoitustuottojen jälkeen.

Henkilökunta

Kuntaliiton palveluksessa oli tilivuoden 2019 lopussa 234 henkilöä, joista 61 henkilöä hoiti KT Kuntatyöntäjien tehtäviä. Palkkojen ja välittömien henkilöstösivukulujen yhteismäärä oli 18 369 665 euroa. Tästä on KT Kuntatyöntäjien osuus 4 630 921 euroa. Henkilöstökertomus on erillisenä julkaisuna.

Ympäristönsuojelu

Kuntaliitto vaikuttaa ympäristöpäämäärien toteutumiseen edunvalvonnan kautta. Tässä pyritään tunnistamaan ja ottamaan huomioon kuntien kannalta olennaiset ympäristökysymykset ja ne pyritään sisällyttämään Kuntaliiton neuvontapalveluihin.

Hallitus ehdottaa, että Suomen Kuntaliitto ry:n 2019 tilikauden ylijäämä 7 938 548,25 euroa lisätään muuhun omaan pääomaan.

Helsingissä 23. päivänä huhtikuuta 2020

Räsänen Joonas	puheenjohtaja
Rautio Sari	I varapuheenjohtaja
Tölli Tapani	II varapuheenjohtaja
Kankaanniemi Toimi	
Kokko Annika	
Korhonen Martti	
Lehtonen Harri	
Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa	
Lumela Meri	
Lyly Lauri	
Nylander Mikaela	
Rantanen Tuomas	
Rautava Risto	
Sankelo Janne	
Taponen Merja	

TULOSLASKELMA

	2019		2018	
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		4 334 070,33		4 259 605,93
Kulut				
Henkilöstökulut	-13 738 743,71		-13 683 000,01	
Poistot	-36 617,77		-34 068,20	
Muut kulut	-10 479 236,98	-24 254 598,46	-10 836 607,10	-24 553 675,31
		<u>-19 920 528,13</u>		<u>-20 294 069,38</u>
KT Kuntatyöntajat				
Tuotot		7 690 737,17		6 947 702,23
Kulut				
Henkilöstökulut	-4 630 921,31		-4 343 534,69	
Poistot	-5 974,32		-2 169,56	
Muut kulut	-3 053 841,54	-7 690 737,17	-2 601 997,98	-6 947 702,23
		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Kulujäämä		-19 920 528,13		-20 294 069,38
Varainhankinta				
Tuotot		18 889 007,83		18 948 842,43
Kulujäämä		-1 031 520,30		-1 345 226,95
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	9 947 335,26		2 654 552,65	
Kulut	<u>-977 266,71</u>	8 970 068,55	<u>-5 125 879,27</u>	-2 471 326,62
Tuotto-/Kulujäämä		7 938 548,25		-3 816 553,57
Tilikauden yli-/alijäämä		<u><u>7 938 548,25</u></u>		<u><u>-3 816 553,57</u></u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2019	31.12.2018
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	0,00	826,52
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	115 237,17	115 237,17
Koneet ja kalusto	224 782,17	184 769,19
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>346 691,80</u>	<u>346 691,80</u>
	686 711,14	646 698,16
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	35 343 366,67	35 343 366,67
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	3 583 386,90	3 583 386,90
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	3 556 000,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	972 848,83	972 848,83
Muut saamiset	<u>535 718,58</u>	<u>535 718,58</u>
	43 991 320,98	40 435 320,98
Pysyvät vastaavat yhteensä	44 678 032,12	41 082 845,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/Tavarat	89 866,51	93 253,09
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	667 552,30	561 130,88
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	316 787,80	710 992,74
Muut saamiset, lyhytaikainen	1 183 326,73	17 704,50
Siirtosaamiset	<u>1 927 769,99</u>	<u>2 078 882,53</u>
	4 095 436,82	3 368 710,65
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	67 552 254,28	62 826 314,32
Rahat ja pankkisaamiset	<u>234 588,04</u>	<u>67 654,68</u>
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	71 972 145,65	66 355 932,74
Vastaavaa yhteensä	<u><u>116 650 177,77</u></u>	<u><u>107 438 778,40</u></u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2019	31.12.2018
Vastattavaa		
Peruspääoma	16 818 792,65	16 818 792,65
Muu oma pääoma	68 530 279,24	72 346 832,81
Tilikauden yli- / alijäämä	7 938 548,25	-3 816 553,57
OMA PÄÄOMA	<u>93 287 620,14</u>	<u>85 349 071,89</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	7 724 029,26	8 216 605,36
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	611 100,97	488 966,06
Ostovelat	1 175 009,25	772 081,74
Velat saman konsernin yrityksille	9 622 307,12	8 483 486,78
Muut velat	421 465,00	403 695,54
Siirtovelat	3 808 646,03	3 724 871,03
	<u>15 638 528,37</u>	<u>13 873 101,15</u>
Vieras pääoma yhteensä	15 638 528,37	13 873 101,15
Vastattavaa yhteensä	<u>116 650 177,77</u>	<u>107 438 778,40</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

TULOSLASKELMA

	Liitetieto			
	no			
	1-3	2019		2018
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		13 205		14 718
Kulut				
Henkilöstökulut	-18 234		-18 464	
Poistot	-340		-361	
Muut kulut	-11 188	-29 762	-12 255	-31 080
		<u>-16 557</u>		<u>-16 362</u>
KT Kuntatyöntekijät				
Tuotot		7 691		6 948
Kulut				
Henkilöstökulut	-4 631		-4 344	
Poistot	-6		-2	
Muut kulut	-3 054	-7 691	-2 602	-6 948
		<u>0</u>		<u>0</u>
Kulujäämä		-16 557		-16 362
Varainhankinta				
Tuotot		18 889		18 949
Kulujäämä		2 332		2 586
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	4			
Tuotot		84 054	96 489	
Kulut		-80 916	-92 937	3 553
		<u>3 138</u>		<u>3 553</u>
Tilikauden ali-/ylijäämä		<u>5 470</u>		<u>6 139</u>

SUOMEN KUNTALIITTO**KONSERNI (1000 euroa)****TASE 31.12.2019**

VASTAAVAA	Liitetiedot	2019		2018	
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	6				
Aineettomat oikeudet		2 774		2 428	
Muut pitkävaikutteiset menot		773		763	
Konserniliikearvo		3 116	6 664	3 062	6 254
Aineelliset hyödykkeet	7				
Maa- ja vesialueet		207		207	
Koneet ja kalusto		1 975		2 406	
Muut aineelliset hyödykkeet		402	2 584	369	2 982
Sijoitukset	8				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		3625		338	
Osakkeet ja osuudet		1575		1 575	
Muut saamiset		536	5 736	536	2 450
Pysyvät vastaavat yhteensä			14 983		11 685
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	9		110		126
Lyhytaikaiset saamiset	10				
Myyntisaamiset		16 907		16 272	
Lainasaamiset		18		36	
Siirtosaamiset		2 121		1 195	
Muut saamiset		13 045	32 091	14 402	31 905
Rahoitusarvopaperit	11		70 586	67 372	67 372
Rahat ja pankkisaamiset			24 909		25 500
Vaihtuvat vastaavat yhteensä			127 697		124 903
Vastaavaa yhteensä			142 680		136 588

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

VASTATTAVAA		2019		2018
OMA PÄÄOMA	12			
Peruspääoma		16 819		16 819
Edell.tilikaus.ylijäämä		78 030		72 316
Tilikauden ali-/ylijäämä		5 469	100 318	6 139
				95 274
VÄHEMMISTÖOSUUS			66	211
PAKOLLISET VARAUKSET	13		7 890	8 440
VIERAS PÄÄOMA	14			
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta		268		576
Muut pitkäaikaiset velat		125		0
Laskennalliset verovelat		190	583	303
				878
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot		9 601		7 627
Ostovelat		5 363		4 846
Lainat rahoituslaitoksilta		300		417
Muut lyhytaikaiset velat		4 412		4 178
Siirtovelat		14 147	33 823	14 716
				31 784
Vieras pääoma yhteensä			34 406	32 662
Vastattavaa yhteensä			142 680	136 588

SUOMEN KUNTALIITTO KONSERNI**TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT****31.12.2019****TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET****Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus**

Rakennukset	20-30 vuotta
Rakennuksissa olevat koneet	20-30 vuotta
Tutkimusalus	15 vuotta
Laboratoriokalusto	7 vuotta
Toimistokalusteet	7 vuotta
Ajoneuvot	4-7 vuotta
ATK-laitteet	3 vuotta
Ohjelmistot	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Konsernin liikearvo	5-10 vuotta *
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta

* Konserni liikearvon vaikutusaika on katsottu olevan 10 vuotta 5 vuoden sijaan.

KT Kuntatyöntantajien käyttöomaisuushankinnat poistetaan kokonaan hankintavuonna tilivuositain tasattavien kuntakohtaisten maksuosuuksien vuoksi.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on aktivoitu varovaisuuden periaatetta noudattaen välittömään hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.

Pitkän valmistusajan vaativien hankkeiden tuloutus

FCG-konserni: Projektit, joilla on kiinteä budjetti, kirjataan tuotoksi tehdyn työn mukaan varovaisesti siihen asti kun budjettia on käytettävissä. Budjetin ylittävät työt ja kulut kirjataan projektin kuluksi. Näitä vastaavia tuottoja ei jaksoteta. Muut hankkeet tuloutetaan juoksevasti laskutuksen mukaan.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymisvuonna.

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvostus

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan markkinahintaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Suomen Kuntaliiton konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyöntantajien lisäksi liiton kokonaan omistaman tytäryhtiön KL-Kuntahankinnat Oy:n tilinpäätökset sekä Kuntaliiton 100 % omistaman Kuntaliitto Holding-konsernin tilinpäätös. Lisäksi 35% osuus syksyllä 2019 hankitun Hansel Oy: n tuloksesta. Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty SIPU AB-nimistä 60%:sti omistettua yhtiötä. Yhdistelemättä jättäminen perustuu kirjanpitolain 6 luvun 3 pykälän 1. kohtaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernin sisäinen omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyhtiöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tilikauden tuloksesta on esitetty rahoitus- ja sijoituserissä.

Tuloslaskelmassa tytäryhtiöt on yhdistetty siihen toimintoon, johon ne luonteensa vuoksi kuuluvat. KL-Kuntahankinnat Oy, KL-Kustannus Oy, KL-Tarkastuspalvelut Oy, Kuntaliitto Holding Oy ja Kuntaliitto Palvelut Oy liiton varsinaiseen toimintaan, FCG Finnish Consulting Group -konserni ja sen tytäryhtiöt sekä Kunta-Efeko Oy sijoitustoimintaan.

Toimintokohtaisiin eriin tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden tuotot tuottoihin ja kulut ao. kuluihin. Toiminnanaloille on kohdistettu toiminnan erilliskulut. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden rahoitustuotot ja -kulut sekä sijoitustoimintaa palvelevien tytäryhtiöiden tulos.

Tuloverot

Verot on esitetty sijoitustoiminnan kuluina.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Kertyneistä poistoeroista on laskettu laskennallinen verovelka.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Noteeraamattomien valuuttojen osalta on käytetty liikepankkien ohjeellisia kurssseja. Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu tilikauden keskikurssiin ja taseet on muutettu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ja kurssiero sisältyy tilikauden voittoon.

Konsernin sisäisen omistuksen eliminoinnista syntyvä muuntoero on esitetty edellisten vuosien voittovaroista.

Eläkevastuut

Kuntaliiton ja sen tytäryhtiöiden palveluksessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty Kevan kautta, lukuun ottamatta FCG Finnish Consulting Group Oy:tä, jonka eläkevakuutukset on hoidettu työeläkevakuutusyhtiöiden kautta.

Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärän. Kokonaismäärä jaetaan jäsenyhteisöjen maksettavaksi sen perusteella, miten paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä. Eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärä vuonna 2019 on yhteensä 706 miljoonaa euroa (vuonna 2018 yhteensä 653 miljoonaa euroa). (Lähde: Keva.fi)

Kuntaliiton ja KL-Kustannus Oy:n eläkevastuu on arvioitu Finanssivalvonnan säännösten mukaan tehdyn laskelman perusteella ja kirjattu pakolliseksi varaukseksi. Kuntaliiton vastuun kokonaismäärä on 6,71 milj. euroa v 2019. KT Kuntatyönantajien lainsäädännön perusteella, kuntien vastuulla oleva 134 834,61 euroa on kirjattu tulosvaikutteisesti v2019. Laskelma tehdään kahden vuoden välein.

Koko konsernin eläkemenoperusteinen varaus on tilinpäätöshetkellä 6,8 milj. euroa. Eläkevastuu KUEL:n ulkopuolisista varhennetuista eläkkeistä esitetään pakollisena varauksena. Liitolla ei ole muita kattamattomia eläkevastuita.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuloslaskelman liitetiedot (1000 €)

1 Liitetiedot henkilöstöstä

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019 henkilöä	2018 henkilöä	2019 henkilöä	2018 henkilöä
1.1 Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	971	996	234	235
KT Kuntatyöntekijien osuus	61	55	61	55

1.2 Henkilöstökulujen erittely

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-50 431	-51 899	-15 189	-14 826
Eläkekulut	-7 964	-8 313	-2 745	-2 652
Muut henkilösivukulut	-1 949	-2 425	-436	-548
Henkilöstökulut	-60 345	-62 637	-18 370	-18 027
Henkilöstökulut sisältyvät tuloslaskelmaan seuraavasti:				
Kunnallinen edunvalvonta	-19 572	-18 464	-13 739	-13 683
KT Kuntatyöntekijät	-4 631	-4 344	-4 631	-4 344
Sijoitustoiminta	-36 142	-39 829	0	0
	-60 345	-62 637	-18 370	-18 027

1.3 Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkat, hallituksen-, työvaliokunnan
ja valtuuston palkkiot

2 791	2 388	932	941

2 Poistot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Poistojen kokonaismäärä				
Aineettomat hyödykkeet	-1 978	-3 066	-1	-3
Koneet ja kalusto	-543	-598	-42	-33
	-2 521	-3 664	-43	-36

Poistot sisältyvät tuloslaskelman eriin seuraavasti:

Kunnallinen edunvalvonta	-340	-361	-37	-34
KT Kuntatyöntekijät	-6	-2	-6	-2
Sijoitustoiminta	-2 175	-3 301	0	0
	-2 521	-3 664	-43	-36

3. Kokonaistuotot ja -kulut

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Varsinaisen toiminnan tuotot	20 896	21 665	12 025	11 207
Varainhankinta	18 889	18 949	18 889	18 949
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	84 054	96 489	9 947	2 655
Tuotot yhteensä	123 839	137 103	40 861	32 811
Varsinaisen toiminnan kulut	-37 453	-38 028	-31 945	-31 501
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-80 916	-92 937	-977	-5 126
Kulut yhteensä	-118 369	-130 964	-32 923	-36 627
Tilikauden tulos	5 470	6 139	7 939	-3 817

3.1 Tilintarkastajan palkkiot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	-159	-151	-27	-32
Vero-,lakineuvonta	-18	-74	0	0
Muut palkkiot	-277	-147	-52	-21
	<u>-454</u>	<u>-372</u>	<u>-79</u>	<u>-53</u>

4. Sijoitus- ja rahoitustoiminta

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Tuotot				
Osinkotuotot	694	176	4 245	171
Korkotuotot	11	3	24	32
Myyntivoitot	1 644	1 131	1 228	903
Arvonpalautukset rahoitusarvopapereista	4 789	1 591	4 451	1 548
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	<u>7 138</u>	<u>2 901</u>	<u>9 947</u>	<u>2 655</u>
Kulut				
Korkokulut	-119	-96	-20	-21
Muut rahoituskulut	-69	-63	-43	-41
Myyntitappiot, arvopaperit	-533	-883	-176	-510
Arvonalennukset rahoitusarvopapereista	-838	-4 830	-738	-4 554
Kulut yhteensä	<u>-1 558</u>	<u>-5 872</u>	<u>-977</u>	<u>-5 126</u>
Liiketoiminnan tulos	-2 446	6 534		
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-120	141		
Yhteensä	<u>-2 566</u>	<u>6 674</u>		
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä			8 970	-2 471

4.1 Sijoitus- ja rahoitustoimintaan sisältyvä liiketoiminta eriteltynä

	Konserni	
	2019	2018
Liikevaihto	76 710	82 569
Liiketoiminnan muut tuotot	206	10 879
Materiaalit ja palvelut	-18 027	-18 746
Henkilöstö- ja muut henkilösivukulut	-37 479	-39 829
Poistot ja arvonalentumiset	-2 175	-3 301
Liiketoiminnan muut kulut	-20 372	-23 808
Liiketappio	<u>-1 138</u>	<u>7 764</u>
Rahoitustuotot ja -kulut	-123	-240
Verot	-1 184	-990
Vähemmistön osuus	-120	141
Tilikauden tulos	<u>-2 566</u>	<u>6 674</u>

5 Tilinpäätössiirrot

	Konserni	
	2019	2018
Tuloverot	-1282	-1323
Laskennallisen verosaamisen muutos	-11	-5
Poistoero	53	-84
Ruotsin vapaaehtoinen varaus	55	31
	<u>-1184</u>	<u>-1380</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot (1000 €)

PYSYVÄT VASTAAVAT 6 Aineettomat hyödykkeet	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1	2 405	2 065	10	10
Lisäykset	229	260	0	0
Luovutukset	0	129	0	0
Vähennykset	0	-48	0	0
Hankintameno 31.12.	2 634	2 405	10	10
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 114	-2 025	-9	-6
Luovutusten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	-164	-89	-1	-3
Kertyneet poistot 31.12.	-2 278	-2 114	-10	-9
Kirjanpitoarvo 31.12.	356	291	0	1
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	2 798	1 099		
Lisäykset	226	1 700		
Vähennykset	0	0		
Hankintameno 31.12.	3 025	2 798		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 182	-1 092		
Luovutusten kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poisto	-378	-90		
Kertyneet poistot 31.12.	-1 559	-1 182		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 465	1 617		
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	20 289	21 489		
Vähennys	0	-3 708		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	1 034	1 514		
Lisäykset	0	994		
Hankintameno 31.12.	21 323	20 289		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-17 227	-14 704		
Tilikauden poisto	-980	-2 523		
Kertyneet poistot 31.12.	-18 207	-17 227		
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 116	3 062		
Kehittämismenot				
Hankintameno 1.1.	841	719		
Lisäys	622	275		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	65		
Vähennys	0	-218		
Hankintameno 31.12.	1 464	841		
Kertyneet poistot				
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	-321	-218		
Tilikauden poistot	-191	-103		
Kertyneet poistot 31.12.	-512	-321		
Menojäännös 31.12.	952	520		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	5 134	4 482		
Lisäykset	276	651		
Hankintameno 31.12.	5 410	5 134		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-4 370	-4 109		
Vähennysten kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poisto	-266	-261		
Kertyneet poistot 31.12.	-4 636	-4 370		
Kirjanpitoarvo 31.12.	773	763		

7 Aineelliset hyödykkeet	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	207	207	115	115
Luovutukset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	207	207	115	115
Kirjanpitoarvo 31.12.	207	207	115	115
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	44	44		
Lisäykset	0	0		
Luovutukset	0	0		
Hankintameno 31.12.	44	44		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1	-44	-44		
Vähennysten/luovutusten kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poisto	0	0		
Kertyneet poistot 31.12.	-44	-44		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0		
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	10 649	10 055	532	521
Lisäykset	340	769	158	109
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	3	0	0	0
Vähennykset	-306	-176	-116	-98
Väh. Yrit sis siirrosta	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	10 686	10 649	574	532
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-8 243	-7 675	-348	-345
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	0	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	69	31	40	31
Tilikauden poisto	-537	-598	-42	-33
Luovutusten kertyneet poistot	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-8 711	-8 243	-349	-348
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 975	2 406	225	185
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	369	370	347	347
Lisäys	45	25	0	0
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	1	0	0
Vähennys	-11	-27	0	0
Hankintameno 31.12.	403	369	347	347
Kertyneet poistot 1.1.	0	0		
Vähennysten kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poistot	0	0		
Kertyneet poistot 31.12.	-1	0		
Menojäännös 31.12.	402	369		

8 Sijoitukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Hankintameno 1.1.	2 450	3 053	40 435	40 435
Lisäykset	3 557	0	3 556	0
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	0	0	0
Vähennykset	-271	-603	0	0
Hankintameno 31.12.	5 736	2 450	43 991	40 435

8.1 Kuntaliiton tytäryhtiöosakkeet

	Kpl	Konsernin omistus-osuus %	emoyhtiön om.osuus %
KL-Kuntahankinnat Oy, Helsinki	2 500	100	100
Kuntaliitto Holding Oy, Helsinki	35 340 867	100	100

8.2 Omistukset konserniyrityksissä

Kuntaliitto Holding Oy tytäryhtiöt:

Kuntaliitto Palvelut Oy, Helsinki	25	100	100
KL-Tarkastuspalvelut Oy, Helsinki	4	100	100
Kunta-Efeko Oy, Helsinki	1 000	100	100
KL-Kustannus Oy, Helsinki	100	100	100
FCG Finnish Consulting Group Oy, Helsinki	19 679 000	100	100

FCG Finnish Consulting Group Oy tytäryhtiöt:

FCG Koulutus Oy		100	100
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy		100	100
FCG Konsultointi Oy		100	100
FCG International Oy		100	100
FCG International Danismanlik Hizmetleri Limited Sirketi, Turkki		100	100
FCG City Portal Oy		100	100
FCG Talent Oy		100	100
FCG Smart Transportation Oy		75	75
FCG Flowmedik Oy		100	100
Fmedik Sweden AB			
Finnish Consulting Group Asia Pte. Ltd, Singapore		100	100
FCG ANZDEC Ltd, Uus Seelanti		100	100
Finnish Consulting Group SRL, Romania		100	100
LLC Finnish Consulting Group, Ukraina		100	90
SIPU International Ab, Ruotsi		100	100
SIPU Ab, Ruotsi		60	
POHL Consulting & Associates GmbH		100	100
POVVIK EAD, Bulgaria		100	100
FCG Swedish Development AB, Ruotsi		100	100
FCG Kenya Ltd, Kenia		98	

8.3 Osuudet omistusyhteisyrityksissä

	Konsernin omistus-osuus %	oma pääoma	voitto/tappio
Oü Projektkeskus, Viro	27,3 %		
Kiinteistö Oy Södra Bergbacka	21,7 %	1 435 916	-4 167
Hansel Oy	35,0 %	9 829 223	-770 029

VAIHTUVAT VASTAAVAT

9 Vaihto-omaisuus	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet				
Hankintameno 1.1.	126	199	93	132
Lisäys	7	0	7	0
Vähennys	-22	-74	-10	-39
Hankintameno 31.12.	110	126	90	93
10 Lyhytaikaiset saamiset				
	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
10.1 Myyntisaamiset				
	16 907	16 272	668	561
10.2 Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			214	333
Muut saamiset			102	378
			317	711
10.3 Siirtosaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset				
Muut lyhytaikaiset saamiset				
Henkilöstöön liittyvät saamiset	44	41	0	0
Projektiennakot	48	72	0	0
Kuntien maksuosuudet KT	1 161	867	1161	867
Muut	868	215	22	18
	2 121	1 195	1183	885
Lyhytaikaisten siirtosaamisten olennaiset erät				
Projektirahoitus	7 665	10 979	1315	730
Vuokrat	261	6	0	0
Palkkionpalautukset	89	85	89	85
Rahoitusarvopaperit, avoin tapahtuma	0	0	0	0
Versaamiset	232	102	0	0
Laskennallinen versaaminen	6	48	0	0
Työttömyysvakuutuspalautus	0	5	0	5
Henkilöstöön liittyvät saamiset	261	245	129	86
Siirtyvä laskutus	1 570	123	0	123
KT siirtosaamiset	343		343	0
Muut	2 617	2 809	52	182
	13 045	14 402	4 294	1 212
11 Rahoitusarvopaperit				
	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Muut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo 31.12.	70 586	67 372	67 552	62 826
Markkina-arvo	76 445	67 431	73 259	62 880
	5 859	59	5 706	53

Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia rahastosijoituksia.

Rahoitusarvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Rahat ja pankki saamiset

Konsernilla on käytössään konsernipankkitili, jonka omistaja on konsernin emoyhtiö. Tilinpäätöshetkellä tytäryhtiöiden tilien varat/velat raportoidaan emoyhtiön rahavaroissa. Vastaavasti tytäryhtiöissä tilin varat/velat esitetään lyhytaikaisissa saamisissa/veloissa emoyhtiölle.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1000 €)

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
12 Oman pääoman ja rahastojen muutokset				
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoma 31.12.2015	16 819	16 819	16 819	16 819
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1. oikaisut ed.vuosien tulokseen	78 455	70 195	68 530	72 347
	-5	2 360	0	0
Muuntoeron muutos	-421	-239	0	0
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	78 450	72 555	68 530	72 347
Tilikauden voitto (tappio)	5 470	6 139	7 939	-3 817
Oma pääoma yhteensä	100 318	95 274	93 288	85 349

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
13 Pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	7 890	8 440	7 724	8 217

Eläkevaraukset ovat työnantajan maksamia lisäeläkkeitä varten sekä varautuminen eläkemenoperusteiseen maksuun

14 VIERAS PÄÄOMA**Vieraaseen pääomaan kuuluvat olennaiset erät**

	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Projektitoimintaan liittyvät ennakat	9 601	7 627	611	489
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			454	490
Muut velat			9 168	7 994
			9 622	8 483
Siirtovelkojen olennaiset erät				
Palkat ja lomapalkkavelka sos menoineen	8 687	8 312	3 278	3 399
Projektitoimintaan liittyvät velat	3 549	388	0	0
Lisähinta yrityskaupoista	0	994	0	0
Verot	34	0	0	0
Korot	0	0	0	0
Muut siirtovelat	1 877	5 022	531	326
	14 147	14 716	3 809	3 725

15 Kuntaliiton taseeseen sisältyvät KT**Kuntatyönantajien saatavat ja velat**

	Emoyhdistys	
	2019	2018
Lyhytaikaiset saatavat		
Myyntisaatavat	435	221
Muut saamiset	0	44
Maksuosuudet	1 161	867
Siirtosaamiset	390	334
	1 986	1 466
Pakolliset varaukset, eläkevastuut	-418	-434
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	-165	-82
Muut velat saman konsernin yrityksille	-187	
Muut velat	-98	-85
Lomapalkkavelka sos menoineen	-763	-777
Siirtovelat, muut	-356	-88
	-1 986	-1 466

16. Vakuudet ja vastuusitoumukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2019	2018	2019	2018
Samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden puolesta annettu vakuus				
Yrityskiinnitykset *	0	15 001	0	0
*) annettu rahoituslimiitin ja pankkitakausten vakuudeksi				
Leasingvastuut	Konserni		Emoyhdistys	
Leasingsopimusten maksamatta olevat määrät	2019	2018	2019	2018
Erääntyy seuraavana vuonna	945	872	100	133
Myöhemmin maksettavat	729	807	108	50
Yhteensä	1 674	1 679	209	183
Toimitilojen vuokravastuut				
Erääntyy seuraavana vuonna	1 952	2 256		
Myöhemmin maksettavat	6 066	7 794		
Yhteensä	8 017	10 051		
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	-1	-3		
Nimellisarvo	600	600		
Pitkäaikaiset lainat, jotka erääntyvät 5 vuoden jälkeen				
Velat saman konsernin yhteisölle	2 389	2 389		
Muut velat	0	0		

Lähipiiritapahtumia koskevat liitetiedot

Kuntaliitto-konsernin emoyhteisö on Suomen Kuntaliitto ry, jonka lähipiiriin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt, joissa Suomen Kuntaliitto ry suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa, liiton ja yhtiöiden hallitusten jäsenet ja varajäsenet, liiton valtuuston puheenjohtajisto, liiton ja yhtiöiden toimitusjohtajat, varatoimitusjohtajat, liiton hallintojohtaja sekä heidän perheenjäsenensä sekä sellaiset yhtiöt, yhdistykset tai säätiöt joissa em. lähipiiriin kuuluva henkilö käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa.

Kaikki lähipiirin kanssa tehdyt liiketoimet ovat olleet markkinaehtoisia.

Kunta-Efeko Oy:llä on FCG Finnish Consulting Group Oy:n kanssa sopimus, jossa FCG sitoutuu ostamaan Kunta-Efeko Oy:n henkilöstön työpanoksen ja vastineeksi vastaa näiden henkilöiden palkka-, toimitila- ja työvälinekustannuksista.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Suomen Kuntaliitto ry:n konsernitilinpäätös säilytetään osoitteessa:
Toinen linja 14, 00530 Helsinki.

SUOMEN KUNTALIITTO**KÄYTETYT TOSITELAJIT JA -NUMEROT 2019**

Yhtiön pääkirjanpito on tehty Wintime-nimisessä kirjanpitojärjestelmässä

	TOSITELAJI	
OP tositteet	1902	paperitositteet
Danske tositteet	1911	paperitositteet
Nordea tositteet	1914	paperitositteet
Bryssel pankkitositteet	1960	paperitositteet
Bryssel kassatositteet	1962	paperitositteet
Myyntilaskut, Wintime	2030	sähköinen
Myyntilask. viitesuoritukset	2040	sähköinen
Myyntilask. muut suoritukset	2050	sähköinen
Myyntilask. kuittaukset	2060	sähköinen
Ostolaskujen suoritukset	3020	paperitositteet
Approval laskut	3050	sähköinen
Palkkatositteet	4010	paperitositteet
Matkalaskut	5010	sähköinen
Käyttöomaisuus tos.	5020	sähköinen
Muistiot	6010	sähköinen
Sisäiset	6020	sähköinen

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

PÄIVÄKIRJA	sähköinen
PÄÄKIRJA	sähköinen
TILINPÄÄTÖS TILIKAUDELTA	sähköinen/paperinen
MYNTIRESKONTRA	sähköinen
OSTORES KONTRA	sähköinen
PALKKAKIRJANPITO	paperitulosteina
PALKKIOKKIRJANPITO	paperitulosteina
KÄYTTÖOMAISUUS	sähköinen

SUOMEN KUNTALIITTO**TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET**

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N HALLITUS

Helsingissä 23. päivänä huhtikuuta 2020

Räsänen Joonas
hallituksen puheenjohtaja-----
Rautio Sari
I hallituksen varapuheenjohtaja-----
Tölli Tapani
II hallituksen varapuheenjohtaja-----
Kankaanniemi Toimi-----
Kokko Annika-----
Korhonen Martti-----
Lehtonen Harri-----
Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa-----
Lumela Meri-----
Lyly Lauri-----
Nylander Mikaela-----
Rantanen Tuomas-----
Rautava Risto-----
Sankelo Janne-----
Taponen Merja-----
Minna Karhunen
Toimitusjohtaja**TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ**

Suoritettua tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä   päivänä huhtikuuta 2020

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö-----
Heidi Vierros
KHT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 21 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 21 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 21 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 21 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 21 sider før denne side

authority to sign

representative

custodial

toimivaltaoikeus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 22 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 22 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 22 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 22 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 22 sider før denne side

authority to sign

toimivaltaoikeus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 23 pages before this page

Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

toimivaltaoikeus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

Suomen Kuntaliitto ry;Finlands Kommunförbund rf:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Kuntaliitto ry;Finlands Kommunförbund rf:n (y-tunnus 0926151-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että yhdistyksen taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitteemme mukaan olemme hankkineet lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö selkeä tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 5. toukokuuta 2020

KPMG OY AB

Heidi Vierros
KHT

Suomen Kuntaliitto ry;Finlands Kommunförbund rf - Tilintarkastuskertomus 2019 - 5.5.2020

Tämä allekirjoitusliite koskee kaikkia tässä esikatselunäkymässä näkyviä allekirjoitettavia asiakirjoja ja liitteitä (yhdessä "Asiakirjat"). Allekirjoittamalla sähköisesti tämän allekirjoitusliitteen vahvistan lukeneeni ja ymmärtäneeni Asiakirjojen sisältämät ehdot ja hyväksyn ne (tarvittaessa asianmukaisen valtuutuksen nojalla).

Tämä asiakirjakokonaisuus sisältää seuraavat asiakirjat:

Allekirjoitettava asiakirja

Suomen Kuntaliitto ry Finlands Kommunförbund rf tilintarkastuskertomus 2019.pdf

Allekirjoitusliite (sisältäen sähköiset allekirjoitukset allekirjoittamisen jälkeen)

f42cd746-6030-47b8-ab27-4366dc6d9e1a.pdf

Allekirjoittajat

KPMG Oy Ab

Heidi Vierros (heidi.vierros@kpmg.fi)

Tämä allekirjoitusliite viittaa asiakirjaan
Suomen Kuntaliitto ry Finlands Kommunförbund rf tilintarkastuskertomus 2019.pdf
jonka SHA256-tiiviste on:
0ab3849ccd21efe7dfd7d42deec6ce32872a15d8902e2e182910bddaa795b25e

f42cd746-6030-47b8-ab27-4366dc6d9e1a.pdf

Allekirjoittajat:

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä</i>
HEIDI MARJATTA VIERROS	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2020-05-05 12:19 EE(S)T

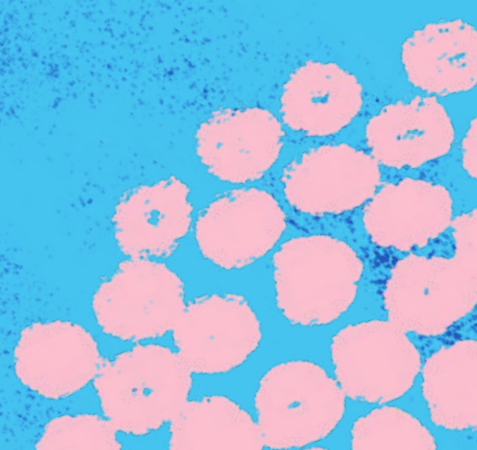

Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.

**KUNTA
LIITTO**

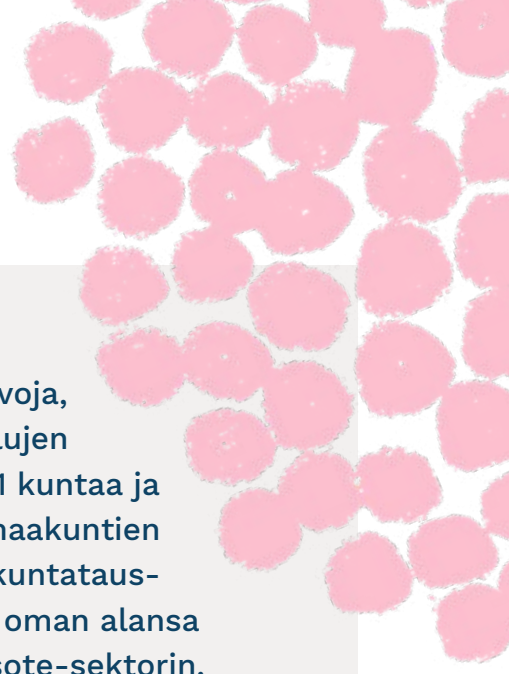
KUNTALIITON VUOSIKERTOMUS 2019

Sisällysluettelo

1 Toimitusjohtajan tervehdys	4
2 Kuntaliiton strategia ja uudistuminen	6
2.1 Vaikuttava kumppani kunnille -strategiapäivitys	7
2.2 Vuoden 2019 kärkitavoitteet	8
2.3 Toimintamallikokeilu	10
2.4 Kuntaliiton brändityö ja visuaalisen ilmeen uudistus	11
2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana	13
2.6 Asiakkuudet ja verkostot	13
2.4 Kuntaliiton talous	15
3 Toiminnan keskeisimmät tulokset 2019	16
3.1 Lakiasiat	17
3.2 Kuntatalous	18
3.3 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen	20
3.4 Tietoyhteiskunta	22
3.5 Ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat	23
3.6 Alueet ja yhdyskunnat	25
3.7 Opetus ja kulttuuri	28
3.8 Sosiaali- ja terveystalot	30
4 Kuntaliiton päätöksenteko	32
Valtuuskunta	33
Hallitus	33
Neuvottelukunnat	33
KT Kuntatyönantajien valtuuskunta	33
Vaalilautakunta	34
Kuntaliiton hallituksen, hallituksen työvaliokunnan, valtuuskunnan, neuvottelukuntien, KT:n valtuuskunnan ja vaalilautakunnan jäsenet	35

Suomen Kuntaliitto on kuntasektorin edunvalvoja, kehittäjäkumppani sekä asiantuntija- ja tietopalvelujen tarjoaja. Kuntaliiton jäseniä ovat kaikki Suomen 311 kuntaa ja kaupunkia. Toiminnassamme ovat mukana myös maakuntien liitot, sairaanhoitopiirit, muut kuntayhtymät sekä kuntataustaiset osakeyhtiöt. Kuntaliitossa työskentelee 200 oman alansa huippuasiantuntijaa: lakiasioiden, kuntatalouden, sote-sektorin, kuntien elinvoiman, demokratian ja johtamisen, alueiden käytön, kuntatekniikan ja ympäristön, tietoyhteiskunnan, opetus- ja kulttuurisektorin jne. aloilta.

Perustehtävänäme on tehdä työtä, jotta kunnat onnistuvat tehtävissään. Toteutamme perustehtäväämme:

Edunvalvonnalla

Edunvalvontamme lähtökohta on turvata kunta-alalle riittävät toimintaedellytykset ja resurssit tuottaa laadukkaita palveluita asukkailleen sekä edistää alueensa elinvoimaa. Olemme vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka on askeleen edellä vaikuttamassa kansalliseen ja kansainväliseen päätöksentekoon ministeriöissä, eduskunnassa ja Euroopan unionissa.

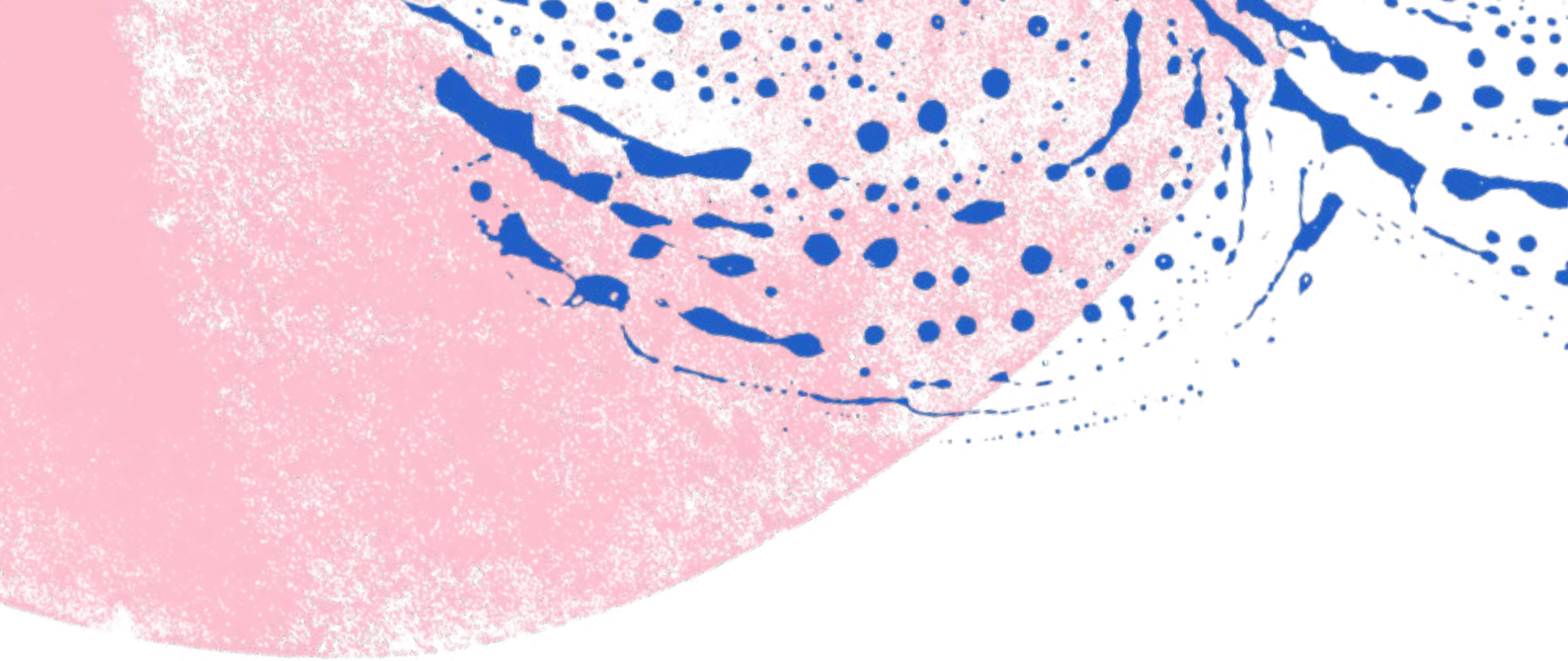
Kehittämällä

Kuntaliiton tutkimus- ja kehittämistoiminnan tehtävänä on edistää kuntien ja koko kunta-alan uudistumista. Haluamme olla luomassa edellytyksiä kuntien kestäväälle ja tulokselliselle uudistumiselle sekä elinvoimaisuuden ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamiselle.

Tarjoamalla neuvonta- ja tietopalveluja

Tarjoamme monialaiseen osaamiseen perustuvia asiantuntija- ja tietopalveluja sekä kohtaamismahdollisuuksia kunnille ja kuntataustaisille yhteisöille.

1 Toimitusjohtajan tervehdys

Aloitin Kuntaliiton toimitusjohtajana helmikuussa 2019. Vuosi oli monipuolinen ja työntäyteinen koko liitossa. Asetin aloittaessani työlleni kaksi tavoitetta; Kuntaliitto on arvostettu ja tavoiteltu työpaikka sekä jokainen kunta kokee aidosti hyötyvänsä Kuntaliiton jäsenyydestä. Ensimmäinen tavoite on helppo saavuttaa. Kuntaliitossa on erinomaisia ja motivoituneita asiantuntijoita. Työ on mielenkiintoista kansallisella näköalapaikalla edunvalvonnan eturivissä. Toisen tavoitteen saavuttamiseksi olemme vahvistaneet erityisesti verkostojen toimintaa. Ymmärrämme, että kunnat ovat keskenään hyvin erilaisia ja samanlaiset ratkaisut eivät sovi kaikille. Tämä on vahva viestimme myös maan hallitukselle.

Kuntaliiton strategia ”Onnistuva Suomi tehdään lähellä” päivitettiin vuoden 2019 aikana. Kuntaliiton päivitetty strategia ”Vaikuttava kumppani kunnille” linjaa Kuntaliiton toiminnan painopisteet ja tavoitteet tuleviksi vuosiksi. Sen avulla suunnataan keskeisimmät kuntien edunvalvonnan, kehittämisen sekä liiton oman uudistamisen toimenpiteet. Strategian kantavana teemana on toiminnan vaikuttavuus. Kuntaliitto haluaa olla vaikuttava kumppani kunnille luomalla kestävää pohjaa kuntien työlle ja hyvinvoin-

nille, toimimalla yhteiskunnallisena suunnannäyttäjänä ja erilaisten kuntien äänenä. Tässä onnistumiseen tarvitaan uutta osaamista, kuntien erilaisuuden huomioimista sekä ennakoivaa työtettä. Kuntaliitto haluaa myös olla muutoskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin ja jonka talous on vakaalla pohjalla.

Strategiassa on määritelty myös liiton arvot. ”Askeleen edellä” kertoo, että emme voi vain reagoida vaan entistä useammin meidän on kyettävä ennakoimaan ja tarjottava kunnille sitä mitä ne tarvitsevat, ei vain sitä mitä ne haluavat. ”Yhteistyötä yli rajojen” haastaa organisaatiomme sekä sisäisesti että ulkoisesti. Kokeilimme syksystä alkaen uudenlaista toimintamallia eli ratkaisuryhmiä, joissa entistä enemmän teimme ennakoiden ja yli organisaatiotarjojen. Kuntaliittolaiset ovat vahvoja osallistujia verkostoissa, mutta verkosten rakentamisessa erityisesti kolmansien osapuolten kuten tutkimuslaitosten, järjestöjen ja yritysten kanssa meillä on vielä opittavaa. Tarvitsemme ulkopuolista osaamista, jotta voimme myös itse oppia. Kolmas arvomme on ”Avoin toimintakulttuuri”. Haluamme jakaa tietoa ja toimia avoimesti. Vain vuorovaikutuksessa tieto lisääntyy.

Henkilöstömme on Kuntaliiton merkittävin voimavara. Kuntaliitossa käynnistettiin joulukuussa 2019 Osaamisprojekti. Projektissa määritellään Kuntaliiton strategiaa tukevat kriittisten osaamiset ja niiden kuvaukset. Projektissa määritellään myös Kuntaliiton osaamisen johtamisen toimintamalli eli se, miten kartoitamme ja kehitämme osaamistamme ja potentiaaliamme systemaattisesti. Työ mahdollistaa osaamisen näkyväksi tekemiseen ja osaamisen kehittämisen systemaattisesti. Säännölliset osaamiskeskustelut, valmennukset ja esimerkiksi erilaiset työssä oppimisen mahdollisuudet tukevat työntekijöiden oppimista ja hyvinvointia. Myös koulutus- suunnittelu, henkilöstösuunnittelu ja mm. osaamistarpeiden ennakointi pohjautuu jatkossa entistä vahvemmin strategiaan ja tukee kehittymistä kohti haluttua tavoitetta olla huippuosaava uudistuskykyinen organisaatio.

Oman värinsä vuoteen toivat myös kevään 2019 eduskuntavaalit ja hallitusohjelmavaikuttaminen. Kuntaliiton johto ja asiantuntijat olivat mukana hallitusohjelmaneuvottelujen asiantuntijakuulemisissa ja olemme mukana keskeisissä tälle hallitus-

kaudelle asetetuissa työryhmissä. Onnistuimme saamaan hallitusohjelmaan useita tavoitteitamme, mutta hallitusohjelma sisältää kunnille myös runsaasti uusia tehtäviä ja velvoitteita. Vaikka valtio on luvannut rahoittaa uudet tehtävät täysimääräisesti, on huoli kunnissa suuri. Kuntatalous on historiallisen vaikeassa tilanteessa koko maassa ja kevään 2020 epidemia kiristää tilannetta entisestään.

Vuosi 2020 on käynnistynyt poikkeusoloissa maailman laajuisen koronaepidemian johdosta. Valmiuslaki on otettu käyttöön, terveydenhuolto toimii tehostetusti poikkeusoloissa, koulut ja päiväkodit toimivat rajoitetusti. Eristysmääräyksistä johtuen elinkeinotoimintaa on jouduttu rajoittamaan ja kuntien lisääntyneiden kustannusten lisäksi myös tulot romahtavat. Huhtikuussa 2020 kukaan ei osaa vielä ennustaa kriisin kestoa ja vaikutuksia. Tämä vuosi tulee jäämään historiaan synkkänä ajanjaksona, jonka vaikutukset tulevat näkymään vielä pitkään.

Minna Karhunen

2

Kuntaliiton strategia ja uudistuminen

2.1 Vaikuttava kumppani kunnille -strategiapäivitys

Kuntaliiton strategia ”Onnistuva Suomi tehdään lähellä” päivitettiin vuoden 2019 aikana.

Kuntaliiton strategian päivittämisen taustalla olivat erityisesti seuraavat ajankohtaiset asiat:

- » Uusi hallituskausi ja Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteiden mukainen edunvalvonta
- » Uuden hallituksen kuntapolitiikka
- » Sote-uudistuksen seuraavat vaiheet
- » Kuntaliiton organisaation ja toimintatapojen uudistamistarpeet

Strategian päivittämistä ovat ohjanneet seuraavat Kuntaliiton ennakoitavissa tunnistetut, analysoidut ja priorisoidut muutosilmiöt, jotka muuttavat maailmaa, Suomea, kuntia ja Kuntaliittoa nyt ja tulevaisuudessa:

- » Digitalisaatio
- » Ilmastonmuutos ja luonnonvarat
- » Kaupungistuminen
- » Alueellinen erilaistuminen
- » Eriarvoistuminen
- » Demokratian murros

Kuntaliiton päivitetty strategia hyväksyttiin valtuuskunnan syyskokouksessa 28.11.2019. Päivittämiseen osallistettiin koko Kuntaliiton organisaatio, luottamushenkilöt sekä asiakkaat ja sidosryhmät. Päivittämisen tukena hyödynnettiin myös laajaa verkkoavointi-työkalua keväällä 2019.

Kuntaliiton päivitetty strategia ”Vaikuttava kumppani kunnille” linjaa Kuntaliiton toiminnan painopisteet ja tavoitteet tuleviksi vuosiksi. Sen avulla suunnataan keskeisimmät kuntien edunvalvonnan, kehittämisen sekä liiton oman uudistamisen toimenpiteet.

Vaikuttava kumppani kunnille

Strategian kantavana teemana on toiminnan vaikuttavuus. Kuntaliitto haluaa olla vaikuttava kumppani kunnille luomalla kestävää pohjaa kuntien työlle ja hyvinvoinnille, toimimalla yhteiskunnallisena suunn

nannäyttäjänä ja erilaisten kuntien äänenä. Tässä onnistumiseen tarvitaan uutta osaamista, kuntien erilaisuuden huomioimista sekä ennakoivaa työtettä. Kuntaliitto haluaa myös olla muutoskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin ja jonka talous on vakaalla pohjalla.

Vaikuttavuus on kuntien kestävyttä

Kestävyydellä tarkoitamme taloudellisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.

Vaikuttavuus on suunnan näyttämistä

Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

Vaikuttavuus tehdään erilaistuvilla kunnilla

Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyypiverkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

Vaikuttavuus tehdään verkostoissa

Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asetantaa.

Vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista

Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

Vaikuttavuus vaatii vakaata taloutta

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

Kuntaliiton vuonna 2019 päivitetty strategia.

Arvot ja meille tärkeät toimintatavat

Askeleen edellä: Ennakoimme yhdessä kuntien kanssa toimintaympäristön muutoksia. Tuotamme uudenlaisia ratkaisuja ja rohkeita avauksia kuntien toiminnan vahvistamiseksi.

Yhteistyötä yli rajojen: Rakennamme yhteistyötä ja vuoropuhelua Kuntaliiton, erilaisten kuntien ja eri toimialojen välillä. Olemme sillanrakentaja ja verkostoja.

Avoin toimintakulttuuri: Avoimuus synnyttää luottamusta. Avoin tieto lisää osaamista. Siksi teemme työtä avoimesti kuntien ja sidosryhmien kanssa. Viestimme avoimesti työstämme ja sen tuloksista.

2.2 Vuoden 2019 kärkitavoitteet

Kuntaliiton toiminnan vuoden 2019 kärkitavoitteet olivat:

- 1. Kunta- ja kuntayhtymäpohjaiset ratkaisut ovat mahdollisia sote-uudistuksen seuraavassa vaiheessa. Kuntien ja alueiden erilaisuus huomioidaan.**
- 2. Kestävät ja elinvoimaiset kunnat erilaisissa toimintaympäristöissä**
- 3. Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteiden onnistunut toimeenpano**
- 4. EU-puheenjohtajuuskausi hyödynnetään**
- 5. Kaupunkinäkökulma vahvistuu sekä kansallisesti että Kuntaliiton toiminnassa**

Kuntaliiton johdon ja asiantuntijoiden tekemän itsearvioinnin pohjalta em. tavoitteet ovat toteutuneet kohtuullisesti. Parhaiten arvioitiin onnistuneen:

Tavoitteeseen 2 ”Kestävät ja elinvoimaiset kunnat erilaisissa toimintaympäristöissä” liittyneet toimenpiteet:

- » Koulutuspalvelujen järjestämisen kestävyys turvataan eriytyvässä kuntakentässä: Kehitetään koulutus palveluna -ratkaisuja sekä edistetään koulutusmuotojen yli meneviä toimintamuotoja (KOPA-projekti) sekä selvitetään koulutuksen rahoituksen muutosperusteet.
- » Toteutamme onnistuneesti USO5-verkostoprojektin sekä Elinvoiman eväät -projektin.

Tavoitteeseen 3 ”Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteiden onnistunut toimeenpano” liittyneet toimenpiteet:

- » Tehdään omaa edunvalvontaa laajalla rintamalla hallitusohjelmatavoitteiden edistämiseksi
- » Nostetaan julkiseen keskusteluun Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteita sekä osallistutaan liiton kannalta tärkeiden teemojen käsittelyyn.

Kuntaliiton sisäisen uudistumisen kärkitavoitteiksi vuodelle 2019 asetettiin:

- 1. Kuntaliiton strategia päivitetään**
- 2. Uusi ilmiö- ja asiakaslähtöinen toimintamalli ja rakenteet on suunniteltu ja otettu testikäyttöön**
- 3. Uusia tapoja toteuttaa edunvalvontaa, kehittämistä ja neuvontapalveluja kokeillaan rohkeasti**
- 4. Kirkastetaan Kuntaliiton rooli tietotalona, kehitetään tietotuotteita ja suunnitellaan uusi analytiikka-toiminto Kuntaliiton toimintaa tukevaksi kivijalaksi (TIEDOSTAMO-ohjelma)**

Näistä tavoitteet 1 ja 2 ovat toteutuneet. Tavoitteissa 3 ja 4 on edetty kohtuullisen hyvin.

2.3 Toimintamallikokeilu

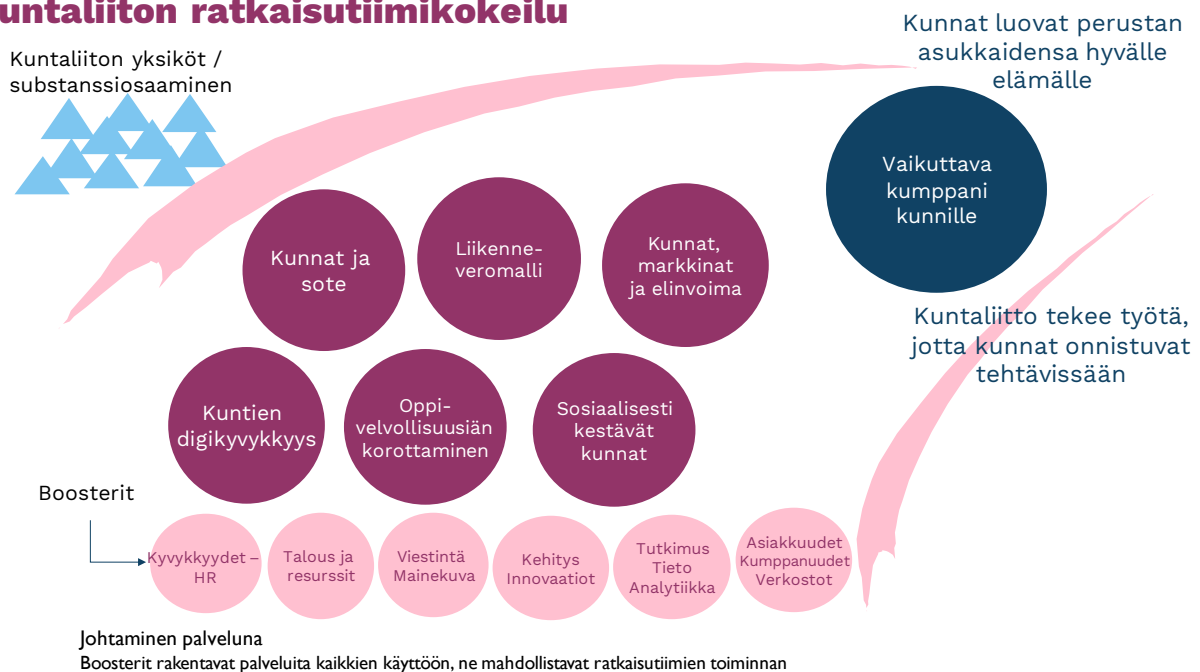
Kuntaliiton uudistumisen kärkihankkeena oli edellä kuvatun tavoitteen 2 mukainen toimintamallikokeilu. Kokeilu alkoi syksyllä 2019 ja sen johtopäätöksiä tehdään keväällä 2020 tätä kirjoitettaessa. Toimintamallikokeiluun siivittävät tekijät olivat:

- » Kuntaliiton vaikuttavuuslähtöinen strategia.
- » Tarve löytää uusia tapoja toimia laaja-alaisten yhteiskunnallisten ja kuntia haastavien ilmiöiden ratkaisemiseksi.
- » Ilmiöt sekä ilmiöihin liittyvien syy- ja seuraussuhteiden moninaisuus ja niiden vaikeasti hahmotettava luonne. Ulos sektoreista niin Kuntaliitossa kuin kunnissakin.
- » Yhä voimakkaammin toisistaan eriytyvien kuntien ja kuntatyyppien haasteet sekä erityisesti suurten kaupunkien tarpeet ja odotukset Kuntaliitolle.

- » Osaamisen läpivirtaus:
  - » Kuntaliiton osaamisen yhdistäminen yli yksikörajojen sekä osaamisen kasvattaminen.
  - » Substanssi-, generalisti- ja boosteriosaamisen yhdistäminen
  - » Kuntien ja sidosryhmien osaamisen kasvava hyödyntäminen sparraamaan ja täydentämään Kuntaliiton osaamista.
- » Yhä paremman lisäarvon tuottaminen kunnille – enemmän kuin ne osaavat pyytää.

Toimintamallikokeilu perustui toisistaan erilaisille tiimeille, joita kutsuttiin nimellä Ratkaisutiimit. Tiimeille valittiin vetäjiksi Ratkaisumestarit ja tiimien jäseniksi monipuolisesti Kuntaliiton asiantuntijoita ja johtoa. Ratkaisutiimejä tukemaan identifioitiin ns. booster-tiimejä, joiden tavoitteena oli tukea eri muodoissaan tiimien toimintaa ja ratkaisujen suunnittelua. Toimintamallikokeilusta ja mahdollisesta uudesta toimintamallista raportoidaan ja päätetään vuoden 2020 aikana.

Kuntaliiton ratkaisutiimikokeilu

2.4 Kuntaliiton brändityö ja visuaalisen ilmeen uudistus

Kuntaliiton brändityö huipentui 13.1.2020, kun uusi visuaalinen ilme julkistettiin. Kuntaliiton brändin ja visuaalisen ilmeen uudistustyötä tehtiin vuoden 2019 syyskuusta lähtien.

Uusi visuaalinen ilme kuvastaa aiempaa moni-ilmeisempää, tulevaisuususkoisempaa, rohkeampaa ja kokeilevampaa Kuntaliittoa. Kuntaliitto haluaa uudella ilmeellään korostaa sitä, että liitto on lähellä arkea, joka kunnissa luodaan.

Brändityön kohteena olivat Kuntaliiton logo, brändivärit, typografia ja muut graafiset elementit.

Uuden ilmeen myötä päivittyivät animaatiokonsepti, piktogrammit ja kuvapankki: brändikuvat, tiimikuvat, asiantuntijakuvat ja kuntapalvelukuvat.

Visuaalinen ilme näkyy kaikissa Kuntaliiton kanavissa ja materiaaleissa: verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa, **videoissa**, julkaisuissa, markkinointi- ja uutiskirjeissä, PowerPoint-pohjissa, Word-pohjissa, roll upeissa, messuosastoilla, rekrytointi-ilmoituksissa, julisteissa, kulkukorteissa, käyntikorteissa jne.

Visuaalisen ilmeen uudistamisesta vastasi Viestintäyksikkö, ja uudistustyössä osallistettiin Kuntaliiton henkilöstöä ja luottamushenkilöjohtoa.

Brändityö tehtiin yhdessä viestintätoimisto Milttonin kanssa.

Bränditarina

Hyvä arki luodaan lähellä. Hyvä arki luodaan kunnissa.

Me Kuntaliittona mahdollistamme ja varmistamme, että jokainen kunta onnistuu tärkeässä tehtävässään. Yhdessä rakennamme koko Suomen hyvinvointia – kaikkien meidän arkea ja juhlaa, tätä päivää ja tulevaa.

Elämme monella tapaa murroksellista aikaa, joka muuttaa arkeamme vauhdilla. Uudistuminen ei ole aina helppoa, mutta yhdessä me pystymme siihen.

Kuntaliitto uskaltaa sanoa, mikä on parhaaksi. Ei vain sitä, mitä haluttaisiin kuulla. Katsomme rohkeasti eteenpäin ja viitoitamme suuntia. Haemme ratkaisuja ja kokeilemme, mikä toimisi parhaiten – aina kunnan erityisyyden huomioon ottaen.

Kuntaliitto tuo kunnat yhteen, luo osallisuutta ja vuoropuhelua.

Se tekee meistä koko Suomen kokoisen vaikuttajan.

Ilmeen pohjana on liiton uusi strategia, jonka pohjalta muotoiltiin Kuntaliiton bränditarina.

KUNTA
LIITTO

KOMMUN-
FÖRBUNDET

KUNTA
LIITTO | Kommun-
förbundet

KUNTA
LIITTO | Association
of Finnish
Municipalities

Kuntaliitolla on logovalikoimassaan neljä erilaista versiota ja mahdollisuus lukemattomiin väriyhdistelmiin.

Varsinaisten brändikuvien lisäksi kuvapankissa on kuvia Kuntaliiton tiimeistä, asiantuntijoista ja kuntapalveluista.

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

Henkilöstön kokonaismäärä pysyi edellisen vuoden tasolla. Kuntaliiton henkilöstömäärä oli keskimäärin 234 vuonna 2019, josta KT Kuntatyönantajien osuus oli keskimäärin 61. Vakituksia työsuhteita oli 191 ja määräaikaisia 43. Määräaikaiset työntekijät työskentelivät joko sijaisina tai osittain tai kokonaan rahoitettavissa projekteissa. Henkilöstökulut muodostavat yli puolet kaikista Kuntaliiton kustannuksista. Henkilöstökulut olivat vuonna 2019 18,4 miljoonaa euroa, josta KT Kuntatyönantajien osuus oli 4,6 miljoonaa euroa. Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne on pysynyt entisen kaltaisena.

Kuntaliiton tavoitteena on edistää työhyvinvointia ylläpitämällä avointa, arvostavaa ja luottamuksellista ilmapiiriä, jossa kaikilla on hyvä työskennellä ja jossa suvaitaan erilaisuutta ja rakentavaa keskustelua. Työterveyshuollon ja työnantajan välinen ennaltaehkäisevä työ sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja työkyvyn ylläpitämiseksi on ollut vaikuttavaa. Sairauspoissaolot per henkilö laskivat 28 % edellisestä vuodesta ja sairauspoissaoloprosentti oli 2 %. Painopiste on siirtynyt ennaltaehkäisevään työhön, jonka osuus sairauspoissaolon kustannuksista on 46 %.

Kuntaliitossa seurataan säännöllisesti henkilöstön hyvinvoinnin tilaa. Esimiehillä on keskeinen rooli tässä työssä. Käytössä on työkyvyn hallintamalli, jonka tavoitteena on parantaa henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista sekä tunnistaa työkykyä uhkaavat tekijät mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Henkilöstön hyvinvoinnin tilaa seurataan lisäksi säännöllisesti toteutettavilla henkilöstökyselyillä sekä vuosittaisissa kehityskeskusteluissa. Kuntaliitto tekee myös tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa työkyvyn ylläpitämiseksi ja työperäisten sairauksien ennaltaehkäisemiseksi. Keskeisimpinä tavoitteina on kohentaa osatyökykyisten työssäjaksamista yksilöllisen terveysohjannan avulla sekä lisätä työntekijöiden tietoisuutta työhyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä.

Kuntaliiton strategian ”Vaikuttava kumppani kunnille” linjaa Kuntaliiton toiminnan painopisteet ja tavoitteet. Sen avulla suunnataan keskeisimmät

kuntien edunvalvonnan, kehittämisen sekä liiton oman uudistamisen toimenpiteet. Strategiassa oleva painopiste ”vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista” linjaa Kuntaliiton tavoitteeksi olla kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaja sekä muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

Osana tavoitteiden toteuttamistyötä Kuntaliitossa on käynnistetty joulukuussa 2019 Osaamisprojekti. Projektissa määritellään Kuntaliiton strategiaa tukevat kriittisten osaamiset ja niiden kuvaukset. Projektissa määritellään myös Kuntaliiton osaamisen johtamisen toimintamalli eli se, miten kartoitamme ja kehitämme osaamistamme ja potentiaaliamme systemaattisesti. Työ mahdollistaa osaamisen näkyväksi tekemiseen ja osaamisen kehittämisen systemaattisesti. Säännölliset osaamiskeskustelut, valmennukset ja esimerkiksi erilaiset työssä oppimisen mahdollisuudet tukevat työntekijöiden oppimista ja hyvinvointia. Myös koulutussuunnittelu, henkilöstösuunnittelu ja mm. osaamistarpeiden ennakointi pohjautuu jatkossa entistä vahvemmin strategiaan ja tukee kehittymistä kohti haluttua tavoitetta olla huippuosaava uudistuskyykyinen organisaatio.

2.6 Asiakkuudet ja verkostot

Vuosi 2019 oli Kuntaliiton systemaattisen asiakkuustyön kolmas toimintavuosi. Jo tätä ennen on luotu Verkostoituva Kuntaliitto -toimintatapa, jonka varaan asiakkuustyötä on voitu rakentaa. Jäsenkenttä on segmentoitu erityyppisiin asiakasryhmiin, joiden tarpeisiin pyritään vastaamaan entistä räätälöidymillä palveluilla ja edunvalvonnalla. Tavoitteena on tuottaa kunkin kunnan jäsenmaksulle entistä enemmän katetta ja lisäarvoa.

Keskeinen muoto Kuntaliiton toiminnassa sekä asiakkuuksien hallinnassa ja kontaktoinnissa ovat kuntaverkostot, joita on Kuntaliiton koordinoimina lukuisia. Kaupunkipoliittinen työryhmä, Kehyskuntaverkosto, Seutukaupunkiverkosto ja uusi 2019 perustettu Pienten kuntien verkosto ovat esimerkkejä eri kuntatyyppistä edustavista verkostoista. Kuntaliitto koordinoi myös lukuisia toimiala- ja toimin-

tokohtaisia verkostoja. Verkostojen kautta pyritään vahvistamaan vuorovaikutusta kuntien ja Kuntaliiton välillä, jakamaan tietoa sekä valmistelemaan kuntien edunvalvontaan ja kehittämiseen liittyviä asioita.

Kuntaliiton asiakastytyväisyyttä on mitattu jo useamman vuoden ajan ns. strategisessa asiakastytyväisyytutkimuksessa. Vuoden 2019 osalta useita päämittareita koskevat arviot olivat lievässä laskusuunnassa. Kuitenkin näkemys vaikuttavuudesta eli ”Kuntaliiton toiminnalla ja palveluilla on merkittävä vaikutus kunnan toimintaan” oli kohonnut hieman. Kuntaliiton ”kivijalka” eli luottamus Kuntaliiton toimintaan sekä siihen, että Kuntaliitto tuntee kuntien toiminnan, saivat parhaimmat arviot. Eniten kehitettävää on edelleen Kuntaliiton suunnannäyttäjän roolissa.

Arviot toiminnan kehittymisestä kokonaisuutena nousivat hieman viime vuodesta. Myönteisimmät arviot antoivat yli 100 000 asukkaan, 20 000–50 000 asukkaan ja 2000–5000 asukkaan kunnat. Myönteisempiä arvioita perusteltiin liiton aktiivisella otteella sote-uudistuksen valmistelun aikana sekä näkyvyydellä ja vahvemmalla otteella uuden toimitusjohtajan aikana.

Edunvalvonta koettiin edelleen Kuntaliiton tärkeimmäksi tehtäväksi. Edunvalvontatehtävässä on perinteisesti vaikea saavuttaa korkeita arvosanoja, sillä sille asetetaan muita päätehtäviä suuremmat odotukset ja liiton toiminnasta riippumattomien tekijöiden vaikutus on merkittävä. Jäsenten arvioiden mukaan edunvalvonnassa kokonaisuutena on onnistuttu hieman edellisvuotta paremmin.

Päätulokset:

29 %
arvioi Kuntaliiton toiminnan kokonaisuutena parantuneen viimeisen vuoden aikana (2018: 28 %)

74 %
suosittelee Kuntaliiton palveluita kollegoilleen (2018: 76 %)

53 %
arvioi tuntevansa hyvin Kuntaliittoa ja sen toimintaa (2018: 61 %)

78 %
arvioi Kuntaliiton tuntevan hyvin kuntien toiminnan edellytykset (2018: 85 %)

61 %
arvioi, että Kuntaliiton toiminnalla ja palveluilla on merkittävä vaikutus vastaajan kunnan toimintaan (2018: 55 %)

2.4 Kuntaliiton talous

Vuosikertomuksen talousluvut käsittävät Kuntaliiton luvut vuodelta 2019 ilman KT Kuntatyöntäjien osuutta. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuskunnan hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus oli 17,1 miljoonaa euroa (vuosi 2018: 17,1 miljoonaa euroa). Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus oli 1,8 miljoonaa euroa. (1,8 miljoonaa euroa).

Suurimmat kuluerät muodostavat henkilökulut 13,7 miljoonaa euroa (13,7 miljoonaa euroa), ulkopuoliset palvelut 2,4 miljoonaa euroa (2,7 miljoonaa euroa) ja ICT-kulut 2,0 miljoonaa euroa (1,8 miljoonaa euroa). Toiminnallinen tulos oli 1,0 miljoonaa euroa alijäämäinen (-1,3 miljoonaa euroa)

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan nettotuotot 9,0 miljoonaa euroa (-2,5 miljoonaa euroa) olivat vuonna 2019 poikkeuksellisen suuret johtuen pääomamarkkinoiden joulukuun 2018 notkahduksen korjausliikkeestä jo alkuvuonna 2019 sekä konsernin sisäistä osinkotuotoista KL-Kuntahankinnat Oy:ltä, jolla rahoitettiin Hansel Oy:n 35 %:n osakekannan osto.

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 7,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen (-3,8 miljoonaa euroa).

Kuntaliiton kassavirta ja maksuvalmius olivat koko vuoden 2019 hyvällä tolalla.

Taseen loppusumma 31.12.2019 on 116,7 miljoonaa euroa (107,4 miljoonaa euroa). Suomen Kuntaliitto ry:llä ei ollut vuonna rahoituslaitoslainoja.

Tarkempia tietoja Kuntaliiton taloudesta saa vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

3

**Toiminnan keskeisimmät
tulokset 2019**

3.1 Lakiasiat

Kuntalain korjaussarja

Uutta kuntalakia (410/2015) on sovellettu kokonaisuudessaan kuluvaan valtuustokauden alusta. Valtiovarainministeriö asetti työryhmän ja kaksi jaostoa arvioimaan kuntalain korjaustarpeita ja tekemään tarvittavat muutosehdotukset. Työryhmän toimikausi on 15.8.2019–30.9.2020. Tarkastelun kohteena on kertyneiden kokemusten perusteella esimerkiksi kunnan riskienhallinta, talouden arviointimenettely, toiminta markkinoilla eräiden yksityiskohtien osalta sekä kuntayhtymien omistajaohjaus. Kuntaliiton lakiyksikkö osallistuu valmistelutyöhön sekä taloutta ja hallintoa tarkastelevissa jaostoissa että jaostojen työtä yhteensovittavassa työryhmässä. Mahdollisten muutosten on tarkoitus tulla voimaan valtuustokauden alussa 1.6.2021.

Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelu oli vuonna 2019 kaksijakoinen. Alkuvuonna Sipilän hallituksen ehdottamien uudistusten käsittely eduskunnan perustuslakivaliokunnassa leimasi tuon uudistuksen loppuvaiheita. Lakiyksikkö osallistui erityisesti perustuslaillisten edellytysten arviointiin kuntien kannalta. Rinteen/Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaisen uudistuksen käynnistettyä edunvalvonnallinen painopiste oli erityisesti omaisuusjärjestelyjen ja rahoituksen sekä kuntien palvelutuotannon edellytysten arvioinnissa.

Hankinta-Suomi

Kuntaliitto aloitti Hankinta-Suomi -yhteistyössä kansallisen hankintastrategian valmistelun valtiovarainministeriön kanssa. Kuntaliitossa valmistelusta on vastannut lakiyksikkö. Kuntaliiton ja ministeriön yhteisellä valmisteluprosessilla taattiin kuntien näkemysten laaja huomioiminen. Kansallinen hankintastrategia valmistuu vuonna 2020.

KEINO-verkosto

Kuntaliitto on osa Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomaista osaamiskeskus

KEINOa. KEINOn toiminnoista Kuntaliitossa vastaa pääosin lakiyksikkö. KEINO lanseerasi vuonna 2019 KEINO-akatemia eli julkisten hankintojen strategisen johtamisen ja vaikuttavuuden kehittämisohjelman, johon osallistuvat niin pienet kuin suuret kunnat Pellosta Helsinkiin.

Esteellisyysrobotti – väsymättä oikeuden puolesta

Vuonna 2019 Kuntaliiton palvelutoiminta otti ennenkokemattoman digiloikan. Lakiyksikön palvelukseen astui esteellisyysrobotti, joka vastaa kysymyksiin esteellisyydestä. Chatbot perustuu tekoälyyn. Se voi tehdä virheitä erityisesti uransa alussa, mutta kokeneet ihmismenitorit ohjaavat aloittelevaa taitajaa koko ajan. Uusi työntekijämme oppii virheistään: koulutuksen jälkeen se ei tee samaa virhettä toista kertaa. Palvelun luotettavuus kasvaa käytön myötä koko ajan. Esteellisyysrobotin käyttöönotto ja koulutus antavat ensikäden tietoa tekoälyn mahdollisuuksista ja rajoituksista.

3.2 Kuntatalous

Kuntien verotulot

Kuntatalousyksikön vuosi käynnistyi tilinpäätöksen-
nakkoarvotietojen julkaisulla, joista ilmeni, että
kuntatalous oli mennyt edellisenä vuonna heikkoon
kuntoon. Alkuvuodesta kävi ilmeiseksi, että kuntien
verotulojen tilityksissä oli jotain pielessä. Yhdessä
verottajan ja valtionvarainministeriön kanssa aloi-
tettiin selvitystyö tilitysviiveen löytämiseksi. Alussa
syyksi otaksuttiin tilirekisteriuudistusta ja siihen
liittyvien eri järjestelmäyhdympintojen toimimatto-
muutta. Vasta kesän jälkeen ilmeni, että tulorekisteri-
ongelmat olivatkin vain sivuosassa ja verokortti-
uudistus sekä siihen liittyvä asiakaskäyttämisen
muutos oli tilitysjättämien taustalla.

Taloustietolaki ja rafo

Taloustietolaki meni valiokuntien kautta eduskun-
nan hyväksymäksi. Kuntatalousyksikkö lanseerasi
rafossa Kuntatalouden terveystarkastus -tuotteen
tukemaan kuntien taloutta ja elinvoimaa. Tarkas-
tuksia tehtiin kauden aikana neljä. Rafoon laadittiin
myös kuntatalouden julkaisu ”Elinvoima, kasvu ja
työllisyys kuntatalouden haasteina”. Tämän lisäksi
kuntatalousyksikkö laati automaattisen talousrapor-
toinnin suosituksia ja koulutti niistä. Vuonna 2019
käynnistettiin myös toinen Tietojohdaminen kunnissa
-verkostoprojekti yhdessä FCG:n kanssa tukemaan
kuntia talousraportoinnin muutoksessa.

Kestävän Kuntatalouden Komponentit ja kuntayhtymien sisäisten tarkastajien verkosto

Kuntatalousyksikkö käynnisti yhdessä FCG:n kanssa
suunnittelun yhteisen Kuntaliitto-konsernin ”Kestä-

vän Kuntatalouden Komponentit” hankkeeksi. Tämän lisäksi käynnistettiin kuntien ja kuntayhtymien sisäisten tarkastajien verkosto, johon kuuluu nyt 98 jäsentä. Verkostolle on järjestetty etäkoulutuksia ja keskustelutilaisuuksia Teams-ympäristössä.

Kuntatalousyksikkö on myös ollut mukana valmistelemassa kuntalain taloutta koskevien säännösten päivittämistä sekä osallistunut kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidon yleisohjeiden päivittämiseen kirjanpitolautakunnan kuntajaostossa. Asiantuntijat osallistuivat vuoden aikana lukuisiin työryhmiin, antoivat lausuntoja sekä ohjeistivat ja vastasivat kuntien lähettämiin kysymyksiin.

EU:n rakennerahastohankkeita koordinoivan TEM:in kanssa saatiin aikaiseksi linjaus, että KHOn päätöksellä kuntien ja kuntayhtymien verottomien toimintojen hankintojen alvien lopullisuudella ei ole takautuvia vaikutuksia keskeneräisiin hankkeisiin ja että ne viedään läpi alkuperäisten rahoituspäätösten mukaisesti. Verottaja antoi 2019 alv-ohjeet niin terveyden- ja sairaanhoitopalveluihin, sosiaalihoitopalveluihin kuin koulutuspalveluihinkin liittyen. Tähän on liittynyt verrattain paljon ohjeistamista ja kouluttamista.

Väestöennusteen vaikutusarvio kuntien talouteen

Syksyllä 2019 julkistettiin uuden väestöennusteen vaikutusarvio kuntien talouteen, josta ilmeni mm. sopeuttamismahdollisuuden suuruus, ikääntyneiden kasvava määrä sekä syntyvyyden jatkuva lasku. Kuntatalousyksikkö käynnisti Perlacon Oy:n tekemänä

Kuntaliiton ja maakuntien toimeksiannosta Muuttoliikeen hinta -selvityksen.

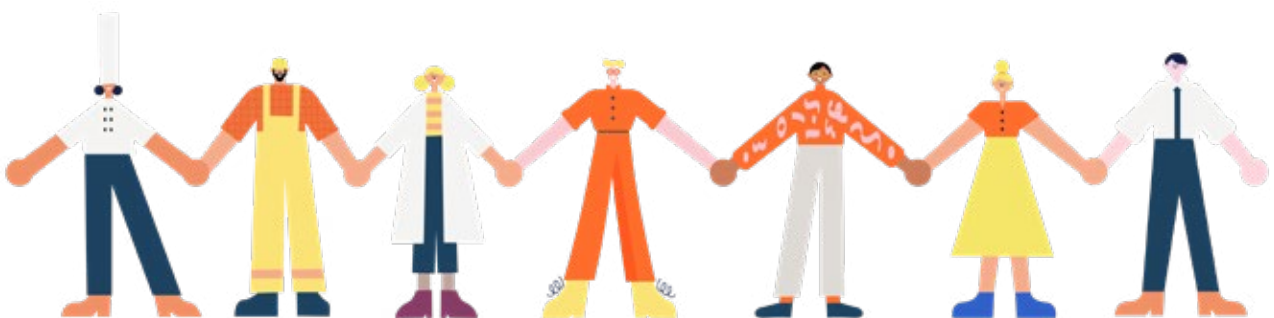
Vierailuja kuntatalousyksikössä

Vuoden 2019 aikana monet eri tahot kävivät vierailulla kuntatalousyksikössä. Näitä olivat muun muassa, YLE:n toimitusjohtaja ja toimittajia, Kuntarahoitusta, Inspira Oy, VM:n kunta- ja aluehallinto-osasto sekä suurimpien kaupunkien, Oulun, Lahden, Tampereen, Vantaan ja Helsingin taloussuunnittelu. Kuntarahoituksen kanssa järjestettiin yhteinen Riskienhallintapäivä.

Kuntaliiton vuoden tiimiksi valittiin Taloustorstai-tiimi, joka jatkoi erittäin pidettyä Taloustorstain striimauksia pitkin vuotta. ARVOA-lastensuojelun toimintakykymittarituote siirtyi osaksi FCGn tuotteistoa. Lisäksi tuottavuusvertailu-tuotetta on kehitetty parantamalla käytettävyyttä ja visuaalista ilmettä.

Kuntaliiton kaupunkipoliittinen ryhmä valmisteli kannanotot, joissa todettiin tarve lähteä kehittämään kuntien verontilitysjärjestelmää, jossa verojen ennustettavuutta ja riskin kantoa voitaisiin parantaa. Asian tiimoilta on keskusteltu mm. Ruotsin kuntaliiton veroasiantuntijoiden kanssa.

Kuntatalousyksikkö osallistui pohjoismaiden kuntatalousyksiköiden tapaamiseen. Kuntatalousohjelman valmistelu ohjelman sihteeristössä kehystä ja budjettiriihtä varten. Eduskuntavaalivuonna ohjelma oli kevään kehukseen päivitysluontoisempi. Osallistuttiin Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteiden laadintaan kuntatalouden näkökulmasta.

3.3 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

Innovaatio- ja kokeilutoiminta

Kuntaliitossa on tehty aktiivista työtä innovaatio- ja kokeilutoiminnan saralla yhteistyössä kuntien, kansallisten toimijoiden sekä muiden Pohjoismaiden kanssa. Konkreettisina tuotoksina on ollut muun muassa yhteistyössä Kuntaliiton muiden Pohjoismaiden sisarorganisaatioiden kanssa ja Tanskan julkisen sektorin innovaatiokeskuksen (COI) kanssa toteutettu Innovaatiobarometri 2018 -kyselytutkimus. Päätuloksia on julkistettu muun muassa Norjan Stavangerissa syyskuussa 2019 järjestetyssä Smart City -seminaarissa.

Innovaatiobarometri-tutkimus tuotti uutta tietoa innovaatioiden ja kokeilujen yleisyydestä, innovaatiotoiminnan edisteistä ja esteistä kunta-alalla sekä nosti esille runsaasti käytännön esimerkkejä. Innovaatiobarometrin sisältämän kokeilutoimintaa koskevan osion tulokset osoittivat, että innovaatiot ja kokeilut ovat osa kehittämistoimintaa lähes kaikissa kunnissa ja kuntayhtymissä ja että kokeilulla kehittämisellä on suuri vaikutus niiden kykyyn sopeutua muuttuvaan toimintaympäristöön.

Vuonna 2019 jatkettiin kokeilujalostamotoimintaa kolmen kokeilujalostamon kautta. Niistä yksi toteutettiin yhteistyössä ympäristöministeriön Sosiaalisesti kestävä kaupunki -ohjelman ja kuuden suurimman kaupungin kanssa ja kaksi jalostamo 13 kunnan kehittämistiimin kanssa.

» [Innovaatiotoiminta](#)

Johtaminen, demokratia ja osallisuus

Kuntaliitossa on yhdessä erilaisten yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa tuotettu ja välitetty uutta tietoa sekä tehty kehittämistyötä johtamisen, demokratian ja osallisuuden saralla. Vuonna 2017 toiminnassa ovat korostuneet erityisesti kunnanvaltuutetut eduskunta- ja EU-vaaleissa, kunnissa tarjottavat suorat osallistumis- ja vaikuttamistavat, erityisesti osallistuva budjetointi sekä osallisuuden mittaaminen. Johtamisen puolella on tuettu niin kuntien ammatillista ja poliittista johtoa tarjoamalla

tietoa ja vertaistukea mm. johtajasopimuksiin, kehityskeskusteluihin ja viestintään.

- » [Osallistuminen ja vuorovaikutus](#)
- » [Johtaminen ja kehittäminen](#)

Hyvinvoinnin edistäminen laajasti

Kuntaliitto on vuonna 2019 jatkanut työtä laajan hyvinvointinäkökuvan eli HYTE:n parissa, tavoitteina hyvinvoinnin käsityksen laajentaminen eri kuntien eri tehtävien näkökulmasta, toiminnan kehittäminen, HYTE:n yhä systemaattisempi vieminen kuntiin sekä kuntien hyvinvointitiedolla johtamisen vahvistaminen.

Hyvinvoinnin tarkastelua laaja-alaisena kokonaisuutena on tuettu Kuntaliitossa muun muassa kehittämällä sähköistä hyvinvointikertomusta (SHVK) sekä viestimällä päätösten vaikutusten ennakoarvioinnista (EVA). Laajaa HYTEä on Kuntaliitossa edistetty myös Kunta hyvinvoinnin kehittäjänä -verkostoprojektin (KUHE) ja sen osana toteutetun hyvinvointienakoinnin sekä Arkeen voimaa -toimintamallin avulla tehdyn työn kautta.

» [Hyvinvoinnin edistäminen](#)

Hyvinvointiennakointi

Osana Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkostoprojektia toteutettiin hyvinvointiennakoinnin prosessi, jossa tarkasteltiin miltä hyvinvoinnin edistäminen näyttää vuonna 2030. Kunnista kootut monialaiset tiimit keräsivät omasta työstään ja arjestaan hyvinvointiin liittyviä hiljaisia signaaleja, joiden pohjalta tuotettiin neljä erilaista skenaariota hyvinvoinnin tulevaisuudesta. Tämän työn pohjalta pohdittiin toimenpiteitä ja ratkaisuja, miten vahvistaa positiivisia kehityssuuntia ja miten estää negatiiviset skenaariot. Hyvinvointiennakoinnin tuotoksina syntyivät myös piirrosvideo ja opas.

» [Hyvinvointiennakointi](#)

Sosiaalisesti kestävät kunnat

Osana Kuntaliiton toimintamallikokeilua käynnistyi lokakuussa 2019 yksikkörajat ylittävän Sosiaalisesti kestävät kunnat -ratkaisuryhmän toiminta. Ratkaisuryhmämallilla haetaan uudenlaista poikkialhinnol-

lista työtappaa ja toimenpiteitä yhteen kestäväen kehityksen keskeisimmistä osa-alueista. Tavoitteena on vahvistaa kuntien osaamista ja kehittämisinnostusta sosiaalisen kestävyuden kysymyksissä. Loppuvuonna 2019 koottiin sosiaaliseen kestävyteen liittyviä ilmiöitä sekä muodostettiin yhteistä käsitystä ja toimia, joilla vaikuttavuustavoitteeseen päästään. Ryhmän toiminta jatkuu vuonna 2020.

Alkuvuonna 2019 toteutui Sosiaalisesti kestävä kaupunki-projekti, jossa Espoo, Turku, Vantaa, Tampere, Oulu ja Jyväskylä yhdessä Kuntaliiton ja tutkijoiden sekä asiantuntijoiden kanssa kehittävät osaamista, keinoja ja toimia sosiaalisen kestävyuden parantamiseksi.

Tutkimusohjelman ARTTU2 jälkivaihe

Kuntaliiton koordinoiman laajan ARTTU2-tutkimusohjelman virallisen päätöksen jälkeen keskityttiin vuonna 2019 niin kutsuttuun jälkihoitoon, toisin sanoen ohjelman aikana syntyneen laajan tietotuotannon tulosten ja johtopäätösten kiteyttämiseen sekä oppien ja evästysten välittämiseen paitsi kunnille myös kansallisella tasolla käynnissä olleeseen maakunta- ja sote-uudistukseen. Tutkimusohjelman keskeiset tulokset ja johtopäätökset julkaistiin ohjel-

man loppuraportissa Kuntauudistukset leveämpiä hartioita etsimässä, joka on kokonaisuudessaan saatavissa myös ruotsinkielisenä ja keskeisiltä osiltaan myös englanninkielisenä. Syksyllä 2019 käynnistettiin myös uuden tutkimusohjelman valmistelu, jotta varmistettaisiin myös jatkossa pitkäjänteisen ja systemaattisen vertailutiedon tuottaminen erilaistavasta kuntakentästä paikalliseen päätöksentekoon ja johtamiseen, Kuntaliiton edunvalvontaan sekä kehittämis- ja palvelutoimintaan.

» [ARTTU2-tutkimusohjelma](#)

Vuoden valtuutettu -kilpailu

Vuoden valtuutettu -kilpailu järjestettiin Kuntaliiton toimesta ensimmäistä kertaa keväällä 2019. Kilpailuun ehdotettiin yhteensä 46 valtuutettua 35 kunnasta. Ehdokkaita nimesivät niin yksittäiset kuntalaiset, kunnanjohtajat kuin kunnanhallitukset ja -valtuustotkin yhteisesti.

Kilpailun tavoitteena on antaa julkista arvostusta kuntien luottamushenkilöiden työlle sekä kehittää valtuutettujen taitoja, valtuustotyön yhteistyötä ja kuntien uudistumista. Asiantuntijaraati painotti arvioinnissa erityisesti luottamushenkilön uudistamis- ja yhteistyötaitoja. Luottamushenkilöiden rooli korostuu entisestään kuntalaisten osallisuuden, uudenlaisten toimintatapojen ja kunnan yhteistyömuotojen kehittyessä.

Raatiin kuuluivat puheenjohtajana Kuntaliiton hallituksen varapuheenjohtaja Tapani Tölli, Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen, Tammelan kunnanjohtaja Kalle Larsson ja Helsingin varavaltuutettu, nuorisojärjestö Allianssin puheenjohtaja Elisa Gephard sekä KDJ-yksikön asiantuntijoita.

Asiantuntijaraadin päätöksellä vuoden valtuutetuksi valittiin Asikkalan kunnanvaltuuston puheenjohtaja Hilka Kemppi. Vuoden valtuutettu -tunnustus luovutettiin 12.6.2019 Oulussa kunta- ja nuorisoyhteistyön päivillä. Voittaja sai tähän tarkoitukseen erikseen suunnitellun rintamerkin, ja voittajan valtuusto Kuntaliiton ja Kuntasäätiön myöntämän 10 000 euron stipendin käytettäväksi valtuuston koulutukseen ja kehittämiseen.

» [Vuoden valtuutettu](#)

3.4 Tietoyhteiskunta

TukuDigi

Helmikuussa 2020 valtiovarainministeriö myönsi kunnille valtionavustusta toimintatapojen tai palveluprosessien uudistamiseksi. Myönnetty rahoitus oli yhteensä 8,27 miljoonaa euroa ja kohdistui 27 digitaalisuushankkeelle. Kuntaliiton Tulevaisuuden kunnan digitalisaatio (TukuDigi) -projektin vaikutus osaan myönnettyistä avustuksista oli sekä suoraa että epäsuoraa. Projektin kautta luodun verkoston avulla löydettiin yhteisiä kehityskohteita, joista yhteen päätettiin hakea valtiovarainministeriön avustusta. Yhteisessä hakemuksessa olivat mukana Jyväskylä, Pori, Varkaus sekä Turun kaupunki hakemuksen jättäjänä. Kohderyhmä- ja tarvelähtöinen palveluviestintä kunnissa uuden sukupolven julkaisuallustalla -hanke sai valtiovarainministeriön avustusta enintään 437 600 euroa. Avustusta myönnettiin myös muutamille hankkeille, joihin TukuDigi - projekti on epäsuorasti vaikuttanut.

Elokuussa 2019 Kuntaliiton TukuDigi-projektin kutsumana Espoon kaupunki, OKM, OPH, VM, CSC ja VRK kokoontuivat keskustelemaan tarpeesta tehdä kansallinen, yhteinen tietomalli liittyen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan, joka on kuntien lakisääteinen tehtävä. Työ päätettiin käynnistää kolmen työpajan sarjalla, johon kutsuttiin mukaan Tampere eVaka-kehittämiseen liittyen ja sen kautta tieto levisi myös muihin suuriin kaupunkiin. Kuhunkin työpajaan osallistui noin 25-30 eri henkilöä, edellä mainittujen lisäksi myös Turun, Helsingin, Vantaan ja Oulun kaupungeista. Lisäksi Mikkeli seurasi työn kehittymistä Teamsin kautta. Työn viimeistely jatkuu 2020 Kuntaliiton johdolla ja viranomaisten yhteistyönä.

TukuDigi-projektissa on käynnistetty Kuntien avoin kehitys -verkostoyhteistyö. Yhteistyöverkoston osallistuu yli 20 kaupunkia ja kuntaa sekä edustajia kuntayhtymistä ja kuntien omistamista inhouse-yhtiöistä. Verkostoon on vapaa pääsy. Yhteistyöverkoston kautta on saatu sekä tietoa kuntien tarpeista kuntien yhteisiin kehityshankkeisiin, että Kuntaliiton toimintaa ja roolia ajatellen. Näitä ajatuksia on viety eteenpäin Kuntaliiton sisäiselle kehitysryhmälle.

Lisäksi projektissa tuettiin kuntien yhteisten ratkaisujen jatkokehitystä ja niiden hallintaa hyödyntäen projektissa jalostettuja hallintamallimateriaaleja. Näitä tuotteita ovat esim. Varaamo ja Tavastia Events. Kuntaliiton rooli edellä mainittujen avointen tuotteiden kehityksen koordinoijana on vahvistunut ja yhteistyö kuntien sekä yhteistyöalueiden kanssa jatkuu.

HALI

Hälytysajoneuvojen liikennevaloetusjärjestelmä, eli HALI on Oulussa kehitetty ohjelmistoratkaisu, jolla voidaan seurata hälytysajoneuvojen paikkatietoa ja välittää sitä liikennevalojärjestelmään ja liikennekameroihin. Järjestelmän avulla ajoneuvoille voidaan järjestää hälytysajon aikana vihreät valot ja varmistaa näin turvalliset risteystilanteet. Järjestelmä on ollut käytössä Oulussa jo vuosia ja levinnyt vähitellen eri puolille Suomea. Oulun kaupunki pyysi vuonna 2017, että Kuntaliitto ottaisi asian selvittelyyn, tavoitteena löytää järjestelmälle kansallinen koordinaatio. Alueilla, jossa järjestelmä on ollut käytössä, ei ole sattunut yhtään hälytysajoneuvojen liikennevalo-onnettomuutta silloin, kun järjestelmä on ollut päällä. Tämä on säästänyt ihmishenkiä, kustannuksia ja parantanut pelastushenkilöstön työturvallisuutta ajoneuvoissa. HALI-yhteistyön ympärille on luotu TukuDigissä hallintamalli, jonka avulla toimintaa voidaan jatkaa järjestelmällisesti. HALI:n 2-vaiheen pilotointiin onnistuttiin projektin tuella saamaan lisärahoitusta Palosuojelurahastosta vuonna 2019. Samoin vuodelle 2020 ITM Finland saatiin sitoutumaan yhdeksi rahoittajaksi.

Kyberhyökkäykset

Syksyllä 2019 lähetettiin Kuntaliiton yleiskirje otsikolla "Kyberhyökkäykseen liittyvistä uhkakuvista tiedottaminen" kaikkiin kuntiin. Kirjeessä annettiin ohjeet olla yhteydessä Kyberturvallisuuskeskukseen, mikäli kunta joutuu tietoturvaloukkauksen kohteeksi sekä pyydettiin nimeämään kunnan edustaja vasta perustettuun kuntien tietoturvaloukkavien verkostoon. Verkostossa oli alkuvuodesta 2020 jo yli 200 henkeä yli sadasta kunnasta.

3.5 Ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat

Käännöstoiminta

Kuntaliiton käännöstiimi (käännös- ja kielipalvelut) käynnisti 2019 aikana kunnallisten kääntäjien verkoston. Kaksi- ja ruotsinkielisissä kunnissa työskenteleviltä kääntäjiltä tiedusteltiin kiinnostusta liittyä Kuntaliiton koordinoimaan verkostoon. Yhteystiedot koottiin CRM:ään ja kääntäjiltä kysyttiin heidän toiveitaan perustettavan verkoston toiminnasta, mahdollisista viestintäkanavista ja Kuntaliiton 2021 järjestettävästä kääntäjäseminaarin ohjelmasta. Yhteensä noin 55 kääntäjää Suomen eri kunnista ovat liittyneet Kuntaliiton koordinoimaan kääntäjäverkostoon.

EU- ja KV-toiminta, maahanmuutto ja yhdenvertaisuus

Kansainvälisissä ja EU-asioissa vuoden 2019 painopiste oli EU-puheenjohtajuudessa 1.7.-31.12.2019. Kuntaliitto määritteli EU-poliittiset tavoitteensa pu-

heenjohtajakaudelle ja järjesti sekä Helsingissä että Kuntaliiton Brysselin toimistossa useita tapahtumia. Puheenjohtajakaudella voitiin tuoda esiin kuntasektorin merkittävä asema ja tehtävät EU:n toimintapolitiikoissa. Kuntaliiton osallistuminen Suomen puheenjohtajakauden valmisteluihin ja toteuttamiseen oli tärkeää, sillä suuri osa kunnissa tehtävistä päätöksistä kytkeytyy EU:n päätöksentekoon.

Kuntaliiton asiantuntijat osallistuivat ministeriöiden ja valtioneuvoston kanslian kuulemisiin ja työryhmiin, joissa valmisteltiin Suomen EU-puheenjohtajakauden tavoitteita ja tapahtumia. Kuntaliiton näkemyksiä esiteltiin ”Euroopan alueiden komitea ja Suomen EU-puheenjohtajakausi” -julkaisussa, jonka toimittamiseen Kuntaliitto osallistui. Kuntaliitto järjesti Turussa Euroopan alueiden komitean hallituksen kokouksen yhdessä Turun kaupungin kanssa. Kokous oli Suomen virallisessa EU-puheenjohtajakauden kalenterissa oheistapahtumien listalla ja puheenjohtajakauden sivuilla julkaistiin tiedote kokouksesta. Kuntaliitto osallistui myös alueiden komitean ympäristövaliokunnan kokouksen järjestämiseen Espoossa.

Brysselin toimiston vuosi 2019 oli kiireinen. Vaalivuosi, Suomen EU-puheenjohtajuus, uusi parlamentti ja viimein myös uuden komission nimitys vaikuttivat toimiston työhön.

Kuntaliitto laati myös Eurovaaliohjelman toukokuussa 2019 pidettyjä Euroopan parlamentin vaaleja varten. Ohjelmassa tuotiin esiin kuntien ja maakuntien liittojen keskeiset näkökulmat parlamentin ja komission uutta toimikautta varten.

Toukokuussa 2019 julkistettiin opas ”Kaikkien kasvojen kunta -opas yhdenvertaisuuden edistämiseen kunnan toiminnassa”. Opas on tarkoitettu kunnan viranhaltijoille, toimihenkilöille ja luottamushenkilöille. Kaikkien kasvojen kunta -opas tuotettiin osana oikeusministeriön RainbowRights-hanketta yhteistyössä pilottikuntien Oulun, Kuopion, Tampereen, Vaasan ja Utsjoen kanssa. Hanke sai rahoitusta Euroopan unionin perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuus -ohjelmasta.

Eduskunnan tarkastusvaliokunta antoi vuoden 2019 helmikuussa mietinnön kotouttamisen kehittämistä ja esitti useita toimenpide-ehdotuksia. Kuntaliitto analysoi mietinnön toimenpide-ehdotusten vaikutuksia kuntiin. Analyysin perusteella vuoden 2019 aikana Kuntaliitto korosti kotouttamisen ja työllisyyden vahvaa yhteyttä kotoutumisen edistämässä.

Ruotsinkielinen toiminta

Ruotsinkielisessä toiminnassa käynnistettiin viestintäasiantuntijoiden verkosto. Verkostoon kuuluu noin 25 kaksi- ja ruotsinkielisten kuntien tiedottajaa ja viestintäasiantuntijaa. Verkosto tapaa konkreettisesti kaksi kertaa vuodessa ja pitää kokousten välissä yhteydessä mm. Facebookin kautta. Kuntaliiton rooli verkostossa on vahva.

Ruotsinkielisen koulutustoiminnassa tuettiin 2019 vuoden aikana vahvasti ruotsin- ja kaksikielisten kuntien johtoryhmiä niille suunnattujen valmennusten kautta. Valmennuksissa on ollut esillä sekä oikeudelliset kysymykset, ihmisten johtaminen, viestintä että muut johtamiseen liittyvät aiheet.

3.6 Alueet ja yhdyskunnat

Simulaatiolla tietoa kuntien arjesta MRL-valmisteluun

Kuntaliiton hallituksen linjaamien maankäytön ja rakentamisen kehittämistä koskevien tavoitteiden mukaisesti Rinteen/Marinin hallitusohjelmaan kirjattiin tavoitteiksi kuntien kaavamonopolin ja kaavahierarkian säilyttäminen maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa sekä kuntien maapolitiikan turvaaminen lunastuslain uudistuksessa. Kuntaliitto tiedotti ja keskustelutti aktiivisesti kuntia lakiuudistuksista ja välitti kannanottoja valmisteluun korostaen yleiskaavoituksen ja pitkäjänteisen, kestävä maapolitiikan merkitystä.

Kuntaliitto toteutti yhdessä kuntien kanssa ns. kuntakaavasimulaatiohankkeen, joka yhdessä alustavista pykäläluonnoksista annettujen kommenttien kanssa osoitti, ettei yksi kuntakaavataso riitä kaikille. Maankäyttö- ja rakennuslakia valmisteleva työryhmä linjasi kommenttien ja simulaation johdosta, että kuntien yleiskaava ja asemakaava säilytetään erillisinä kaavamuoitoina ja niitä kehitetään yhden kuntakaavan mallin tarkastelusta saatujen tulosten pohjalta. Kuntaliitto on lisäksi vaikuttanut aktiivisesti siihen, että myös rakentamista koskevat alustavat pykäläluonnokset lähetetään kommentteille ennen hallituksen esityksen kokoamista. Kuntaliitto on myös osallistunut aktiivisesti maapolitiikan välineitä ja lunastusmenettelyjä koskevaan keskusteluun.

311 kunnan yhteinen kannanotto liikenneinfraan

Kuntaliitto viesti kuntien kannalta keskeisistä liikennepoliittisista tavoitteista hallitusohjelmaa ja valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa varten. Kuntaliitto toteutti keväällä 2019 Liikenneinfra kuntoon -kampanjan tarpeesta saada valtion jatkuvasti rapistuva tie- ja rataverkko kuntoon nostamalla liikennehoidusta valtion budjetissa. Kampanjaan sisältyi kannanotto, jonka allekirjoitti 311 kuntajohtajaa. Kuntaliitto teki vaikuttamistyötä tiedon lisäämiseksi kuntien isosta vastuunkannosta liikennejärjestelmän toimijoina ja rahoittajina.

Kunnat rahoittavat noin 45 prosenttia Suomen liikenneväylien kunnossapidon ja investointien kokonaiskustannuksista. Kuntaliitto osallistui Väyläviraston tutkimukseen Tie- ja ratahankkeiden kiinteistötaloudelliset vaikutukset ja kunnan rahoitusosuus. Sen tulokset kertovat, että valtakunnallisesta infrastruktuurista ei synny maankäyttö- ja kiinteistökehityshyötyjä ilman, että kaupungit panostavat vahvasti niiden omaan infraan, asumiseen ja palveluihin. Kuntaliitto tuki kuntaryhmien osallistumista valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun. Kuntaliiton tavoitteena on, että valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämiseen saadaan ennakoitavuutta, pitkäjänteisyyttä, vaikuttavuutta ja jatkuvaa yhteistyötä.

Kuntien järjestämisvastuuseen työllisyyspalveluissa tähtäävän kokeilun eteneminen

Kuntaliitto ajoi vahvasti viime hallituskaudella päättyneiden työllisyyskokeilujen kokemuksiin perustuen vahvempaa roolia kunnille työllisyyspalveluiden järjestämisessä. Aihe nousi selkeänä kirjauksena hallitusohjelmaan ja kirjauksen toteutuminen on edennyt laajan kokeilun muodossa vahvasti eteenpäin. Kokeilussa kunta vastaa työnhakijoiden palveluprosessista ja työllisyyttä edistävien palvelujen tarjonnasta. Tavoitteena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille.

Edunvalvontatyön onnistumisen taustalla on vahva vaikuttaminen puolueisiin, tiivis yhteistyö kuntien kanssa, vahva viestinnällinen panostus erityisesti työllisyystiistai -livelähetysten muodossa sekä kuntien valmistelua tukevien työllisyysklinikoiden toteuttaminen. Kokeilun käynnistymisen valmistelu on ollut monivaiheista ja vahva talon sisäinen työskentely mm. työllisyysryhmässä on ollut tiivistä ja tuloksellista. Kuntaliitto on hyödyntänyt edunvalvonnassa myös uudenlaista kumppanuussopimusta talon ulkopuolisen työllisyysasiantuntijan kanssa asiantuntemuksen vahvistamisessa aiheen ympärillä. Kokemukset kumppanuussopimuksen mukaisesta asiantuntijayhteistyöstä ovat olleet hyviä ja yhteistyö on ollut tuloksellista.

Maaseutu- ja pienkuntapainopisteet 2019 sekä uuden pienkuntaverkoston toiminnan käynnistäminen

Kuntaliiton hallitus hyväksyi ”Kunta maaseudulla – maaseutu kaupungissa” - maaseutu- ja pienkuntapainopisteet Kuntaliiton asiakkuus- ja ohjelmatyössä keväällä 2019. Painopisteitä työstettiin Kuntaliiton pienten kuntien neuvottelukunnassa, useissa työpaikoissa sekä laajassa yhteistyössä liiton eri yksiköiden asiantuntijoiden kanssa. Läpileikkaavia painopisteitä ovat digitalisaatio, ilmastonmuutos sekä työn murros. Muilla kunnan eri toimialat kattavilla painopistealoilla tuodaan esille erityisesti maaseudun ja pienten kuntien kannalta olennaiset ongelmat ja haasteet, joita voidaan ratkaista mm. uudistamalla toimintamalleja ja vahvistamalla kuntien yhteistyötä. Keskeisimpien edunvalvonta- ja kehittämisteemojen lisäksi määritellään miten aiheeseen liittyvää valmistelua ja tiedontuotantoa tehdään ja kehitetään.

Painopisteiden pohjalta uuden pienkuntaverkoston toiminta käynnistettiin syksyllä 2019. Verkoston tavoitteena on Kuntaliiton asiakkuusmallin mukaisesti tiivistää keskusteluyhteyttä kuntiin ja tarjota keskustelu- ja kehittämisfoorumi pienille kunnille ja maaseutuasioille. Verkosto tulee koostumaan muiden kuntaverkostojen tapaan kunnan- ja kaupunginjohtajista. Käsiteltävistä asioista riippuen mukaan tapaamisiin kutsutaan myös toimialajohtajia. Toiminnassa ja viestinnässä hyödynnetään perinteisten tapaamisten lisäksi etäkokouksia sekä Maaseutu LIVE -lähetyksiä. Pienten kuntien verkosto on saanut paitsi Kuntaliiton hallituksessa, myös kohderyhmässä hyvän vastaanoton, mikä näkyy esimerkiksi kiinnostuksena osallistua verkoston puheenjohtajistoon.

Ensimmäinen opas kuntien ympäristönsuojelumääräysten laatimiseen julkaistu

Kuntaliiton alueet ja yhdyskunnat -yksikössä laadittiin vuoden 2019 aikana kautta aikojen ensimmäinen opas kuntien ympäristönsuojelumääräysten laatimiseen. Opas on suunnattu ympäristönsuojelumääräysten valmistelijoille ja päättäjille. Kunnan ympäristönsuojelumääräysten laatimiselle ei ole aikaisemmin julkaistu varsinaista ohjetta ja käytännöt

ovat vaihdelleet eivätkä nämä paikalliset normit ole toivotulla tavalla palvelleet kuntien päätöksentekoa paikallisten ympäristöolosuhteiden huomioimisessa.

Oppaan tarkoituksena on informaatiotuen lisäksi nostaa esiin ympäristönsuojelumääräysten soveltamisalaa ja sen kehittämistarpeita. Se tuotettiin Kuntaliiton ja ympäristöministeriön yhteisesti rahoittamassa hankkeessa, jonka tavoitteena oli yhdenmukaistaa ja sujuvoittaa määräysten antamista sekä kannustaa kuntia laatimaan ja päivittämään määräyskokoelmiaan.

Kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä tarkoitetaan ympäristönsuojelulain nojalla asetettavia kunnallisia määräyksiä, joiden tarkoituksena on täydentää paikallista ympäristönsuojelua. Kuntaliitossa tehdyn selvityksen mukaan vuonna 2014 noin kaksi kolmasosaa kunnista oli antanut ympäristönsuojelumääräyksiä, joten ne ovat suhteellisen laajasti käytetty normiohjausmenetelmä. Ympäristöolosuhteissa ja niihin kohdistuvissa paineissa on runsaasti paikallisia eroja. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset ovat keino huolehtia paikallisen ympäristön elinkelpoisuudesta olosuhteisiin parhaiten soveltuvilla normeilla.

Kuntaliiton tavoitteet kaivoslakiuudistukseen

Kaivostoiminta vaikuttaa merkittävästi kaivospaikkakuntien maankäyttöön ja talouteen. Toistaiseksi kunnilla on ollut heikot mahdollisuudet vaikuttaa kaivostoiminnan sijoittumiseen eikä kaivostoiminnasta kunnille aiheutuvia kuluja ole tulonsiirroin korvattu kunnille. Kuntaliitto toi jo vuoden 2011 kaivoslakiuudistuksen yhteydessä esiin vaatimuksen saada kaivostoiminta kiinteistöveron piiriin. Tuolloin vaatimus ei mennyt toivotulla tavalla läpi lakiin. Kuntaliitto ennakoiki kaivosasian tulevan esille eduskuntavaalien 2019 yhteydessä ja Rinteen hallitusohjelmaa laadittaessa. Kuntaliitto toi esiin vaatimukset koskien kuntien vaikutusmahdollisuuksia ja tulonsiirtoja julkaisemalla aiheesta kirjoituksia, osallistumalla kuulemisiin ja vaikuttamalla ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin. Kuntaliiton kirjoituksia ja esityksiä kiitettiin ja siteerattiin yli puoluerajojen, kaivoslain uudistus tuli ennakoidusti hallitusohjela-

maan ja sitä koskeva kirjaus ja kaivoslain uudistuksen tavoitteet olivat Kuntaliiton toiveen eli kuntien edun mukaisia

Kunnille merkittäviä terveys- ja talousvaikutuksia aiheuttavien sisäilma-asioiden nostaminen korkealle ja konkretian tasolle

Kuntaliitto on nostanut kunnille merkittäviä terveys- ja talousvaikutuksia aiheuttavien sisäilma-asioiden hoitamisen näkyväksi ja konkretian tasolle. Kuntaliitto on onnistunut muodostamaan toimivia kumppanuuksia kunnille tärkeän tutkimus- ja selvitysaihepiiriin äärelle ja hankkinut yhteistyössä FCG:n kanssa Kuntaliitto-konsernin toteutettavaksi merkittäviä valtioneuvoston kilpailuttamia ja erillisrahoittamia tutkimus- ja kehittämishankkeita.

Hankkeita valmisteltaessa ja niiden tuloksia hyödynnettäessä on onnistuttu luomaan valtakunnan tason päättäjille tietopohjaa sisäilmaongelmien järkeville ratkaisumalleille. Aihepiirin hankkeissa Kuntaliitossa valmistui syksyllä 2019 selvitys rakennuskannan suunnittelun, johtamisen ja ylläpidon sekä sisäilma-asioiden huomioimisesta kunnassa strategisella tasolla. Myös sisäilmaongelmien selvitysprosesseja ja eniten parannusta aiheuttavia toimenpiteitä kartoitettiin.

Kuntaliiton hanketoiminta aihepiirissä jatkuu ja keskittyy parhaillaan sisäilmainvestointien priorisointikeinoihin ja toteutustapoihin. Hankkeessa syntyy myös jatkossa muihin tarpeisiin hyödynnettävissä olevaa tilastollista aineistoa kuntien toimitiloista muiden kuin sote-toimitilojen osalta, joista vastaavia tietoja koottiin aiemmin sote-uudistuksen valmistelun yhteydessä Maakuntien tilakeskus Oy:n toimesta.

Kunnallisen jätehuollon toimintaedellytysten edistäminen EU:n jätedirektiivien toimeenpanossa

Kuntaliitto vaikutti aktiivisesti EU:n muutettujen jätedirektiivien toimeenpanon valmisteluun Suomessa. Kuntaliiton vaikuttamistoiminta näkyi muutoksina Suomen jätelainsäädäntöön pohtineen laajapohjaisen työryhmän työn ehdotuksissa. Toteutuessaan

keskeiset muutosehdotukset edistäisivät kokonaisuutena kunnallisen jätehuollon toiminta- ja kehittämismahdollisuuksia kohti kierrätysmyönteistä yhteiskuntaa. Kuntaliitto neuvotteli useasti myös pakkausten tuottajien kanssa yhteistyöstä pakkausjätteiden kiinteistökeräyksen järjestelyistä. Kuntien ja pakkausten tuottajien kesken saatiinkin aikaiseksi yhteinen tahtotila ja toimintamalli kotitalouksien pakkausjätteiden kierrätyksen edistämiseksi. Jäteläkiehdotusta ei saatu Suomessa valmiiksi 2019, joten vaikuttaminen jatkuu vielä vuoden 2020 puolella.

3.7 Opetus ja kulttuuri

Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelmatyö

Vuoden 2019 aikana opetus- ja kulttuuriyksikkö valmisteli Kuntaliiton sivistyspoliittisen ohjelman Sivistyksen suunta 2030. Ohjelmassa linjataan Suomen Kuntaliiton keskeisiä tavoitteita sivistyspolitiikassa vuoteen 2030. Ohjelma perustuu Kuntaliiton strategiaan sekä strategian keskeisiin painopisteisiin. Ohjelman valmistelussa hyödynnettiin Kuntaliiton verkostoja sekä Kuntaliiton yksiköiden asiantuntemusta. Kuntaliiton hallitus käsitteli ohjelmaluonnosta kahdesti ja hyväksyi ohjelman 19.9.2019.

Sivistyspalveluilla tarkoitetaan ohjelmassa varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta, vapaata sivistystyötä,

aikuiskoulutusta, taiteen perusopetusta, kuntien kulttuuritoimintaa ml. taide- ja kulttuurilaitokset, kirjastopalveluja sekä liikunta- ja nuorisopalveluja. Ohjelma löytyy verkkojulkaisuna suomeksi ja ruotsiksi.

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Oppivelvollisuuden laajentaminen on maan hallituksen keskeisin koulutuspoliittinen tavoite. Kuntaliitto on ollut askeleen edellä ja ennakoitua asiaa arvioimalla jo keväällä 2018 oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvän maksuttomuuden kustannuksia. Kuntaliiton arvioita on hyödynnetty runsaasti asiasta käydyssä julkisessa keskustelussa.

Kuntaliitto ei ole kannattanut oppivelvollisuuden laajentamista mekaanisena toimenpiteenä, mutta

on halunnut nyt olla vaikuttamassa uudistukseen kuntien ja koulutuksen järjestäjien näkökulmasta. Lähtökohtana on ollut kuntien ja koulutuksen järjestäjien lisävelvoitteiden minimoiminen sekä järjestämisestä aiheutuvien kustannusten täysimääräinen korvaaminen. Tärkeää on, että uudistus on myös toiminnallisesti toteuttamiskelpoinen. Kuntaliiton opetus- ja kulttuuriyksikön asiantuntijat ovat ennakkoivasti miettineet ehdotuksia toteuttamiskelpoisten ratkaisujen löytämiseksi.

Kuntaliitto on edustettuna uudistuksen projektiryhmässä sekä seurantaryhmässä. Ryhmien toimikausi päättyy vuoden 2021 lopussa.

Koulutus palveluna – koulutuksen saatavuus ja saavutettavuus -verkostoprojektin valmistelu ja esiselvitys

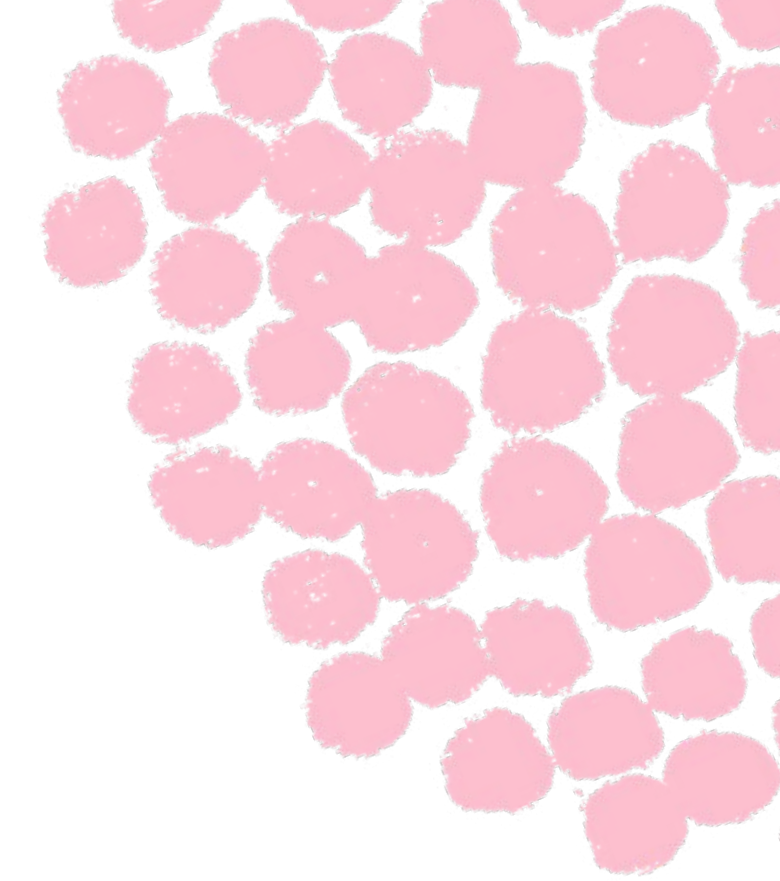
Kuntien väestömuutosten, taloudellisten haasteiden ja työelämän muuttuvien vaatimusten pohjalta lähdettiin vuonna 2019 valmistelemaan verkostoprojektia, jonka tavoitteeksi tuli etsiä toimivia ja taloudellisesti kestäviä ratkaisuja koulutuksen saatavuudelle ja saavutettavuudelle erilaistuvissa kunnissa. Vuosina 2020-2021 toteutettavalle Koulutus palveluna -verkostoprojektille (KOPA) laadittiin suunnitelma, jota edelsi syksyllä 2019 tehty esiselvitys kuntien ja koulutuksenjärjestäjien tilanteesta muuttuvassa toimintaympäristössä.

Osana esiselvitysvaihetta marraskuun lopulla järjestettiin ennakkotyöpaja Koulutus palveluna -verkostoprojektille. Mukaan hakeneista verkostoprojektiin valittiin lopulta kolmetoista pilottialuetta. Kaiken kaikkiaan verkostoprojektiin osallistuu 44 kuntaa, 7 koulutuskuntayhtymää, 4 osakeyhtiötä sekä yksittäinen ammattikorkeakoulu ja liikelaitos.

Koulutus palveluna -verkostoprojekti nähtiin niin tärkeäksi, että opetus- ja kulttuuriministeriö lupautui mukaan projektiin merkittävänä osarahoittajana.

Jatkuva oppiminen

Opetus- ja kulttuuriyksikön asiantuntijat ovat laajojen keskusteluiden pohjalta laatineet Kuntaliiton linjaukset jatkuvan oppimisen kokonaisuuteen.

Valmistelu tehtiin vuorovaikutuksessa monien eri yhteistyökumppaneiden ja omien kuntaverkostojen kanssa.

Hallituksen jatkuvaa oppimista koskevien linjausten toteuttamista varten opetus- ja kulttuuriministeriö asetti Jatkuvan oppimisen uudistus -hankkeen. Hankkeen parlamentaarisen jatkuvan oppimisen uudistusryhmän työtä tukemaan asetettiin laaja-alainen seurantaryhmä, jossa Kuntaliitto on mukana. Työryhmän toimintakausi päättyy 31.12.2020

Lasten ja nuorten harrastaminen – ns. Suomen malli

Pääministeri Sanna Marinin hallitus asetti työryhmän ns. Suomen mallin toteuttamiseksi, jossa Kuntaliitto on edustettuna. Tässä työskentelyssä Kuntaliitto on nostanut esille kuntien monimuotoisen roolin lasten ja nuorten vapaa-aikapalveluiden järjestämisessä sekä korostanut kuntien keskeistä roolia vapaa-ajan toimintojen alustana ja koordinaattorina. Kuntaliitto on esittänyt kehittämistoimenpiteitä, joilla lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä vapaa-aikapalveluita voidaan kehittää laaja-alaisesti aina 29 ikävuoteen asti.

3.8 Sosiaali- ja terveystalvet

Sote-studio

Vuonna 2019 vakiinnetettiin sosiaali- ja terveysyksikön webcast-lähetys Sote-studio. Sote-studiossa Kuntaliiton ja yhteistyökumppaneiden asiantuntijat käsittelevät ajankohtaisia sosiaali- ja terveydenhuollon aiheita. Sote-studio on asiakasystävällinen tapa saada tuoretta tietoa ajankohtaisista sote-asioista.

Vuoden aikana webcast-lähetyksissä käsiteltiin mm. sote-uudistuksen etenemisestä, lastensuojelulain muutoksia, uudistettua terveydenhuollon laatuopasta, hallitusohjelmaa ja valtion vuoden 2020 budjettia kuntien kannalta, Kuntaliiton julkaisemia sote-kustannusvertailuja sekä sosiaali- ja terveydenhuollon varautumista.

Webcast-lähetystä voi seurata suorina lähetystinä tai tallenteina jälkikäteen yksin tai työyhteisön kanssa. Tallenteet ovat katsottavissa osoitteessa kuntaliitto.fi/kuntaliiton-webcastit.

» [Sote-studio](#)

Lastensuojelun jälkihuollon resurssien turvaaminen

Kuntaliitto onnistui lastensuojelun jälkihuollon lakimuutoksen yhteydessä turvaamaan kunnille peruspalvelujen valtionosuuksien 120 milj. euron lisäyksen vuosina 2020-2023 lastensuojelun jälkihuoltovelvoitteen laajenemisen vuoksi.

Kuntien kustannukset kasvavat laajenevan tehtävän mukaisesti neljänä seuraavana vuonna lain tultua voimaan 2020 alusta. Tämä tarkoittaa, että noin 2 500 nuorta tulee neljänä peräkkäisenä vuonna lastensuojelun jälkihuollon piiriin eikä jälkihuollosta ikärajan vuoksi poistuisi ketään.

Eduskunnan hyväksymä muutos jälkihuollon ikärajan nostosta tehtiin kansanedustajan lakialoitteen pohjalta. Koska kysymyksessä ei ollut hallituksen esitykseen perustuva lakimuutos, sen kustannusvaikutuksia ei ollut lainkaan arvioitu. Kuntaliittoa ei myöskään kutsuttu kuultavaksi valiokuntaan lakialoitetta käsiteltäessä. Kuntaliitto onnistui kuitenkin

tekemään realistiset arviot laajenevan tehtävän kunnille aiheuttamista lisäkustannuksista, jotka hyväksyttiin sellaisenaan.

AKUSTI-foorumi

AKUSTI-foorumi on kuntien, sairaanhoitopiirien, Kuntaliiton sekä kansallisten toimijoiden yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon muutoksia tukeva verkosto. AKUSTI kokoaa sairaanhoitopiirien sekä kaupunkien ja kuntien näkemyksiä ja vaikuttaa yhteisten tavoitteiden suuntaisesti kansallisessa kehittämistyössä.

AKUSTI valmistelee ja käynnistää yhteisiä projekteja ja selvityksiä. Vuonna 2019 tehtiin Kehityskompassi, käyttäjäkeskeisen sote ICT-kehittämisen työkalu, joka tuotettiin osana sote-organisaatioiden digivyykyysprojekti DIGIPAM:ia. Kehityskompassi-työkalu auttaa tunnistamaan kehittämisen hyviä käytäntöjä ja välttämään sudenkuoppia organisaatioiden kehittämisessä.

Vuoden 2019 lopussa tuotettiin kuntapäätäjille [animatiovideo](#) sote-ICT-investointien kohdentamisesta ja päättäjien roolista mm. asiakas- ja potilastietojärjestelmien muutostilanteissa.

AKUSTI:ssa aloitettiin AKUSTI-areenat eli vuoro-vaikutteiset etäseminaarit työpajoineen, joissa käsitellään sote-tiedonhallintaan ja ICT-järjestelmiin liittyviä ajankohtaisia asioita toimintälähtöisesti. Seminaarit löytyvät tallenteina [Kuntaliiton sivuilta](#).

» [Akusti-foorumi](#)

Sotekuja – Valmius ja varautuminen sote-rakenteissa -hanke

Sosiaali- ja terveysministeriön ja Kuntaliiton yhteisessä hankkeessa kehitettiin ja päivitettiin sote-organisaatioiden valmiutta ja jatkuvuudenhallintaa muuttuvassa toimintaympäristössä ja uusia uhkakuuvia vuosina 2017–2019. Kehittämisen kohteina olivat myös valmiutta ja jatkuvuudenhallintaa tukeva turvallisuus- ja toimintakulttuuri ja valmiussuunnittelun osaamisen lisääminen osana sosiaali- ja terveydenhuollon varautumista. Sote-varautumisen hankkeessa työstettiin Kuntaliiton kehittämän kuntien

jatkuvuudenhallinnan Kuja-mallista varautumiseen ja valmiussuunnitteluun sopiva työkalu myös sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöön.

Hankkeessa julkaistiin suomeksi ja ruotsiksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille ohjeet valmius- ja jatkuvuudenhallinnan suunnittelusta, sopimusperusteisen varautumisesta ja kyberturvallisuudesta. Sotekuja-hankkeen sähköisiä oppaita oli hankkeen päättymiseen mennessä ladattu yli 4 000 kertaa.

Ohjeistusten jalkautumista tuettiin alueellisilla koulutuksilla ja koulutusmateriaaleilla. Koulutuksiin osallistui yhteensä noin 350 henkilöä kunnista, sairaanhoitopiireistä ja ympäristöterveydenhuollon organisaatioista sekä valvontaviranomaisia.

» [Sotekuja-hanke](#)

Sote-tietotuotteet

Sote-yksikkö tuotti vuonna 2019 kunnille ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymille erilaisia tietotuotteita niiden oman talouden ja toiminnan suunnitteluun, päätöksentekoon, ohjaamiseen ja kehittämiseen sekä muiden yhteistyökumppaneiden käyttöön.

Suurten kaupunkien terveyden- ja vanhustenhuollon kustannusvertailuissa on mukana kymmenen suurinta kaupunkia. Vertailussa ovat mukana perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannusten lisäksi tiedot ikäihmisten ympärivuorokautisesta hoidosta ja kotihoidosta. Vertailussa mukana olevissa kaupungeissa asuu 41 % Manner-Suomen väestöstä. Kustannukset on ikävakioitu.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvertailut koostuvat yhteensä 11 kunnan ja kahden monitoimialaisen sote-kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten vertailusta. Vertailun piirissä oli vuoden 2018 kustannusten osalta yhteensä 20 kuntaa. Kustannukset ovat ikävakioitu.

Suurimpien kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon nettotoimintamenot julkaistaan kolme kertaa vuo-

dessa. Vertailuissa on mukana 48 suurinta kaupunkia ja kahdeksan monitoimialaista kuntayhtymää, yhteensä 104 kuntaa, joissa asuu 76 % Manner-Suomen väestöstä. Kustannukset ovat sekä ikä- että tarvevakioitu.

Lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus julkaisee kolme kertaa vuodessa ajantasaistiedot sairaaloiden ja sairaanhoitopiirien taloudesta, toiminnasta ja resursseista.

4 Kuntaliiton päätöksenteko

Kuntaliiton ylin päättävä toimielin on valtuuskunta. Valtuuskunta mm. valitsee hallituksen sekä vahvistaa liiton talousarvion ja tilinpäätöksen. Kuntien edustajista koostuvassa liiton valtuuskunnassa on 76 jäsentä. Kuntaliiton valtuuskunta valitaan joka neljäs vuosi jäsenäänestyksellä.

Kuntaliiton hallitus edustaa Kuntaliittoa ja huolehtii liiton hallinnosta ja taloudesta. Hallitukseen kuuluu 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy, kun valtuuskunta on valinnut seuraavan hallituksen. Hallitus kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Hallituksella on työvaliokunta, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen käsiteltäviä asioita sekä huolehtia muista hallituksen sille antamista tehtävistä.

Kuntaliitossa on sääntöjen mukaan kaksi neuvottelukuntaa, Pienten kuntien neuvottelukunta ja Ruotsinkielinen neuvottelukunta (Svenska delegationen), jotka valtuuskunta asettaa.

Kuntaliiton osana toimii kuntatyönantajatehtäviä hoitava KT Kuntatyönantajat. KT:n asemaa ja toimintaa säätelee Laki kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta (254/1993). Lain 2 §:n mukaan KT:n päätösvaltaa käyttää sen valtuuskunta, jonka valtiovarainministeriö asettaa Kuntaliiton valtuuskunnan ehdotuksen mukaisesti. Valtuuskunnassa on 11 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Valtuuskunnan jäsenet edustavat kunnallista työnantajaa ja ovat keskeisessä luottamushenkilö- tai palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään tai kuntien keskusjärjestöön.

Valtuuskunta

Valtuuskunta kokoontui vuonna 2019 sääntömääräisesti kaksi kertaa. Valtuuston puheenjohtaja oli 31.12.2019 saakka Mauri Pekkarinen (Kesk.) Jyväskylästä. Pekkarisen tilalle puheenjohtajaksi valittiin 1.1.2020 alkaen Markku Pakkanen (Kesk.) Kouvolasta. Ensimmäinen varapuheenjohtaja oli 31.12.2019 saakka Joonas Räsänen (SDP) Lohjalta. Räsänen tilalle ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi 1.1.2020 alkaen valittiin Kim Berg (SDP) Vaasasta. Valtuuskunnan toinen varapuheenjohtaja on Markku Markkula (Kok.) Espoosta.

Hallitus

Hallitus kokoontui vuonna 2019 kaikkiaan 9 kertaa ja hallituksen työvaliokunta 16 kertaa.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Sirpa Paatero (SDP) Kotkasta 29.11.2019 saakka. Käytännössä Sirpa Paatero jättäytyi pois Kuntaliiton toiminnasta 12.6.2019 hänen tultua nimitetyksi valtioneuvoston jäseneksi. Valtuuskunta valitsi Paateron tilalle hallituksen puheenjohtajaksi 29.11.2019 Joonas Räsänen (SDP) Lohjalta. Hallituksen ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimii Sari Rautio (Kok.) Hämeenlinnasta ja toisena varapuheenjohtajana Tapani Töllä (Kesk.) Tyrnävältä.

Neuvottelukunnat

Hallituksen apuna erityisesti asiantuntijatehtäviä varten toimivat pienten kuntien neuvottelukunta ja ruotsinkielinen neuvottelukunta. Neuvottelukunnat antavat hallitukselle ja valtuuskunnalle omat toimintakertomuksensa.

Pienten kuntien neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii Esko Ahonen (Kesk.) Lestijärveltä ja varapuheenjohtajana Lasse Vertanen (SDP) Evijärveltä.

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi 29.11.2019 saakka Thomas Blomqvist (RKP) Raaseporista. Käytännössä Thomas Blomqvist jättäytyi pois Kuntaliiton toiminnasta 13.6.2019 tultua nimitetyksi valtioneuvoston jäseneksi. Blomqvistin tilalle neuvottelukunnan jäseneksi ja puheenjohtajaksi valittiin 29.11.2019 Mikko Ollikainen (RKP) Maaalahdesta. Neuvottelukunnan varapuheenjohtajana toimii Peter Sjökvist (SDP) Närpiöstä.

KT Kuntatyönantajien valtuuskunta

Työmarkkina-asioissa ylintä päätösvaltaa käyttää valtiovarainministeriön nimeämä KT Kuntatyönantajien valtuuskunta. Nykyisen valtuuskunnan toimikausi on 1.1.2018–31.12.2021. Valtuuskuntaan kuuluu 11 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimii henkilöstöjohtaja Kirsi-Marja Lievonen (SDP) ja varapuheenjohtajina terveys- ja hyvinvointijohtaja Taina

Niiranen (Kesk.) ja palvelujohtaja Jorma Haapanen (Kok.).

Vaalilautakunta

Valtuuskunta asettaa vaalilautakunnan, jonka tehtävänä on muun muassa ohjeistaa valtuuskunnan vaali, vahvistaa vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten, päättää valtuuskunnan tasauspaikoista sekä vahvistaa valtuuskunnan vaalin tulos. Vaalilautakunnan tehtävistä määrätään tarkemmin

valtuuskunnan äänestys- ja vaalijärjestyksessä, jota kutsutaan yhdistyksessä vaalijärjestykseksi.

Vaalilautakuntaan voi jokainen valtuuskunnan ryhmä ehdottaa yhtä jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä. Näin ollen vaalilautakunnassa on tällä toimikaudella 8 jäsentä ja 8 varajäsentä. Vaalilautakunnan puheenjohtajana toimii Annika Kokko (Kok.), 1. varapuheenjohtajana Pekka Tuuri (SDP) ja 2. varapuheenjohtajana Helena Pakarinen (Kesk.).

Kuntaliiton hallituksen, hallituksen työvaliokunnan, valtuuskunnan, neuvottelukuntien, KT:n valtuuskunnan ja vaalilautakunnan jäsenet

Hallitus

Varsinaiset jäsenet

Räsänen Joona, pj.	SDP (29.11.2019 alkaen)
Paatero Sirpa, pj.	SDP (29.11.2019 asti)
Rautio Sari, I vpj.	Kok.
Tapani Tölli, II vpj.	Kesk.
Kankaanniemi Toimi	PS
Kokko Annika	Kok.
Korhonen Martti	Vas.
Lehtonen Harri	SDP
Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa	Kesk.
Lumela Meri	Vihr.
Lyly Lauri	SDP
Nylander Mikaela	RKP
Rantanen Tuomas	Vihr.
Rautava Risto	Kok.
Sankelo Janne	Kok.
Taponen Merja	Kesk.

Varajäsenet

Autto Heikki	Kok.
Blomqvist Thomas	RKP (29.11.2019 asti)
Hertell Sirpa	Vihr.
Honkasalo Veronika	Vas.
Ikonen Anna-Kaisa	Kok. (29.11.2019 alkaen)
Karjalainen Mira	Kesk.
Korhonen Ari	SDP
Kostiainen Leena	Kok. (29.11.2019 asti)
Lepola Kaisa	SDP
Mäkinen Tapani	Kok.
Ollikainen Mikko	RKP (29.11.2019 alkaen)
Pelttari Pekka	Kesk.
Reijonen Minna	PS
Röppänen Neeta	SDP
Saario Mari	Vihr.
Seppälä Topi	Kesk.
Talvitie Mari-Leena	Kok.

Hallituksen työvaliokunta

Varsinainen jäsen

Paatero Sirpa, SDP (29.8.2019 saakka)
Lyly Lauri, SDP (29.8.-12.12.2109)
Räsänen Joona, SDP (12.12.2019 alkaen)
Rautio Sari, Kok.
Tölli Tapani, Kesk.
Lumela Meri, Vihr
Korhonen Martti, Vas.
Kankaanniemi Toimi, PS
Nylander Mikaela, RKP

Henkilökohtainen varajäsen

Lyly Lauri, SDP (29.8.2019 saakka)
Röppänen Neeta (29.8.2019-12.12.2019)
Lyly Lauri, SDP (12.12.2019 alkaen)
Kokko Annika, Kok.
Taponen Merja, Kesk.
Rantanen Tuomas, Vihr.
Honkasalo, Veronika, Vas.
Reijonen Minna, PS
Blomqvist Thomas, RKP (29.8.2019 saakka),
Ollikainen Mikko, RKP (12.12.2019 alkaen)

Valtuuskunnan jäsenet

Varsinaiset jäsenet

Helsingin vaalipiiri

Asko-Seljavaara Sirpa
Kaleva Atte
Urho Ulla Marja
Jalovaara Ville
Kivekäs Otso
Diarra Fatim
Harjanne Atte
Malin Petra
Borgarsdóttir Sandelin Silja

Uudenmaan vaalipiiri

Markkula Markku
Perttu Helinä
Vestman Heikki
Patinen Jussi
Kiljunen Kimmo
Pahlman Irma
Räsänen Joonas (31.12.2019 asti)
Sistonen Markku (1.1.2020 alkaen)
Havula Tapio
Aura Anssi
Raunu Päivi
Liimatainen Tiina
Andersson Otto

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Kattelus Lauri
Mikkola Mari
Pokki Pertti
Ruottu Annina
Sarlund Katri
Rinne Pirjo

Satakunnan vaalipiiri

Laitinen-Pesola Jaana
Jokinen-Anttila Leena
Jalonen Vesa
Saarinen Pauli

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

Saxberg Mirita
Niskanen Dani-Joakim
Apter Ted
Heinäluoma Eveliina
Vanhanen Reetta
Vesikansa Sanna
Ohisalo Maria
Arhinmäki Paavo
Rantala Marcus

Laiho Mia
Lehmuskallio Paula
Tamminen Sami
Koroma-Hintikka Maria
Sistonen Markku (31.12.2019 asti)
Korpi Marianne
Kähärä Sirkka-Liisa
Lindberg Arto (20.1.2020 alkaen)
Metsäkivi Sari
Lintula Tiia
Nieminen Eeva-Liisa
Lehto Timo
Walls Anders

Forsblom Toni
Ruohonen Sini
Koivusalo Mari-Eliina
Santalahti Samuli
Lindberg Marko
Rand Jorma

Marttinen Matias
Viitala Juha
Vuorela Sari
Rantanen Jani

Varsinaiset jäsenet

Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri

Eriksson Tage

Hämeen vaalipiiri

Vahter Merja
Bitter Riku
Nahkuri Miia
Lehtimäki Kirsi-Maarit
Häggman Johanna
Ronkainen Jari
Falk Sonja

Pirkanmaan vaalipiiri

Parhankangas Kirsi
Andersson Jari
Jokinen Jenni
Ala-Herttua Marika
Kuisma Juha
Koto Sonja

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Kirjavainen Marika
Salmisaari Timo
Taavitsainen Satu
Pakkanen Markku
Kuikka Seija
Lehto Raul

Savo-Karjalan vaalipiiri

Berg-Väänänen Nelli
Suhonen Timo
Ojalampi Mari
Kauppinen Markku (kesäkuuhun 2019 asti)
Markkanen Sallamaarit
Saastamoinen Kari (29.11.2019 alkaen)

Vaasan vaalipiiri

Koski Susanna
Berg Kim
Lehtimäki Esko

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

Karlsson Bo-Yngve

Åland

Lähteenkorva Jaana
Karjalainen Riitta
Laatikainen Anne
Hyytiä Kari
Talja Martti
Nieminen Mira
Portin Ismo

Kok.
Kok.
SDP
SDP
Kesk.
PS
KD

Kostiainen Leena
Taina Anneli
Järvinen Pekka
Lounasranta Marko
Sarvijärvi Minna
Friman Väinö

Kok.
Kok.
SDP
SDP
Kesk.
Vih.

Leppänen Jouko
Lumitsalo Miika
Harjumaaskola Jarkko
Helminen Kristiina
Tynkkynen Jonne
Aksels Tuulikki

Kok.
SDP
SDP
Kesk.
Kesk.
PS

Törmälä Anssi
Lahtela Esa
Sokka Irja
Saastamoinen Kari (29.11.2019 saakka)
Musikka Sinikka
Leila Savolainen (20.1.2020 alkaen)

Kok.
SDP
SDP
Kesk.
Kesk.
Kesk.

Heinonen Kimmo
Isotalus Tiina
Rintamäki Merja

Kok.
SDP
Kesk.

Varsinaiset jäsenet

Kerola Mari
Stenman Ulf
Nummensalo Kati

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

Ojaniemi Kati Kesk.
Björklund Mikaela RKP
Rantanen Kimmo KD

Keski-Suomen vaalipiiri

Heikkinen Maarit (29.11.2019 asti)
Selin Jaakko (29.11.2019 alkaen)
Puro Markku
Pekkarinen Mauri (31.12.2019 asti)
Honkonen Petri (1.1.2020 alkaen)
Mäkinen Tuija

Selin Jaakko (29.11.2019 asti) Kok.
Timperi Kati-Erika (20.1.2020 alkaen) Kok.
Kalmari Leena SDP
Honkonen Petri (31.12.2019 asti) Kesk.
Leila Lindell (20.1.2020 alkaen) Kesk.
Kuorelahti-Juntunen Pulmu Vihr.

Oulun vaalipiiri

Heikkinen Janne
Hietala Heli
Vehkaperä Mirja
Mulari Keijo
Hänninen Tuomo
Paasimaa Veli
Moilanen Ahti

Heinonen Niilo Kok.
Laine Sanna SDP
Mattila Hanna-Leena Kesk.
Karjalainen Esa Kesk.
Uusitalo Anna-Kaarina Kesk.
Räisänen Aki Vas.
Aavakare Eila PS

Lapin vaalipiiri

Salmijärvi Petteri
Ponkala Markku
Keränen Pertti

- Kesk.
- Kesk.
Ahlakorpi Anni Vas.

Pienten kuntien neuvottelukunta

Varsinaiset jäsenet

Putus Jaana, Pornainen
Ekström Anna, Vehmaa
Sankari Jeremias, Hartola
Berg Ari, Parikkala
Tuhkanen Anna-Liisa, Keitele
Ahonen Esko, Lestijärvi, pj.
Koskela Lea, Kemijärvi
Vertanen Lasse, Evijärvi, vpj.
Tolonen Jussi, Hyrynsalmi
Runolinna Liljan-Kukka, Pornainen
Hännikäinen Rauno, Padasjoki
Savukoski Riitta, Kemijärvi
Ylhäinen Taito, Masku
Roivas-Korhonen Soile, Hausjärvi
Karv Thomas, Uusikarlepy

Henkilökohtainen varajäsen

Kalliokivi Markus, Pukkila Kesk.
Siiri Marja-Leena, Eurajoki Kesk.
Nordenswan Kaj, Hattula Kesk.
Luukkonen Erkki, Puumala Kesk.
Tolonen Tarja, Ristijärvi Kesk.
Kultalahti Terhi, Evijärvi Kesk.
Ruotsalainen Martti, Simo Kesk.
Häkkinen Pekka, Hankasalmi SDP
Aholainen Anne, Leppävirta SDP
Koivisto Anni, Utsjoki SDP
Myllys Ahti, Rantasalmi Kok.
Madedevi Sirkka, Punkalaidun Kok.
Pentikäinen Pia, Suonenjoki PS
Nordberg Aulis, Utsjoki Vas.
Örnell-Backman Jenny, Kemiönsaari RKP

Ruotsinkielinen neuvottelukunta

Varsinaiset jäsenet

Blomqvist Thomas, Raasepori, pj. (29.11.2019 asti)
Ollikainen Mikko, Maalahti, pj. (29.11.2019 alkaen)
af Hällström Nina, Espoo
Ingo Christoffer, Mustasaari
Wikman Camilla, Kokkola
Blomqvist-Liljeblad Anna-Kajsa, Kristiinankaupunki
Vörlund-Wallenius Terhi, Turku
Månsson Björn, Helsinki
Sjökqvist Peter, Närpiö, vpj.
Helin Erica, Parainen
Heimberg Ulf, Raasepori
Sundqvist Lisen, Pietarsaari
Nyholm Henrik, Helsinki
Apter Ted, Helsinki
Lehtonen Mona, Parainen
Andersen Jonny, Maarianhamina

Henkilökohtainen varajäsen

Lindqvist Kaj, Sipoo RKP
Lindqvist Kaj, Sipoo RKP
von Schoultz Catharina, Porvoo RKP
Norrgård Martin, Vaasa RKP
Brännbacka-Brunell Brita, Pietarsaari RKP
Mangs Carl-Gustav, Kaskinen RKP
Ducander Sebastian, Parainen RKP
Ismark Runa, Helsinki RKP
Åkers Rebecca, Mustasaari SDP
Boldt Hildur, Helsinki SDP
Kalhori Veronica, Espoo SDP
Ittonen Jarmo, Pietarsaari Vas.
Gran Birgitta, Hanko Vas.
Långsjö Camilla, Sipoo Kok.
Oinonen Rolf, Lohja Vihr.
Sara Kemetter, Maarianhamina Åland

KT:n valtuuskunta

Varsinainen jäsen

Haapanen Jorma, Kirkkonummi, vpj.
Leisimo Eino, Jyväskylä
Valtonen Sinikka, Turku
Lievonen Kirsi-Marja, Helsinki, pj.
Määttänen Petra, Turku
Majalahti Juha, Eura
Niiranen Taina, Parkano, vpj.
Riikonen Olli, Tohmajärvi
Ojansuu-Kaunisto Kirsi, Hämeenlinna
Koskinen Marko, Kitee
Heikkinen Pekka, Tuusula

Henkilökohtainen varajäsen

Pirhonen Jarmo, Kuopio Kok.
Rahkonen Hannu, Lahti Kok.
Raukko Päivi, Hämeenlinna Kok.
Vainio Eero, Petäjävesi SDP
Alho Olli, Siuntio SDP
Halonen Hilikka, Kemi SDP
Ruhanen Seppo, Hirvensalmi Kesk.
Laine Marja-Leena, Hyvinkää Kesk.
Nordström Paula, Lohja Vihr.
Kärkkäinen Ilpo, Sonkajärvi PS
Luosujärvi Riitta, Kemi Vas.

Vaalilautakunta

Varsinainen jäsen

Kokko Annika, pj.
Tuuri Pekka, I vpj.
Pakarinen Helena, II vpj.
Elo Tiina
Koikkalainen Mikko
Sandvik Ossi
Österholm Minna
Rekimies Mikko

Henkilökohtainen varajäsen

Markkanen Jouni Kok.
Korhonen Ari SDP
Miettinen Ilkka Kesk.
Kankaanpää Risto Vihr.
Leppänen Joonas Vas.
Konttinen Heimo PS
Hällfors Christoffer RKP
Portin Ismo KD

KUNTA LIITTO

kuntaliitto.fi
twitter.com/kuntaliitto
facebook.com/kuntaliitto
instagram.com/kuntaliitto

**PIENTEN KUNTIEN NEUVOTTELUKUNTA
TOIMINTAKERTOMUS 2019**

Pienten kuntien neuvottelukunnan toiminnassa painottui vuonna 2019 pienten kuntien näkemysten esiintuominen erityisesti sote- ja maakuntauudistuksessa, lomituspalveluiden ja maatalouden tukihallinnon uudistuksessa (alkuvuosi 2019) sekä tulevan EU-ohjelmakauden valmistelussa.

Pienten kuntien neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii Lestijärven kunnanjohtaja Esko Ahonen ja varapuheenjohtajana toimii Evijärven kunnanvaltuuston jäsen Lasse Vertanen. Neuvottelukunnan toiminnasta ja käytännön järjestelyistä vastasi erityisasiantuntija Taina Väre yhdessä varatoimitusjohtaja Timo Reinan kanssa.

Neuvottelukunnan kokoukset

Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on välittää tietoa pienkuntien erityisongelmista liiton edunvalvonta- ja kehittämistoiminnan pohjaksi. Juoksevien asioiden lisäksi kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, mm. SOTE- ja maakuntauudistuksen etenemistä ja kuntataloutta sekä käynnissä olevia kehittämishankkeita.

Vuonna 2019 pienten kuntien neuvottelukunta kokoontui 3 kertaa.

Neuvottelukunnan kokous 1/2019

13.3.2019, klo 10.30 – 15.25, Kuntatalo

- 10.00-10.30 Kokouskahvit
- 10.30-12.30 Neuvottelukunnan kokous
- 12.30-13.30 Kokouslounas
- 13.30-15.25 Neuvottelukunnan kokous
  - Timo Reinan ajankohtaiskatsaus
  - Kuntaliiton maaseutu- ja pienkuntapainopisteet asiakkuus- ja ohjelmatyössä (painopisteet hyväksyttiin)

Maaseudun kehittäminen:

- Maaseudun INFRA -verkosto: toimenpiteitä v. 2019 mm. maaseudun tieverkot, tietoliikenneverkot ja valokuituinvestointiselvitys, selvitys infraisännöinti- ja operointipalveluiden kehittämisestä, energia ja sähköverkot sekä maankäyttö ja rakentaminen ja niihin liittyvä kehittäminen ja edunvalvonta.
- Yksityistielain kokonaisuudistus: Uudistettu yksityistielaki tuli voimaan 1.1.2019. Yksityistielain kokonaisuudistuksen osalta Kuntaliiton AYK-yksikössä valmistelusta on vastannut liikenneasiantuntija Johanna Viikuna. INFRA-verkoston MaaseutuLIVE- lähetys ”Yksityistielaki uudistuu” 16.1.2019. Tallenne on katsottavissa osoitteessa <https://www.kunta.tv/suorat-lahetykset/kuntaliitto-live/maaseutu-live>

Neuvottelukunnan kokous 2/2019

Retkikokous 21.8-22.8. 2019, Kustavi, Vehmaa ja Masku

21.8. Kustavi

12.00 Lounas ja tutustumiskohteita

18.00 Illallinen ja puheenvuorot: Kustavin kunnanjohtaja Veijo Katara ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja Jarmo Mäntynen, Saaristopolitiikan pääsihteeri Elina Auri

22.8. Vehmaa ja Masku

9.00-10.15 Vehmaan uuteen kouluun tutustuminen

10.20-11.55 Neuvottelukunnan kokous, Vehmaa

Lounas ja Louhisaaren linnaan tutustuminen

14.30-15.15 Maskun uuteen kouluun tutustuminen

- Timo Reinan ajankohtaiskatsaus
- Irmeli Myllymäki, sivistyskunnan haasteet ja mahdollisuudet
- Markus Pauni, Kuntaliiton strategian uudistaminen (työpaja)

Maaseudun kehittäminen

- Maaseudun INFRA-verkosto: selvitys suunnitteilla laajakaistainvestoinneista ja rahoituksesta
- Maaseutuaiheiset seminaarit Kuntamarkkinoilla ja Kuntaliiton ja maakuntaliittojen maakuntakiertue 2019

Neuvottelukunnan kokous 3/2019

21.11. 2019, klo 11.00-20.00, Kuntatalo

- 11.00-12.00 Kokouslounas
- 12.00-17.00 Pienkuntaseminaari
- 17.00-18.00 Ruokailu
- 18.00-20.00 Neuvottelukunnan kokous
  - Timo Reinan ajankohtaiskatsaus (seminaaripuheenvuoro)
  - Vuoden 2020 toimintasuunnitelma

Maaseudun kehittäminen:

- Maaseudun INFRA-verkosto: mm. selvitys laajakaistainvestoinneista ja rahoituksesta
- Keskustelua vesivarojen hyödyntäminen ja kuntien roolista pohjavesivarojen suojelijana
- Keskustelua purettavien ja tyhjäksi jääneiden kiinteistöjen alaskirjauksista
- Keskustelua koulujen kesäloma-aikojen muuttamisesta erityisesti saaristossa.

Vuoden 2019 alkupuoliskolla viimeisteltiin Kuntaliiton maaseutu- ja pienkuntapainopisteet osana Kuntaliiton asiakkuus- ja ohjelmatyötä (Kunta maaseudulla - maaseutu kaupungissa). Kuntaliiton hallitus hyväksyi painopisteet 25.4.2019. Samalla käynnistettiin uuden pienten kuntien kunnan/kaupunginjohtajaverkoston kokoaminen. Vuoden 2019 aikana keskusteltiin neuvottelukunnan ja uuden pienten kuntien verkoston yhteistyöstä, mm. edunvalvonnan vahvistamisesta sekä yhteisistä maaseutu- ja pienkuntaseminaareista.

Neuvottelukunnan kokouksissa on keskusteltu Maaseudun INFRA-verkosto toimenpiteistä. Verkosto on yksi viidestä maaseutupolitiikan verkostosta (MANE, MMM) ja sen tehtävänä on maaseudun elinvoimaisen toimintaympäristön kehittäminen ja edunvalvonta: tietoliikenneyhteydet, sähköverkot ja energia, tieverkot ja liikenne, vesi ja jätehuolto, maankäyttö, arjen turvallisuus sekä luonnonvarojen kestävä käyttö.

Kuntaliiton erityisasiantuntija Taina Väre on osallistunut vuoden aikana lukuisiin valtakunnallisiin ohjaus- ja työryhmiin, joissa on käsitelty pieniä kuntia ja maaseutua koskevia asioita. Tärkeimmät työryhmät ovat olleet Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE) ja sihteeristö, Saaristoasiainneuvottelukunta, Manner-Suomen maaseutuohjelman seuranta-komitea, Maaseutupalveluverkoston ohjausryhmä, Mavin YRHA -työryhmä sekä maatalouden tukihallinnon työryhmä/hallinnon toimialaryhmä (MMM). EU-ohjelmakauden 2021-2017 valmistelun osalta on osallistuttu maa- ja metsätalousministeriön maaseudun kehittämisen työryhmän työhön (Taina Väre ja varajäsen Annukka Mäkinen (mm. rahastojen yhteensovittaminen).

Helsinki 13.3.2020

Taina Väre

TOIMINTAKERTOMUS 2019

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan muodostavat puheenjohtaja ja 15 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Vähintään yhden jäsenen ja hänen varajäsenensä tulee edustaa Ahvenanmaan kuntia.

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi keväällä 2019 kansanedustaja Thomas Blomqvist. Blomqvist luopui puheenjohtajan tehtävästä tultuaan nimitetyksi pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeriksi 6.6.2019. Kuntaliiton valtuuskunta valitsi 29.11.2019 pitämässään kokouksessa neuvottelukunnan puheenjohtajaksi kansanedustaja Mikko Ollikaisen. Välissä neuvottelukuntaa johti varapuheenjohtaja Peter Sjöqvist. Sihteerinä ajalla 1.1.2019 - 31.7.2010 toimi tiiminvetäjä Ida Sulin, joka on syksystä 2019 lähtien toiminut Kuntaliiton kansainvälisten ja ruotsinkielisten asioiden yksikön johtajana. Ajalla 1.8.2019 - 31.12.2019 ruotsinkielisen neuvottelukunnan sihteerinä toimi kehittämispäällikkö Linda Grönqvist.

Neuvottelukunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2019.

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävät

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävänä on myötävaikuttaa siihen, että ruotsin- ja kaksikieliset kunnat saavat tarvitsemansa palvelut. Tämä koskee ennen kaikkea sivistys- ja opetusalaan. Neuvottelukunta voi myös pyynnöstä antaa lausuntoja Kuntaliiton päättävälle elimelle ruotsin- ja kaksikielisiä kuntia koskevissa asioissa. Lisäksi neuvottelukunnan tehtävänä on seurata Kuntaliiton ruotsinkielistä toimintaa.

Toiminta 2019

Ruotsinkielinen neuvottelukunta on sekä omien jäsentensä toimesta että Kuntaliiton ja ulkopuolisten asiantuntijoiden avustuksella käsitellyt asioita, jotka koskevat kielikysymyksiä kuntien toiminnassa. Toiminta on keskittynyt lakisääteisiin kielellisiin oikeuksiin ja kuntien mahdollisuuksiin vahvistaa näitä oikeuksia työssään.

Kevään 2019 kahdessa kokouksessa käsiteltiin eduskuntavaalien tulosta ja sitä, kuinka tulos vaikuttaa Kuntaliiton ruotsinkieliseen toimintaan ja hallitusohjelmatavoitteisiin.

Syksyn 2019 aikana neuvottelukunta kiinnitti huomiota myös Kuntaliiton toimintaan ja sen toimivuuteen ruotsin kielellä.

Varapuheenjohtaja Peter Sjöqvistin aloitteesta ruotsinkielinen neuvottelukunta päätti kokouksessaan 2.10.2019 luovuttaa kannanoton Kuntaliiton johdolle ja hallitukselle.

Neuvottelukunta muistuttaa Kuntaliiton ruotsinkielisten lakimiespalveluiden tarpeellisuudesta ja siitä, että kielitaito tulee huomioida rekrytoitaessa Kuntaliittoon lakimiehiä ja muita asiantuntijoita. Neuvottelukunta viittaa Kuntaliiton laajennetun johtoryhmän hallintojaoston 20.5.2013 tekemään päätökseen, jonka mukaan Kuntaliiton yksiköiden rekrytoinnit tulisi aina hoitaa yhdessä ruotsinkielisen toiminnan johtajan kanssa, jotta ruotsinkielisen asiantuntemuksen saatavuus voidaan varmistaa liiton kaikissa yksiköissä.

Ruotsinkielinen neuvottelukunta on myös tutustunut käynnissä olevaan Kuntaliiton ruotsinkielisen toiminnan uudelleen organisointia koskevaan selvitystyöhön. Liitto on yhtiöittänyt arvonlisäverollisen toimintansa tytäryhtiöihinsä. Ruotsinkielinen koulutustoiminta ja lehti sekä Kommuntorget-verkkosivusto on yhtiötetty Kuntaliitto Palvelut Oy:lle. Ruotsinkielisen toiminnan johtajan Ida Sulinin tehtäväksi on annettu selvittää, miten toiminnan uudelleen organisoimista koskeva hanke voitaisiin järjestää.

Ruotsinkielinen neuvottelukunta lähetti asetettaville työryhmille terveisensä 2.10.2019 pidetystä kokouksestaan, että tavoitteena tulee olla ruotsinkielisen koulutustoiminnan säilyttäminen Kuntaliitossa. Perusteluna esitetään, että ruotsinkielinen koulutustoiminta on osa liiton edunvalvontaa, ja siksi sitä tulee koordinoida ruotsinkielisen tiimin kautta.

◆◆.2020

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N SÄÄNNÖT

1 §

Nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on suomeksi Suomen Kuntaliitto ry ja ruotsiksi Finlands Kommunförbund rf.

Yhdistyksen englanninkielisenä nimenä voidaan käyttää nimeä Association of Finnish Municipalities tai The Association of Finnish Local and Regional Authorities, saksankielisenä nimenä Verband der Städte, Gemeinden und Regionen Finnlands ja ranskankielisenä nimenä Association Finlandaise des Pouvoirs Locaux et Régionaux.

Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki.

2 §

Yhdistyksen kieli

Yhdistys on suomen- ja ruotsinkielinen. Valtuuskunnan esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Hallitus päättää muiden toimielinten pöytäkirja- ja asiakirjakielestä.

3 §

Jäsenyys

Yhdistyksen varsinaisina jäseninä voivat olla Suomen kunnat ja yhteistyöjäseninä kuntayhtymät sekä kuntien ja kuntayhtymien määräysvallassa olevat muut oikeuskelpoiset yhteisöt ja säätiöt. Yhteistyöjäsenillä ei ole äänioikeutta eikä oikeutta asettaa ehdokkaita liiton toimielimiin.

4 §

Tarkoitus

Yhdistyksen tarkoituksena on kuntien elinvoimaisuuden ja demokratian vahvistaminen sekä kunnan asukkaiden itsehallinnon ja hyvinvoinnin edistäminen. Yhdistys edustaa jäseniään kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhdistys ajaa ja valvoo jäsenten etua ja palvelee jäseniä sekä toimii jäsenten kehittäjäkumppanina.

Yhdistys tarjoaa itse ja hallinnoimiensa yhteisöjen kautta asiantuntijapalveluja, konsultointia ja koulutusta kuntien erilaistuviin tarpeisiin. Yhdistys voi harjoittaa julkaisutoimintaa.

Yhdistyksen osana toimii Kunnallinen työmarkkinalaitos. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tehtävistä säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993).

Yhdistyksen tarkoituksena ei ole hankkia voittoa tai muuta taloudellista etua jäsenille tai muille osallisille eikä yhdistyksen tarkoitus tai toiminnan laatu ole muutenkaan pääasiassa taloudellinen.

5 §

Taloudellinen toiminta

Yhdistys voi omistaa ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta, osakkeita sekä arvopapereita.

6 §

Yhdistykseen liittyminen

Kunnan, yhteisön ja säätiön, joka tahtoo liittyä yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi tai yhteistyöjäseneksi, on ilmoitettava siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle, joka päättää varsinaiseksi jäseneksi ja yhteistyöjäseneksi hyväksymisestä.

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi ja yhteistyöjäseneksi voi liittyä joko kalenterivuoden alusta, jolloin on suoritettava koko jäsenmaksu tai heinäkuun ensimmäisestä päivästä lukien, jolloin on suoritettava puolet vuoden jäsenmaksusta.

7 §

Yhdistyksestä eroaminen

Varsinaisella jäsenellä ja yhteistyöjäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä tekemällä siitä yhdistyslain mukainen ilmoitus. Eroaminen tulee voimaan vuoden kuluttua eroamisilmoituksen tekemisestä. Eroilmoituksen jättäneellä jäsenellä ei ole läsnäolo- eikä äänioikeutta yhdistyksen kokouksessa, vaalipiirikohtaisilla kuntapäivillä eikä yhdistyksen jäsenäänestyksessä eikä oikeutta asettaa ehdokkaita yhdistyksen toimielimiin.

8 §

Yhdistyksestä erottaminen

Yhdistyksen hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen yhdistyslaissa mainituilla erottamisperusteilla.

Jos varsinainen jäsen tai yhteistyöjäsen ei maksa jäsenmaksua määräaikaan mennessä, tälle on annettava maksukehotus. Jos maksua ei ole suoritettu kahden kuukauden kuluessa siitä, kun maksukehotus on annettu tiedoksi, yhdistyksen hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen yhdistyksestä.

9 §

Jäsenmaksu

Varsinainen jäsen ja yhteistyöjäsen on velvollinen suorittamaan yhdistykselle vuosittaisen jäsenmaksun.

Yhdistyksen valtuuskunta vahvistaa ensimmäisessä varsinaisessa kokouksessaan jäsenmaksun seuraaviksi neljäksi vuodeksi. Vuosittaista jäsenmaksua muutetaan samassa suhteessa kuin kuntien maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavat verotettavat tulot ovat keskimäärin muuttuneet neljän edellisen vuoden aikana.

Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu määräytyy siten, että siitä kolme neljäsosaa kerätään asukasluvun perusteella ja yksi neljäsosa maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta on kunnan asukasperusteinen jäsenmaksu 15 prosentilla alennettu ja, jos jäsenkunnan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrä asukasta kohti ylittää kaikkien

jäsenkuntien keskimääräisen maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrän asukasta kohti, alennetaan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaaviin verotettaviin tuloihin perustuvaa kunnan jäsenmaksuosuutta keskiarvon ylittävältä osalta 25 prosentilla. Ahvenanmaan kuntien jäsenmaksu on lisäksi alennettu 25 prosentilla edellä mainitulla tavalla määräytyvästä jäsenmaksusta.

Yhteistyöjäsenen jäsenmaksut porrastetaan valtuuskunnan määrittelemillä periaatteilla. Jäsenmaksu muodostuu perusmaksusta ja lisäosasta. Lisäosan suuruus määräytyy jäsenen organisaation luonteen mukaan asukasluvusta, oppilasmäärästä, liikevaihdosta tai muusta toiminnan laajuutta kuvaavasta perusteesta. Lisäosaa tasataan erikseen määrittelevällä kertomella.

Yhteistyöjäsenen jäsenmaksu noudattaa 2 momentissa määrättyä muutosperustetta. Yhteistyöjäsenten porrastetut maksut voivat olla erisuuruiset.

Hallitus voi myöntää määrääjäksi alennuksia varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen maksuvelvollisuudesta, milloin varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen maksukyky on olennaisesti alentunut tai muu painava syy antaa siihen aiheen.

Valtuuskunta voi määrätä varsinaisen jäsenen ja yhteistyöjäsenen suorittamaan tiettyä tarkoitusta varten ylimääräistä jäsenmaksua. Ylimääräinen jäsenmaksu suoritetaan 3 tai 4 momentissa määrättyjen perusteiden mukaan ja hallituksen määräämänä aikana.

Jäsenmaksu on suoritettava vuosittain maaliskuun ensimmäiseen päivään mennessä, jollei valtuuskunta toisin määrää.

10 §

Kuntien maksuosuus Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle

Kuntien maksuosuudesta Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993).

11 §

Kuntien muodostamien yhteisöjen palvelu

Yhdistys voi palvella varsinaisten ja yhteistyöjäsenten lisäksi muita kuntien muodostamia, omistamia ja hallinnoimia yhteisöjä hallituksen päättämien perusteiden mukaisesti.

12 §

Toimielimet

Yhdistyksen toimielimet ovat:

- 1) valtuuskunta
- 2) hallitus
- 3) vaalilautakunta
- 4) vaalipiirikohtaiset kuntapäivät
- 5) Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta, josta säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993) ja
- 6) ruotsinkielinen neuvottelukunta
- 7) pienten kuntien neuvottelukunta.

Edellä 1 momentin 2-3 ja 5-7 kohdassa mainittujen toimielinten jäseniä valittaessa noudatetaan tasa-arvolain [4 a §:n 1 momentin](#) vaatimuksia.

Yhdistyksen hallitus voi asettaa myös muita toimielimiä ja neuvottelukuntia.

Hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä ja ottaa osaa keskusteluun yhdistyksen toimielinten kokouksissa.

13 §

Vaalilautakunta

Valtuuskunta asettaa vaalilautakunnan, jonka tehtävänä on muun muassa ohjeistaa valtuuskunnan vaali, vahvistaa vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten, päättää valtuuskunnan tasauspaikoista sekä vahvistaa valtuuskunnan vaalin tulos. Vaalilautakunnan tehtävistä määrätään tarkemmin valtuuskunnan äänestys- ja vaalijärjestyksessä, jota kutsutaan yhdistyksessä vaalijärjestykseksi.

Vaalilautakuntaan voi jokainen valtuuskunnan ryhmä ehdottaa yhtä jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä.

14 §

Valtuuskunnan kokoonpano ja toimikausi

Valtuuskuntaan kuuluu 76 jäsentä, joiden tulee olla kuntalaisia tarkoitettuja valtuutettuja.

Jäsenistä 66 valitaan kuntavaalien jälkeen samana vuonna järjestettävissä vaaleissa (vaalipiiripaikat).

Lisäksi valtuuskuntaan valitaan yhdeksän jäsentä tasauspaikoilta (tasauspaikat).

Ahvenanmaan maakunnasta valitaan lisäksi yksi jäsen.

Valtuuskunnan jäsenten toimikausi jatkuu siihen asti, kunnes uusi valtuuskunta on järjestäytynyt.

Valtuuskunnan jäsenille valitaan varajäseniä valtuuskunnan vaalissa mukana olleen ehdokaslistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin ehdokaslistalta on valittuja jäseniä.

Jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalipiirin asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Edellä mainitussa tilanteessa vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Varajäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä jäsenistä määrätään.

15 §

Valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaali sekä tasauspaikkojen täyttäminen

Valtuuskunnan jäsenet valitaan vaalipiireittäin, jotka määräytyvät siten kuin vaalilaissa (714/1998) säädetään maan jakamisesta vaalipiireihin eduskuntavaaleja varten.

Valtuuskunnan 66 vaalipiiripaikkaa jaetaan vaalipiirien kesken niiden asukasluvun suhteessa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan.

Valtuuskunnan vaali suoritetaan yhdistyksen jäsenäänestyksenä postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun vaalilautakunnan määräämän teknisen apuvälineen avulla.

Suhteellinen vaali suoritetaan vaalilautakunnan vahvistamia ehdokaslistoja käyttäen siten, että varsinainen jäsen voi jakaa äänensä yhdelle tai useammalle oman vaalipiirin ehdokaslistalle. Varsinaisella jäsenellä on vaalissa asukaslukuaan vastaava äänimäärä, joka määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan.

Valtuuskunnan yhdeksän tasauspaikkaa määräytyvät ehdokaslistojen saamien äänimäärien perusteella siten, että valtuuskunnan vaalin jäsenäänestyksessä määräytynyt vaalitulos saatetaan vastaamaan ehdokaslistojen vaalipiireissä saamia yhteenlaskettuja äänimääriä vaalijärjestyksessä tarkemmin määrättävällä tavalla.

Vaalijärjestyksessä on valtuuskunnan vaalia koskevat täydentävät määräykset.

Valtuuskunnan asettama vaalilautakunta vahvistaa vaalin tulokset.

16 §

Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät

Vaalipiirikohtaisille kuntapäiville voidaan osallistua, jos vaalilautakunta niin päättää, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta.

Varsinaiset jäsenet valitsevat edustajat vaalipiirikohtaisille kuntapäiville. Edustajien määrä määräytyy kunnan asukasluvun mukaan seuraavasti:

- Kunnasta, jonka asukasluku on 10 000 tai vähemmän, valitaan yksi edustaja.
- Kunnasta, jonka asukasluku on 10 001–50 000, valitaan kaksi edustajaa.
- Kunnasta, jonka asukasluku on 50 001–100 000, valitaan kolme edustajaa.
- Kunnasta, jonka asukasluku on yli 100 000, valitaan neljä edustajaa.

Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan.

Yhdistyksen varsinaisella jäsenellä on kokouksessa kunnan asukaslukua vastaava äänimäärä. Äänimäärä jakautuu tasan paikalla olevien varsinaisen jäsenen edustajien kesken.

Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät hyväksyvät vaalipiirien ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten.

[Kutsu vaalipiirikohtaisille kuntapäiville on lähetettävä kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti taikka julkistamalla kutsu yhdistyksen kotisivuilla vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta.](#)

17 §

Valtuuskunnan tehtävät

Päätösvaltaa yhdistyksessä käyttää valtuuskunta, jollei näissä säännöissä ole määrätty erikseen muuta.

Valtuuskunnan tehtävänä on sen lisäksi, mitä näissä säännöissä muualla määrätään:

- 1) valita valtuuskunnan jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa;
- 2) valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimetä jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa;
- 3) asettaa ruotsinkielinen neuvottelukunta ja pienten kuntien neuvottelukunta;
- 4) valita neljän vuoden toimikaudeksi yhdistyksen tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi keskuskauppakamarin hyväksymä KHT-yhteisö, jonka piiristä nimetään vastuuhenkilöt;
- 5) todeta valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät;
- 6) asettaa valtuuskunnan vaalia varten vaalilautakunta;
- 7) vahvistaa yhdistyksen toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä vahvistaa jäsenmaksun suuruus;
- 8) vahvistaa yhdistyksen toimintakertomus ja tilinpäätös, ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille;
- 9) päättää hallituksen ja muiden toimielinten jäsenten palkkioista ja muista korvauksista;
- 10) päättää Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetun lain tarkoittamista työmarkkinalaitoksen taloudenhoitoa koskevista asioista;
- 11) tehdä valtiovarainministeriölle ehdotus Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja varajäsenistä;
- 12) päättää yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja muusta luovuttamisesta;
- 13) hyväksyä vaalijärjestys ja valtuuskunnan työjärjestys;
- 14) hyväksyä yhdistyksen sääntöjen muutokset kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä; sekä
- 15) päättää yhdistyksen purkamisesta.

18 §

Valtuuskunnan kokoukset

Valtuuskunta kokoontuu viimeistään kolmen kuukauden kuluessa valtuuskunnan vaaleista hallituksen puheenjohtajan kutsusta järjestäytymiskokoukseen valtuuskunnan puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan sekä hallituksen vaalin toimittamiseksi ja vaalilautakunnan asettamiseksi.

Valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maalisi-heinäkuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Ylimääräinen valtuuskunnan kokous pidetään, kun valtuuskunta niin päättää tai hallitus pitää sitä tarpeellisena taikka kun vähintään kymmenesosa valtuuskunnan jäsenistä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä hallitukselta pyytänyt.

Valtuuskunnan kokoukseen voidaan osallistua hallituksen niin päättäessä myös postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta. Päätös voi koskea myös vain osaa kokouksessa käsiteltävistä asioista.

Valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähetettävä kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Jos kokoukseen voidaan osallistua myös postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, tästä on mainittava kokouskutsussa. Kokouskutsussa on lisäksi mainittava, jos kokoukseen postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla osallistuvan jäsenen puhevallan käyttäminen on rajoitettua.

Hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä muilla valtuuskunnan määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä valtuuskunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun.

Valtuuskunnan hyväksymässä työjärjestyksessä voidaan antaa tarkempia määräyksiä valtuuskunnan toiminnasta ja kokousmenettelystä.

19 §

Hallituksen kokoonpano

Hallitukseen kuuluu 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy, kun valtuuskunta on valinnut seuraavan hallituksen. Hallitukseen kuuluvista vähintään yhden jäsenen ja yhden varajäsenen on edustettava ruotsinkielistä väestöryhmää.

Hallitus valitaan noudattaen periaatetta, jonka mukaan eri poliittisten puolueiden tai muiden ryhmien edustus vastaa kuntavaalien suhteellisuusperiaatteen mukaisesti puolueiden tai muiden ryhmien edellisissä kuntavaaleissa yhdistyksen jäsenkunnissa saamia äänimääriä. Jäseniä valittaessa on lisäksi otettava huomioon alueelliset näkökohdat ja erikokoisten kuntien edustavuus.

Hallituksen puheenjohtaja on yhdistyksen puheenjohtaja.

20 §

Hallituksen tehtävät

Hallitus edustaa yhdistystä ja huolehtii yhdistyksen hallinnosta ja taloudesta, jollei se ole valtuuskunnan päätösvaltaan kuuluva asia.

Hallituksen tulee:

- 1) valmistella valtuuskunnan käsiteltäväksi tulevat asiat sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta;
- 2) vahvistaa yhdistyksen palvelujen käyttöä koskevien maksujen perusteet siltä osin kuin tehtävä ei kuulu valtuuskunnalle tai maksun määräämistä ole annettu muulle toimielimelle;
- 3) päättää hallituksen ja työvaliokunnan työjärjestyksestä, toimisäännöistä ja toimiston organisaatorakenteen perusteista;
- 4) päättää toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja ruotsinkielisen toiminnan johtajan ottamisesta ja erottamisesta sekä heidän keskinäisestä vastuualuejaostaan;
- 5) päättää Kunnallisen työmarkkinalaitoksen johtajan ottamisesta ja erottamisesta;
- 6) päättää henkilöstön palkkauksen, eläkkeiden ja luontaisetujen yleisistä perusteista;
- 7) päättää kiinteän omaisuuden, kiinteistöjen tai huoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä muiden pitkäaikaiseen omistukseen tarkoitettujen osakkeiden tai muiden arvopapereiden sekä muun kuin yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden

myymisestä, vaihtamisesta, muusta luovutuksesta, ostamisesta ja kiinnittämisestä sekä panttaamisesta; sekä

8) päättää velan ottamisesta ja antamisesta;

9) päättää takaussitoumuksen antamisesta yhdistyksen tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen sitoumuksien suorittamisen vakuudeksi;

10) päättää yhdistyksen sijoitustoiminnan perusteista.

21 §

Hallituksen työskentely

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, kun vähintään neljä hallituksen jäsentä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä puheenjohtajalta pyytänyt. Jos puheenjohtaja on estynyt tai esteellinen, kutsun voi toimittaa ensimmäinen varapuheenjohtaja ja tämänkin ollessa estynyt tai esteellinen, toinen varapuheenjohtaja.

Valtuuskunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä yhdistyksen hallituksen määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun.

Päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet läsnä olevista jäsenistä. Esteellistä hallituksen jäsentä ei pidetä läsnä olevana. Jos äännet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Vaalissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Kuitenkin jos valittavana on yksi henkilö, vaalissa tulee valituksi enemmän kuin puolet ääniä saanut. Jos ensimmäisellä kerralla kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta äänistä, vaali suoritetaan tällöin kahden eniten ääniä saaneen välillä. Jos äännet menevät vaalissa tasan, ratkaistaan vaali arvalla.

22 §

Asioiden esittely hallituksen kokouksessa

Asiat päätetään hallituksen kokouksessa toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan esittelystä hallituksen hyväksymän vastuualuejaon pohjalta, jollei hallitus päättää yksittäisessä asiassa muuta.

Toimitusjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen varatoimitusjohtajan vastuualueeseen kuuluva asia, jos hän katsoo asian laadun sitä vaativan sekä siirtää hänelle kuuluvan asian esittely varatoimitusjohtajalle.

23 §

Työvaliokunta

Hallitus voi asettaa keskuudestaan työvaliokunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen käsiteltäviä asioita sekä huolehtia muista hallituksen sille antamista tehtävistä.

24 §**Neuvottelukunnat**

Neuvottelukunnan tehtävänä on hoitaa sille hallituksen hyväksymässä toimitusäännössä määrätty tehtävät. Neuvottelukunnan jäsenten valinnassa huomioon otettavista seikoista määrätään toimitusäännössä.

25 §**Toimitusjohtaja**

Toimitusjohtajan tehtävänä on:

- 1) johtaa hallituksen alaisena yhdistyksen toimistoa yhdessä varatoimitusjohtajien kanssa sekä vastata yhdistyksen konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjauksesta;
- 2) seurata kuntia koskevan lainsäädännön ja kunnallishallinnon yleistä kehitystä sekä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin yhdistyksen ja sen jäsenten etujen valvomiseksi;
- 3) valvoa yhdistyksen varojen hoitoa sekä antaa tätä koskevat määräykset siltä osin kuin tehtävää ei ole annettu muulle toimihenkilölle; sekä
- 4) huolehtia muista hallituksen ja sen työvaliokunnan määräämistä tehtävistä.

26 §**Varatoimitusjohtaja**

Varatoimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen hyväksymän vastuualuejaon mukaisesti huolehtia asioiden valmistelusta ja esittelystä hallituksen kokouksessa.

27 §**Yhdistyksen tilit**

Yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuositain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajien tarkastettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.

28 §**Aloitteet ja kysymykset**

Yhdistyksen varsinaisella ja yhteistyöjäsenellä jäsenellä ja valtuuskunnan jäsenellä on oikeus tehdä yhdistyksen toimintaan liittyviä aloitteita ja kysymyksiä. Aloitteen ja kysymyksen tekijälle on ilmoitettava sen johdosta suoritetut toimenpiteet.

Hallituksen on vastattava yhdistyksen varsinaisen jäsenen ja yhteistyöjäsenen ja valtuuskunnan edustajan tekemään kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka ensiksi pidetään kolmen kuukauden kuluessa kysymyksen tekemisestä.

Hallituksen on vuosittain saatettava valtuuskunnalle tiedoksi tehdyt aloitteet ja kysymykset sekä niiden johdosta suoritetut toimenpiteet.

29 §**Nimenkirjoitus**

Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja, kaksi näistä yhdessä tai joku näistä yhdessä hallituksen määräämän yhdistyksen muun toimihenkilön kanssa.

30 §**Yhdistyksen purkautuminen**

Yhdistyksen purkautuessa on sen varat, sen jälkeen kun velat on maksettu, luovutettava käytettäväksi yhdistyksen varsinaisten jäsenten yhteisiä etuja palveleviin tarkoituksiin.

Hyväksytty Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan kokouksessa ~~22.23.5.2019~~ 2020

Suomen Kuntaliitto ry

Valtuuskunnan työjärjestys

1 §

Valtuuskunnan järjestäytyminen

Valtuuskunnan toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle hallituksen puheenjohtaja, joka avaa kokouksen ja johtaa puhetta siihen saakka, kun valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuuskunnan jäsenet istuvat kokouksissa ryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

2 §

Kokouskutsu ja esityslista

Valtuuskunnan kutsuu koolle yhdistyksen hallitus.

Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähetettävä kullekin valtuuskunnan jäsenelle ja läsnäolo-oikeutetulle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista- (ks. sääntöjen 18.56 §).

Jos kokoukseen voidaan osallistua tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla (etäosallistuminen), kokouskutsussa on mainittava

- etäosallistumismahdollisuudesta ja että etäosallistuminen on mahdollista vain kokouksen aikana (vrt. sääntöjen 18.6 §)
- missä asioissa etäosallistuminen on mahdollista (ks. sääntöjen 18.4 §)
- mitä teknisiä apuvälineitä etäosallistumisessa voidaan käyttää
- miten etäosallistuminen kokoukseen on mahdollista
- onko etäosallistumisen avulla päätöksentekoon osallistuvan jäsenen puhevallan käyttäminen rajoitettua ja jos on, millä tavalla (ks. sääntöjen 18.6 §)
- miten jäsenen tunnistaminen todetaan etänä osallistuvien osalta.

Esityslista laaditaan suomeksi ja ruotsiksi. (Ks. sääntöjen 2 §)

3 §

Esityslistan julkaiseminen yleisessä tietoverkossa

Esityslistat julkaistaan yhdistyksen verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan yksityisyyden suojan edellyttämät henkilötiedot sekä salassa pidettävät tiedot.

4 §

Kokouksen päätösvaltaisuus ja läsnäolo-oikeus

Valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuuskunnan jäsenistä on läsnä. (Sääntöjen 18.45 §)

Kokouspaikalla läsnä olevat jäsenet ja varajäsenet todetaan allekirjoitettujen läsnäololistojen mukaisesti tai nimenhuudolla. Tietoliikenneyhteyden tai teknisen apuvälineen välityksellä kokouksessa läsnä olevat jäsenet ja varajäsenet todetaan tietoliikenneyhteyden tai teknisen apuvälineen välityksellä annetun ilmoituksen mukaisesti tai nimenhuudolla (ks. YhdL 17.2 §).

Todettuaan läsnä olevat jäsenet puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet jäsenet ja läsnä olevat varajäsenet.

Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle tai sihteerille.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuskunnan menettäneen päätösvallan, hänen on keskeytettävä kokous.

Hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä muilla valtuuskunnan määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä valtuuskunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun. (Säntöjen 18.67 §)

5 §

Käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuuskunta toisin päätä. Käsittelyn pohjana on hallituksen ehdotus.

Jos hallitus on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuuskunta on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuuskunta on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

6 §

Puheenvuorot

Kokouksen alussa puheenjohtaja voi antaa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuuskunnan ryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä.

Esityslistan mukaisen asian käsittelyn yhteydessä puheenvuorot annetaan siinä järjestyksessä, kuin ne on pyydetty. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. puheenvuoron hallituksen puheenjohtajalle ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, varatoimitusjohtajalle, ruotsinkielisen toiminnan johtajalle ja muulle läsnäoloon oikeutetulle; sekä
2. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Ryhmäpuheenvuoro saa kestää seitsemän minuuttia ja muu puheenvuoro kolme minuuttia, jollei puheenjohtaja toisin päätä.

7 §

Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

8 §**Ehdotukset ja keskustelun päättäminen**

Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jollei puheenjohtaja toisin päätä.

Muussa kuin vaaliasiassa tehty ehdotus, jota ei ole kannatettu, tai ehdotus, joka sisältää vaihtoehtoja, raukeaa.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja toteaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotuksia kannatettu.

9 §**Päätöksen toteaminen**

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuskunnan päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuskunnan yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuskunnan päätökseksi.

Päätöksen yhteydessä voidaan hyväksyä siihen liittyviä ponsia.

10 §**Äänestykseen otettavat ehdotukset**

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai ehdollisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

11 §**Äänestystapa**

Äänestys on toimitettava avoimesti. Tarvittaessa voidaan suorittaa koeäänestys. Puheenjohtaja saattaa äänestystavan valtuuskunnan hyväksyttäväksi.

12 §**Äänestys- ja päätöksentekojärjestys**

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuskunnan hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
2. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

Päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet äänestyksessä annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan ratkaisee se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja ilmoittaa kannattavansa. (Ks. YhdL 27.1 §)

Edellä mainitusta poiketen yhdistyksen päätökseksi tulee sääntöjen muuttamista, yhdistyksen purkamista tai yhdistyksen omaisuuden pääosan luovuttamista koskevassa asiassa se

mielipide, jota on kannattanut vähintään kolme neljäsosaa äänestyksessä annetuista äänistä. (Ks. YhdL 27.1 § 3-kohta, sääntöjen 17.2 §:n 14-kohta)

Annettuja ääniä laskettaessa ei huomioida äänestyksestä pidättäytyneitä, tyhjiä ja hylättyjä ääniä. Etänä osallistuvan valtuuskunnan jäsenen, joka ei reagoi äänestykseen, katsotaan äänestävän tyhjää.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan yhdistyksen sääntöjen tai yhdistyslain mukaan määrääneen kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimitamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

Jos äänestykseen on mahdollista osallistua etänä, suoritetaan etänä osallistuvien tunnistaminen salasanan, hallitukselle toimitetun sähköpostiosoitteen, puhelinnumeron tai muun yksilöivän tunnisteiden avulla osallistumisoikeuden ja ääntenlaskennan oikeellisuuden turvaamiseksi. (Ks. YhdL 17.2 §)

13 § Vaalit

Kaikille päätösvallan käyttöön oikeutetuille on turvattava oikeus osallistua ehdokkaiden asettamiseen vaalia varten (YhdL 28 §).

Jos kokoukseen on mahdollista osallistua etänä, hallitus voi päättää, että ehdokkaiden asettaminen on suoritettava ennen kokousta. Tällöin muita kuin etukäteen ehdotettuja ehdokkaita ei saa äänestää. Hallitus päättää ehdokkaiden ennakoasettamiseen liittyvistä käytännön järjestelyistä.

Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.

Jos suljetuin lipuin järjestettävässä vaalissa on mukana etänä osallistuvia ja käytettävissä oleva tietoliikenneyhteys tai muu tekninen apuväline ei mahdollista vaalisalaisuuden täysimääräistä säilyttämistä, suljetuin lipuin suoritetuksi vaaliksi katsotaan vaali, jossa puheenjohtajalla, ääntenlaskijoilla ja pöytäkirjan tarkastajilla on tieto etänä osallistuvan valtuuskunnan jäsenen vaalissa kannattamasta ehdokkaasta. Puheenjohtajan, ääntenlaskijoiden ja pöytäkirjan tarkastajien on pidettävä salassa tiedot siitä, ketä etänä osallistuvat ovat äänestäneet.

Vaalissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Tasatulokset vaalissa ratkaistaan arvalla. (Ks. YhdL 21 §, 29 § 1 ja 4 mom)

14 § Varajäsenen kutsuminen

Valtuuskunnan jäsenen, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan sihteerille tai kokoushenkilökunnalle. Sama koskee varajäsentä, joka on kutsuttu varsinaisen jäsenen tilalle, kun varsinainen jäsen on estynyt tai esteellinen osallistumaan kokoukseen.

Saatuun luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan jäsenen sijaan on kutsuttava yhdistyksen sääntöjen mukainen varajäsen. Jos esteestä tai esteellisyydestä on ilmoitettu Kuntaliittoon myöhemmin kuin 48 tuntia ennen valtuuskunnan kokouksen alkamista, kutsu lähetetään varajäsenelle, jos se on mahdollista.

15 § Kaksikielisyys

Puheenvuorot voidaan pitää suomeksi tai ruotsiksi. Tehdyt ehdotukset ja päätökset saatetaan tarvittaessa kokouksessa valtuuskunnan jäsenten tietoon molemmilla kielillä.

16 § Pöytäkirja

Kokouksessa tehdyistä päätöksistä laaditaan pöytäkirja suomeksi ja ruotsiksi. (Ks. sääntöjen 2 §)

Pöytäkirja on päivättävä ja sen allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri sekä tarkastaa kaksi kokouksessa valittua valtuuskunnan jäsentä (ks. YhdL 31.1 §). Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Pöytäkirjat julkaistaan yhdistyksen verkkosivuilla. Ennen julkaisemista pöytäkirjasta poistetaan yksityisyyden suojan edellyttämät henkilötiedot sekä salassa pidettävät tiedot.

17 § Etäosallistuminen valtuuskunnan kokoukseen

Valtuuskunnan kokoukseen voidaan osallistua hallituksen niin päättäessä etänä kokouksen aikana tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla (reaaliaikainen etäosallistuminen). Valtuuskunnan kokoukseen voidaan osallistua ennen kokousta (ennakkoäänestys), jos valtuuskunta päättää ennakkoäänestysmahdollisuudesta ja tähän liittyvästä äänestys- ja vaalijärjestyksestä. (Vrt. sääntöjen 18.4 §)

Hallituksen päätös etäosallistumisen mahdollisuudesta voi koskea kaikkia tai vain osaa kokouksessa käsiteltävistä asioista. (Ks. sääntöjen 18.4 §)

Siltä osin kuin tässä työjärjestyksessä ei ole muuta määrätty, hallitus päättää tarkemmista etäosallistumisesta koskevista määräyksistä. Hallitus päättää muun muassa

- missä kokouksessa etäosallistuminen on mahdollista
- missä asioissa etäosallistuminen on mahdollista
- onko jäsenillä ennakkollinen ehdotuksenteko-oikeus asioihin, joita käsitellään kokouksessa, jossa etäosallistuminen on mahdollista
- jos ennakkollinen ehdotuksenteko-oikeus on mahdollista, mihin mennessä ennen kokousta ehdotuksenteko-oikeutta on käytettävä ja missä ehdotukset on nähtävillä ennen kokousta
- miten etäosallistuminen kokoukseen on mahdollista (postitse, tietoliikenneyhteyden vai määrätyn teknisen apuvälineen avulla)
- etäosallistumisessa käytettävistä teknisistä apuvälineistä
- äänestyksen ja ääntenlaskennan järjestelyistä, esimerkiksi siitä, miten äänestykseen osallistutaan, miten äänestys salataan suljetussa lippuäänestyksessä ja miten ilmoitetaan en äänestä tai tyhjä -vaihtoehdot
- rajoitetaanko etänä osallistuvan henkilön puhevaltaa kokouksessa, esimerkiksi oikeutta ottaa osaa keskusteluun tai esittää kysymyksiä etänä. Puheoikeutta voidaan rajoittaa esimerkiksi teknisistä taikka kokouksen käytännön järjestämiseen liittyvistä syistä
- etäosallistumiseen liittyvistä muista käytännön menettelytavoista ja yksityiskohdista.

Etäosallistumisen järjestämisessä voidaan käyttää ammattimaisen palveluntarjoajan apua. Hallitus päättää palveluntarjoajan käyttämisestä.

18 §

Reaaliaikaisen etäosallistumisyhteyden katkeaminen

Jos reaaliaikainen etäosallistumismahdollisuus katkeaa joltakin valtuuskunnan jäseneltä kesken kokouksen, jäsenen on ilmoitettava viipymättä yhteyden katkeamisesta kokouksen puheenjohtajalle tai sihteerille. Jos yhteys katkeaa yhdistyksestä johtuvasta syystä, kokous on keskeytettävä yhteyden korjaamisen ajaksi.

Jos reaaliaikainen etäosallistuminen kokoukseen estyy yhdistyksestä johtumattomasta syystä, kokous voidaan saattaa loppuun kokouspaikalla olevien osallistujien toimesta.

1719 §

Työjärjestyksen muuttaminen

Tämän työjärjestyksen muuttamisesta päättää valtuuskunta.

SUOMEN KUNTASÄÄTIÖN SÄÄNNÖT

1 NIMI

Säätiön nimi on Suomen kuntasäätiö sr, ruotsiksi Finlands kommunstiftelse sr ja englanniksi Finnish Municipal Foundation sr.

2 KOTIPAIKKA

Säätiön kotipaikka on Helsinki.

3 TARKOITUS

Säätiön tarkoituksena on kuntien elinvoimaisuuden ja demokratian sekä muiden pyrkimysten edistäminen ja kuntien itsehallinnon vahvistaminen.

4 TOIMINTAMUODOT

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö voi

- jakaa apurahoja ja avustuksia sekä myöntää taloudellista tukea
- harjoittaa tutkimus-, tiedotus- ja koulutustoimintaa
- vaikuttaa lainsäädännön kehittämiseen ja osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon sekä keskusteluun
- rakentaa yhteistyöverkostoja
- tuottaa palveluita kunnille
- toteuttaa tarkoitustaan myös kaikilla muilla säätiön tarkoitusta hyödyttävillä toimintamuodoilla.

Säätiö voi toteuttaa tarkoitustaan omassa toiminnassaan, osittain tai kokonaan omistamiensa yhteisöjen kautta taikka muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa yhteistyössä.

Säätiö voi tuottaa toimintamuotojensa mukaisesti etua säätiön perustajalle.

5 TOIMINTAMUOTOJEN RAHOITTAMINEN

Säätiö voi harjoittaa kaikkea liiketoimintaa toimintamuotojen rahoittamiseksi.

6 VARAINHOITO

Säätiön varainhoidon on oltava suunnitelmallista.

7 JOHTO

Säätiöllä on hallitus. Säätiöllä voi olla toimitusjohtaja ja toimitusjohtajalla voi olla sijainen.

Säätiön johdon on huolellisesti toimien edistettävä säätiön tarkoituksen toteuttamista ja säätiön etua.

8 HALLITUS

8.1 Lukumäärä

Säätiön hallitukseen kuuluu 3 – 11 jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen.

Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta päättää hallituksen jäsenten lukumäärästä.

8.2 Valintatapa ja toimikausi

Säätiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet nimeää Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta.

Säätiön hallituksen jäsenten toimikausi on neljä vuotta, kuitenkin siten, että ensimmäinen toimikausi päättyy vuonna 2018.

Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan on valittava säätiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet kolmen kuukauden kuluessa kuntavaalien jälkeen järjestettävistä Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan vaaleista. Jos jäseniä ei ole valittu edellä mainitussa määräajassa, erovuorossa olevien hallituksen jäsenten toimikausi jatkuu siihen asti, kun Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta on valinnut uudet jäsenet kulumassa olevan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Säätiön hallituksen jäsenet valitaan noudattaen periaatetta, jonka mukaan eri poliittisten puolueiden tai muiden ryhmien edustus vastaa puolueiden tai muiden ryhmien tasolla edellisiin kuntavaaleihin perustuvaa edustusta Suomen Kuntaliitto ry:n hallituksessa, kuitenkin niin, että jokaisesta sellaisesta puolueesta tai ryhmästä valitaan säätiön hallituksen jäseneksi enintään yksi henkilö.

Jäseniä valittaessa on lisäksi otettava huomioon alueelliset näkökohdat ja erikoisten kuntien edustavuus.

Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta voi erottaa nimeämänsä säätiön hallituksen jäsenen ja varajäsenen kesken toimikauden.

Jos säätiön hallituksen jäsen tai varajäsen eroaa, erotetaan tai menettää kelpoisuutensa säätiön hallituksen jäsenen tehtävään taikka säätiön hallituksen jäsenen paikka tulee muutoin avoimeksi kesken toimikauden, Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta voi nimittää uuden jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäseniä valittaessa on huomioitava, mitä edellä on määrätty hallituksen valinnassa noudatettavista periaatteista.

Säätiön hallituksen jäseniä valittaessa tulee pyrkiä siihen, että säätiön hallituksessa on edustettuna molemmat sukupuolet.

Jos Suomen Kuntaliitto ry purkautuu, säätiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet nimeää Suomen Kuntaliitto ry:n purkamista koskevassa kokouksessaan päättämän oikeushenkilön hallitus tai muu elin.

8.3 Kelpoisuus

Säätiön hallituksen jäseneksi ja varajäseneksi voidaan nimittää Suomen Kuntaliitto ry:n hallituksen jäsen ja varajäsen.

8.4 Puheenjohtaja

Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta nimeää säätiön hallituksen puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

8.5 Tehtävät

Säätiön hallitus huolehtii säätiön hallinnosta ja siitä, että säätiön toiminta järjestetään asianmukaisesti tarkoituksen toteutumiseksi. Säätiön hallitus vastaa siitä, että säätiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

8.6 Kokoontuminen

Säätiön hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että säätiön hallitus kokoontuu tarvittaessa. Kokous on kutsuttava koolle, jos kaksi säätiön hallituksen jäsentä tai säätiön toimitusjohtaja sitä vaatii kirjallisesti määrätyn asian käsittelemistä varten. Jollei säätiön hallituksen puheenjohtaja vaatimuksesta huolimatta kutsu kokousta koolle, kutsun voi toimittaa säätiön toimitusjohtaja, tai, jos vähintään puolet säätiön hallituksen jäsenistä hyväksyy koolle kutsumisen, säätiön hallituksen jäsen.

Kutsu säätiön hallituksen kokoukseen lähetetään säätiön hallituksen päättämällä tavalla viimeistään viikkoa ennen kokousta.

Säätiön hallituksen sähköpostikokous voidaan kutsua koolle samana päivänä, kun kokous avataan. Sähköpostikokous voidaan sulkea ennen kuin seitsemän päivää on kulunut kokouksen avaamisesta vain, jos kaikki säätiön hallituksen jäsenet ovat ottaneet osaa päätöksen tekemiseen.

Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunta määrää jokaisesta Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnassa edustettuna olevasta puolueesta tai ryhmästä, josta ei ole valittu henkilöä säätiön hallituksen jäseneksi, yhden henkilön, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus säätiön hallituksen kokouksessa. Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan tämän kohdan mukaisesti määräämän henkilön on oltava Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan jäsen tai varajäsen.

8.7 Päätöksenteko

Säätiön hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä yli puolet jäsenistä. Määrä lasketaan valituista säätiön hallituksen jäsenistä.

Säätiön hallituksen päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet läsnä olevista jäsenistä, jollei säätiölaissa määrätä suuremmasta enemmistöstä. Esteellistä säätiön hallituksen jäsentä ei pidetä läsnä olevana. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

8.8 Palkkio

Säätiön hallituksen jäsenille voidaan maksaa tavanomainen palkkio ja korvaus säätiön hyväksi tehdystä työstä. Sama koskee säätiön hallituksen jäsenelle myös säätiön konserniyhtiöstä tai -säätiöstä maksettavaa palkkiota ja muuta korvausta.

9 TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtaja huolehtii säätiön tarkoituksen toteutumisesta ja hoitaa säätiön muuta päivittäistä hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että säätiön kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava säätiön hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen säätiön hallituksen tehtävän hoitamiseksi.

Toimitusjohtaja saa ryhtyä säätiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin vain, jos säätiön hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai säätiön hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta säätiön toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa säätiön hallitukselle on mahdollisimman pian annettava tieto toimista.

10 EDUSTAMINEN

Säätiötä edustaa säätiön hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja yksin.

Säätiön hallitus voi oikeuttaa henkilön edustamaan säätiötä yksin tai yhdessä toisen henkilön kanssa.

11 VAROJEN KÄYTTÄMINEN SÄÄTIÖN PURKAUTUESSA TAI LAKKAUTETTAESSA

Jos säätiö purkautuu, sen varat on käytettävä säätiön hallituksen määrittämään yleishyödylliseen käyttötarkoitukseen, jonka on oltava mahdollisimman samankaltainen säätiön sääntöihin kirjatun tarkoituksen kanssa. Jos säätiö lakkautetaan, jäljellä olevat varat on käytettävä edellä mainitun mukaisesti.